

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21. SZ.

Postatakarékpénztári

csekk számla:

25.342

Megjelenik

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 15-01-90

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,**Hiszek egy isteni örök igazságban,**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

Pályaválasztás.

Sokan még mindig csak a tanakodásnál tartanak, sőt, talán most kezd a körmükre égni a kérdés: mi legyen a gyerekkel? Hova küldjük, ha elvégezte az elemi, a másik mit kezdjen a négy középiskolával, a harmadik hol váltsa életpénzre az érettségi bizonyítványát, a negyedik ugyan a nagyvilág melyik sarkában kapna darabka kenyeret a verejtékkel elért egyetemi diplomával? Hová, merre vigyük a gyerek sorsát, hogy nemcsak kenyere legyen, hanem biztosítsuk számára a legfontosabbat: a csakugyan neki való foglalkozást?

Óriási felelősség terheli ebben a szülőt, mert neki kell a serdülő emberkének az egyéniségéből kihámozni azokat a vezérlő vonásokat, amelyek megszabják az egyes foglalkozásra való rátermettséget, kedvet. Senki se mondja, hogy ez könnyű feladat, mert ellenkezőleg, egyike a legnehezebbeknek. Ha a gyerek tiszta kitűnőre végzi az elemi, még nem bizonyos, hogy püspöknek és miniszternek született, sőt még az sem bizonyos, hogy a szellemi pálya egyáltalában meg fog neki felelni. Sok ilyen jóeszű fiúcskát hajszoltak már végig a matematikai és latin tudományok keserves évein, holott őt semmi az égvilágon nem érdekelte más, mint a villanyszerelés. Ha valakinek jó esze van, szorgalmas is hozzá, ez még nem azt jelenti, hogy az íróasztal lesz számára az egyedüli helyes életmegoldás. Értelem és szorgalom minden mesterséghez kell, nem közömbös kérdés ez még a csizmadiamesterségben sem. Ne becsüljük le az ipart, a kereskedelmet, a mezőgazdaságot, a kertészetet és a többi, nem kifejezetten úgynevezett értelmiségi pályát azzal, hogy ezekre már csak akkor engedjük a gyereket, ha négyeseket meg ötösöket hurcol haza az iskolából. Az értelmi készség nagy előny, de nem egyedüli meghatározója annak, hogy valaki milyen mesterségre született. Célszerű tehát, ha a szülők kicsit távolabbra néznek, kicsit többet foglalkoznak ezzel a kérdéssel s nem elégszenek meg azzal a kényelmes páhollyal, hogy majd az iskolai bizonyítvány megmutatja, mi lesz a gyerekből. Jó szemmel és

szorgos figyéllyel ki lehet azt nézni a gyerekből, hogy mire van hajlandósága, de ismételjük, ehhez jó szem kell. Mert ha a gyerek csónakot farag, villanydróttal babrál, még nem bizonyos, hogy nagyszerű mérnök lesz belőle. Nem ilyen szokványos, felületi megnyilatkozásokból kell a gyereket megítélni, hanem a gyerek igazi egyéni vonásai-ból és pedig nem az elfogult szülő, hanem a tárgyilagos felnőtt szemével. A szülői szeretet ezen a téren sokat hibázik, mert többnyire azt látja a gyerekekben, amit szeretne benne látni s nem azt, ami tényleg van. Ez a majmoló álszeretet, ez az alap nélkül való szülői becsvágy aztán később megtermi a maga gyümölcsét, nincs benne öröm. Elég baj, hogy sok szülő többet bajlódik egy kabátvásárlással, mint a gyermeke számára igazán sorsdöntő kérdéssel, a pályaválasztással. A kabátért órákat alkuszik, a gyermek jövőjét pedig elintézi azzal, hogy ha nem tanul, elmegy suszterinasnak.

Ha pedig tanul? Hát akkor majd kiizzadjuk a gimnáziumi tandíjat, talán még az egyetemet is. Majd csak talál magának valahol egy íróasztalt, vagy legalább a csücskét annak. Így volt eddig, de reméljük, ezután másképpen lesz. Mindenütt és minduntalan olvassuk, hogy a gazdasági pályákon őr ségváltás van. Senki se higgye azonban, hogy ez az átalakulás egyik napról, hónapról, évről a másikra megvalósítható. Kormányzatunk a keresztény ifjúság elé odanyújtott egy keretet, amit tartalommal, mézzel, kenyérral, pénzzel, eredményekkel magának a keresztény ifjúságnak kell kitöltenie. Ehhez pedig nem az iskolákból kiselejteztet szekundás ostobák és naplopók kellene, hanem a keresztény ifjúság javára vár a feladat. A legkiválóbbak, a legértékesebbek hivatottak arra, hogy az ipart, kereskedelmet, általában a gazdasági pályákat kézbe vegyék és megteremtsék itt e vonatkozásban is a keresztény Magyarországot.

Ezer és ezer bajtársunk töpreng most a gyerek pályaválasztásán, ebben akartunk segítségükre lenni. Ne akarjon mindenki hivatalnokot csinálni a fiából, hanem engedje ki kedve szerint a szabad életbe. Egy savanyú, eladósodott írknál már csak többet ér egy életvidám, jólkereső iparos meg kereskedő. Angliában például a kereskedelem a legtiszteltebb foglalkozás, mert ez az alapja a birodalom életének. Sajnos, mi ettől az egészséges életfelfogástól ma még millió kilométerre vagyunk.

Hadtápcsendőrség.

Ira: MATE FERENC főhadnagy.

A hadtápterület a hadműveleti területnek egy része, amely az anyaország határától a vonatkörletig terjed.

Hadtápterületek hadtápkörletekbe vannak beosztva. A könnyebb igazgatás kedvéért a hadtápkörletek hadtápkörletekre oszlanak.

A hadtápkörletek kiterjedése szélességben meg egyezik a működő seregtestek szélességi kiterjedésével. Ez a seregtestek feladata, földrajzi viszonyok, ellenséges helyzet szerint igen változó lehet. A mélységi kiterjedés pedig a mindenkori sikeres előrejutástól függ.

Kívánatos, hogy a hadtápkörletek, s azoknak alkörletei egybeessenek a polgári közigazgatási beosztással (vármegye, járás).

A hadtápcszolgálatot a hadtápkörletparancsnokságok vezetik. Nekik yannak alárendelve a hadtápkörlet, — s a fontosabb helyeken felállított — hadtáppállomásparancsnokságok. Ezek feladata a hadtápterület katonai, rendészeti és gazdasági igazgatása. A hadtápterületen ugyanis a polgári bíraskodás és közigazgatás szünetel. Helyükbe a katonai bíraskodás és közigazgatás lép.

A hadtápcszolgálat ellátására a hadtápkörletparancsnokságnak rendelkezésre álló eszközei: a hadtápc-szolgálatok, tábori csendőrség, egyéb vonatok és intézetek.

A hadtápterület, külső képe szerint, egy elhagyott csatatér. A lakosság egy része elmenekült, egy

része hajléktalanná vált, alig van valaki, akit megkimélt a jószerencse. Leégett házak, falurészek, csonkán meredező templomtornyok, fedezékekkel, futóárkokkal átszeldelt mezőség és rét, leégett erdők, erdőrészek, felrobbantott, vagy még csak ideiglenesen használhatóvá tett műépítmények, lerombolt, kifosztott, elnéptelentett üzemek, gyárak, még itt-ott elszórt hadianyag; sok helyen rétenk, bizonytalanul viselkedő, idegen ajkú lakosság; vagy ennek éppen az ellenkezője: bandákba tömörült fosztogató szabadesapatok, amelyek csapatainkat, vagy hadtápalakulatainkat, telepített intézeteinket is megtámadják. Ilyen s hasonló jelenségek és helyzetek jellemzik a hadtápterületet, melyen az élet lassan éledzik; az elmenekültek visszaszállingóznak s az ottmaradottakkal együtt mindenki kezdi rendbehozni a maga portáját.

Ebben a zürzavarban pedig ott van a bűn melegágya is. Zavarosban halászó mindig akad. Éppen ezért mielőbb rendet kell teremteni itt. De a rend első helyreállítása után is a nagy mozgás, forgalom miatt, csak fel-feltör a hadtápterületen a rendetlenség. *Steiner Kálmán őrnagy*: „Felkelők, szabadesapatok és portyázó különítmények“ című munkájában, a már megszervezett hadtápterületről is azt írja, hogy a hadtápterület a zürzavarok hazája; szószerint idézve: „A hadtápkörlet egyébként is a rendetlenség és a zürzavar hazája. Sebesültek, hadifogyók hátrafelé, kiegészítés, anyag előfele mennek, utaznak, szállítanak úton, vasúton egyaránt. Soha nem látott intézetek, véget nem érő kocsioszlopok, gyakran országos járműveken ki-

Halott az országútnál.*

Ira: DIENES ANDOR g. főhadnagy.

I.

Az ezredes háromszor találkozott a háborúban a költő nevével.

Az első találkozás a hadjárat elején történt, még a Felső-Dunánál, ahol az ezrede Nugent generális horvátjaival együtt feküdt tartalékban. Egy este a tizenegyes ulánusok egyik svadronyját hátravonták és a rozszant parasztházban elhelyezett menázsban három ulánustiszt vacsorázott velük. Kettőt ismert közülük Krakkóból, a harmadik bemutatkozott:

— Rittmeister Wlpolsky...

— Lengyel?

— Ezzel a névvel — nevetett az ulánus — és ezzel az arccal nehéz volna letagadni...

Az ulánusnak Kosciuszko-feje volt: barna bőr, világos szem, nagy száj, fehér fogsor, tömpe orr, fekete haja borzas fürtökben hullt a homlokába. Egyébként ő volt Nugent tolmácsa a honvédfogyók kikérdezésénél, mert tökéletesen beszélt magyarul, az anyja valami zempléni mágnásné volt.

Vacsora után az ulánusok egy gömbölyű kulaesből édes és irtózatoss erősen lengyel pálinkát töltögettek kis ólom poharakba s inni kezdtek. Rengeteget ittak. A tizenötödik pohárnál Wlpolsky katonatörténelmi vitába kezdett egy grancsár-őrnaggyal és az asztalt verve kiabálta, hogyha ninesenek a lengyelek és nincs Szobieszki János, Bécsben talán ma is a műezsinek énekelnek. Később szalongenerális-

* A legnagyobb magyar költő halálának 90. évfordulójára.

nak nevezte Wändischgraetzet és Nugentet öreg tevének, akit Perezet honvédei sétálva fognak a Dunának nyomni. Az asztalnál fenyegető csend támadt, a horvátok és az osztrákok feszes szájjal néztek maguk elé és az egyik ulánus rászólt Wlpolskyra:

— Vendég vagy, Lucián!...

Wlpolsky körülnézett és elhallgatott. De aztán dünnögve kezdte siratni Polóniát, Horáciust még latinul és halkán idézte, de Mickieviczet már lengyelül és hangosan, majd hirtelen felállt, ujjával beletárt borzas fürtjeibe és rekedt hangon kezdett szavalni valami versből:

Ne ily halált adj Istenem,

Ne ily halált adj énnekem.

Legyek ja, melyen villám fut keresztül,

Vagy melyet szélvész csavar ki...

Az ezredes annyit tudott csak, hogy az ulánus magyarul szaval, de a verset nem értette meg. Érezte a szavaknak szinte zenei lüktetését és látta, hogy az asztalfőn Hoffbauer, a rangidős ezredes felemelkedik és hűvös orrhangján odaszólt Wlpolsky-nak:

— Fáradjon a kvártélyára kapitány úr. Bizonyosan fáradt...

A lengye! ráemelte sötét arcát, kiálló arccsontjaira felfutott a düh pirossága, mondani akart valamit, de az egyik ulánus karonfogta, a másik a fejébe nyomta a szögletes tetejű „czapkát“ és elvitték magukkal.

Messze botorkáltak már, de behallatszott, hogy Wlpolsky ordítva folytatja a rapszodiát:

gyóznak az utakon; az emberek egymást nem ismerik, egymást soha nem is látták; a fegyelem lazult, a kép polgári egyének jelenlétének következtében tarka.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy a hadtápkörletben tényleg nagy s majd csaknem azt mondhatnók, hogy állandó a zűrzavar. Pedig elsőrangú érdek fűződik ahhoz, hogy a hadtápkörletben minél előbb helyre álljon a rend, s az ott fenn is maradjon.

A hadtápkörlet rendetlen és zűrzavaros állapota igen súlyos következményeket vonhat maga után. Egyáltalán nem kívánatos jelenség, hogy a működő seregtettek mögött elterülő hadtápkörletek szervezetlen viszonyai közepette, ellenséges érzelmű lakosságból alakult, vagy oda beszivárgott bandák és szabadesapatok veszélyeztessék az utánszállító lépcsők működését, vagy éppen a harcoló csapatok hátát, vagy oldalát.

De erőviszonyainkra is káros hatással van az, ha a hadtápkörlet viszonyai időben nem rendeződnek, mert ez esetben több hadtápcsapatra van szükség, ami a harcoló csapatok erejének gyöngítését vonja maga után.

A hadtápkörlet lakossága anyagi szükségleteit csak akkor tudja, legalább is részben, saját maga fedezni, ha ott a személy- és vagyonbiztonság minél előbb helyreállva, megindul főképpen a mezőgazdasági és a nem nagy tőkebefektetést kívánó kisipari termelés.

... *Hadd nyelje el az acéli zörejt,
A trombita hangja, az ágyúdörej
S holttestemen át fújó paripák
Száguldjanak...*

Kényelmetlen csöndben ültek az asztal körül, a padlászgerendáról lelógó olajlámpa fénykarikájában. Az ezredes a szomszédjához fordult:

— Nem értem... Ki írta ezt a verset?

A szomszéd — egy őszhajú, feketebajúszos horvát őrnagy — a poharát forgatta szórakozottan:

— A márciusi vezér: egy pesti jakobinus...

Lehúzta a szájsarkát:

— Bizonyos Petőfi...

A név, az idegen költő neve, nem jelentett többet a számára, mint egzotikumot. Az irodalom érdekelte ugyan, de a költőket többnyire olyan forradalmároknak tartotta, mint Shelley, Byron vagy Miezkiewicz. Petőfi?... Ezt a nevet először hallotta.

Másodszor a budai csöndes napokban találkozott a költő nevével.

Havas téli délután volt — január vége, néhány héttel azután, hogy Windischgraetz bevonult a Bécsi Kapun át a budai várba, tarajossisakos dragonyosaival, — mikor az Arzenál főrségét ellenőrizte az ezredes, az őrsparancsnok főhadnagyot egy könyv fölé hajolva találta. Annyira elmerült az olvasásba, hogy az utolsó percben jelentkezett riadtan.

— Mit olvas, főhadnagy úr, — nyult a könyv után az ezredes — Carnot?...

Akkoriban divat volt a francia várépítőt olvasni.

Nem Carnot könyve volt, de valami verseskötet.

A hadtápkörleten a mezőgazdasági s ipari termelés mielőbbi megindítására pedig feltétlenül törekedni kell, mert a hadtápkörletnek az anyaországból való táplálása, ugyancsak a működő hadseregek és az anyaországi lakosság ellátásának rovására történhetik csak.

Hadtápkörletben magánvállalkozásban levő nagyipari (gyári) és bányakitermeléssel nem igen lehet számolni. A nagyvállalatok a bizonytalan viszonyok folytán nem kockáztatják tőkéjüket. Ellenben az elhagyott és még használható állapotban levő gyárakat és bányákat, a megszálló állam vezetősége feltétlenül üzembe fogja helyezni, akár odahozott, akár a helyszínen felfogadott megbízható munkásokkal. Közbiztonsági szempontból tehát ilyen nagyobb munkástömegekkel is kell számolnunk.

A hadtápkörletek közbiztonsági szolgálatának ellátására az oda beosztott csendőrség hivatott.

A harcászati szabályzat a hadtápkörletben működő, nemkülönben a magasabb parancsnokságok törzsébe beosztott csendőrséget is egyaránt tábori csendőrségnek nevezi. Pedig e kettő feladat, berendezkedés és szolgálat ellátása tekintetében is teljesen különbözik egymástól. Éppen ezért célszerű volna a kettőnek elnevezés szerinti kettéválasztása is, úgyhogy a seregtestparancsnokságok törzsébe beosztott csendőrséget továbbra is tábori csendőrségnek, míg a hadtápkörletben működő csendőrséget pedig hadtápcsendőrségnek neveznők, mint ahogy a szabályzat a hadtápkörletre beosztott csapatokat

— *Ausgewählte Dichtungen von Petőfi*, — olvasva a vékony könyv címét — mi ez?

— Adolf Dux könyve, — mondta könnyű zavarban a szőke, fiatal tiszt, — Petőfi-tordítások...

Az ezredes belelapozott a könyvbe. Szemöldökét összevonta és egy sort keresett a versekben, amelyre rábökjön ujjával, hogy ime, így ír a trón és a birodalom ellensége s ezt olvassa a császár öfelségének egyik tisztje... De egy lázító sort sem talált a különös ritmusú versekben, csak dalokat, melyek a költő szülőföldjéhez, folyókhoz, mezőkhöz, évszakokhoz és tájakhoz szóltak. Szép versek voltak, a sorokon átsütött a magyar Nap. Az egyik verset közepén kezdte olvasni, aztán elmerült benne és szórakozottan fordított át a másik lapra, a következő stróféhoz. Vele szemben mozdulás nélkül állt a főhadnagy és az Arzenál barokk ablakrácsainak keretében fehéren feküdtek a havas budai háztetők... Az ezredes olvasott a sötétedő szobában. Aztán felrezzent és csöndesen letette a könyvet az asztalra.

— Érdekes, — mondta s hosszú, vékony ujjait rátámasztotta a könyvfedélre — ez valószínűleg egy nagy magyar költő...

— Igen, — mondta a főhadnagy — ő a legnagyobb.

— S él még?

— Él. Ugy tudom, katona odaát. Bem mellett harcol, Erdélyben...

— Hmm...

Akkor elgondolkozott ezen, de később elfelejtette. Jött a budai ostrom és Görgey generális, a magyar Dumouriez, kiverte őket a fővárosból.

Itt, Erdélyben ütötte meg újra a fülét a költő neve.

is, a kivonulóktól megkülönböztetvén, hadtápcsapatoknak nevezi.

Ezek szerint a működő seregtestekhez (törzs és hadtápterület) beosztott csendőrséget kétféle bontva, azok fogalmát az alábbiakban határozhatnók meg:

a) Hadtápcsendőrség alatt a hadtápterület közbiztonsági szolgálatát ellátó és a hadtápkörlet-parancsnokságoknak alárendelt csendőralakulatokat értjük. Ezek tisztjeinek és legénységének kisebb része a csendőrség hivatásos állományából, a zöm pedig a honvédség nem tényleges állományából kerül ki.

b) Táborig csendőr alatt azokat a csendőröket értjük, akik a kivonuló magasabb parancsnokságok törzsébe nyernek beosztást. Ezek elvileg mind a csendőrség hivatásos állományából származnak. Hivatásuk: vonatkörletben a tábori csendőri szolgálat *ellátása* és a csapatkörletben a csapatcsendőri szolgálat *irányítása*.

(Értekezésünk további során a hadtápkörletbe beosztott csendőrséget hadtápcsendőrségnek nevezzük.)

A hadtápc és tábori csendőröket meg kell különböztetnünk az úgynevezett csapatcsendőröktől, akik az alsóbb parancsnokságok törzsébe beosztott segédkezegek. Ezek hivatása csapattesten belül a tábori rendőri szolgálat ellátása. Valamennyien az egyes csapattestek állományából valók.

Visszatérve a hadtápcsendőrségre a következőkben részleteiben tárgyaljuk annak hivatását, kor-

szerű szervezetét, feladatát, hadtápterületen való felvonulását és berendezkedését, valamint nagy vonásokban a katonai érdekek védelmében kifejtendő szolgálatát.

Hivatás:

A hadtápkörlet közbiztonságának megteremtése és állandó fenntartása. E hivatás kettős feladatot ró a hadtápcsendőrségre és pedig:

1. Az általános közbiztonsági szolgálat ellátása.
E szolgálat általánosságban mindazokat a teendőket foglalja magában, mint az anyaországi alakulatok szolgálata.

2. Katonai érdekek megóvása (a súly ezen van).
Ilyenek:

a) utánszállító vonalak biztosítása;

b) megszálló csapatokkal szemben megnyilvánuló néphangulat megfigyelése;

c) bandák, szabadcsapatok megalakulásának és beszivárgásának megakadályozása, megalakultak elleni küzdelem;

d) fokozott kémelhárítás;

e) ellenséges propaganda és szabotázs megakadályozása;

f) hadtápterületen elszórt, elkallódott, vagy az ellenség által visszahagyott, elrejtett hadianyag felkutatása;

g) katonaszökevények elfogása;

h) a hadtápkörletparancsnokság által, hirdetményel kiadott rendelkezések végrehajtása, illetve azok ellenőrzése.

Segesvár közelében, egy román falu mellett, a katonái elfogtak három székely luszárt és egy sebesült tisztet. A sebesült átmotozásánál a gyűrött, barna attila zsebében egy röplapot és egy újságból kivágott fényképet találtak... A röplapon egy vers volt, a „Honvéd“ volt a vers címe s a cím alatt ott állt a költő neve...

— Á, — mondta az ezredes — Petőfi!...

Úgy üdvözölte a költő nevét, mint egy régi ismerősét.

Az újságlapból kinyírt, szakadozottszélű fényképet vette a kezébe. Egy sovány, szárazarcú férfit ábrázolt a kép. Makacs fej, zárt száj, gögös szem, magas homlok. A haja arcába hull, a feje fedetlen, nyakkenője nincs, széles inggallérja nyitva...

— Ez Petőfi?...

A fogoly komolyan int: igen.

Az ezredes nézi az arcépet.

— Azt hallottam — mondja —, hogy a költőjük Bem adjutánsa. Igaz?...

A fogoly nem felel. Ingujiban, összefont karral áll a fal mellett és hallgat. Könnyű lovasalak, az arca a négy napos szakáll és porréteg alatt is férfisan szép, a keze ápolt, középső ujján egy címeres peccésgyűrű, bordópiros kövel.

— Kérem — mondja az ezredes és mosolyog —, ezt ne tekintse kikérdezésnek. Engem érdekel a költőjük — ahogy mondani szokták —, a tisztelői közé tartozom...

Összehajtja a verset és a fényképet s egy gyöngye meghajlással visszaadja:

— Parancsoljon. Örülök, hogy láttam a költőt. Remélem, lesz alkalmam még vele személyesen is találkozni...

Keresi a szavakat s azt mondja végül:

— ...talán a hadjárat befejezése után.

Nem „háború“-t mond, de „lázadás“-t sem. Tudja, hogy ez fáj Kossuth katonáinak.

A fogoly erre sem válaszol. Mozdulatlan arccal néz a mezők felé, ahol az úton Skarjatin generális kozákjai menetelnek hosszú sorban. Áll a fal mellett és a fehér ingén — a jobb váll alatt — megjelenik egy sötét folt. Átvéreződött a kötés.

II.

Lengyel, az orvos, megint hallotta a tábornok éles hangját a dombról. Rossz németiséggel szidott valakit s jól odahallatszott a kötözőhelyre, amint kergetett valakit hátra a szavával. Hibásan és szlávos puhasággal beszélte a német nyelvet, franciául is rosszul beszélt, olaszul még rosszabbul s a legrosszabbul magyarul. Tökéletesen csak lengyelül tudott.

— Az adjutántot szidja esment — mondta egy felkötöttkarú székely nemzetőr —, jobban félti, mint a saját fiát: nem engedi előregyünni, mindig visszakergeti...

Az orvos a domb felé nézett s látta a lankán leballagni Bem tábornok civilruhás adjutánsát. Pontosan nem tudta, hogy adjutáns-e, csak annyit tudott róla, hogy a tábornok közvetlen környezetéhez tartozik, őrnagy, bár civilben jár: most is fekete pantalló volt rajta, vitorlavászon zubbony; mindig hajadonfővel járt, nyakkendő nélkül, szélesen kihajtott inggallérral. A katonák „Litterátus“-nak hívták, mert verseket írt, de az orvos egyetlen versét sem ismerte, mert a költők nem érdekelték. A doktort Virchow, Traube és Lagenbeck s a berlini iskola többi orvosírói érdekelték és az egyetlen költő, akit megtűrt a könyvespolcán, az Ovidiusz volt. Az ör-

Szervezet:

A hadtápcsendőrség a fentebb vázolt feladatkörét csak úgy tudja megoldani, ha az anyaországi alakulatokhoz hasonlóan, a neki kiutalt területet őrsökkel telepíti be. Tehát szervezési egységeit, úgy személyi, mint anyagi eszközök tekintetében is, úgy kell összeállítani, hogy a vele szemben támasztott követelményeknek meg is tudjon felelni.

Legmagasabb szervezetszerű kötelékként a zászlóalj mutatkozik célirányosnak.

Nem valószínű, hogy a csendőrhadtápczászlóalj kiutalt területén több őrsöt állítson fel, mint amennyi egy nagyobb békebeli osztály területén van (kecskeméti osztálynál ezelőtt 48 őrs volt). Az esetleges nagyobb területi kiterjedés mindenesetre nehezíti a szolgálatkezelést, éppen e nehézségnek a leküzdésére állítottuk be, mint alább látni fogjuk, a század- és zászlóaljparancsnokságok között a rádióösszeköttetést (adó-vevő) s ezért láttuk el gépkocsival, úgy a zászlóalj, mint a századparancsnokokat is.

Más kérdés az, hogy egy hadtápkörlet közbiztonsági szolgálatának ellátására egy zászlóalj elég-e. A hadtápkörlet kiterjedésének bizonytalansága, mint azt értekezésünk elején vázoltuk, lehetetlenné teszi, hogy az alkalmazási egységek létszámát a terület után szabjuk meg. De egyébként is a hadtápkörlet kiterjedésén kívül még számos olyan — a következő fejezetben tárgyalandó — tényező játszik közre, amely a csendőrhadtápczászlóalj berendezésére módosítólag hat, amely szerint több vagy kevesebb létszámra lesz szükség.

naggyal egyébként csak ritkán találkozott, de a nevét tudta: Petőfinek hívták. Alig öt napja csatlakozott a hadhoz.

Mikor az orvos újra a domb felé nézett, már nem látta a költőt, valószínűleg a domb déli oldalán állt, ahonnan messze be lehetett látni a Fehérgyáza és Héjjasfalva közötti mezőt.

A dombon Bem széles keréktalpú, rövidesövű ágyúí álltak, a tízennégyéves gyerektüzérek derékig meztelenre vetkőzve vívták reggel óta a tüzérségi párbajt az oroszokkal. Az ágyúcsövekből tompán löködött ki a sárgásfehér lőporfüst, a lövések alatt rengett a domb és a szemközti vonulatról dörögve feleltek rá Skarjatin generális ágyúí...

A köztözhelyen szaporodtak a sebesültek. A jobbszárny felől vánszorogtak véres sebekkel, az oroszok nagy erővel húzódtak felfelé a Küküllő partján, a lankán egyre hangosabb lett a puskaszó. Délután megjöttek tépetten Segesvár alól Bem székegy huszárai s hozták a hírt, hogy napszállta előtt támad a muszka. Akkor négy óra volt, a Nap süttött erősen, de az árnyékok ferdültek már a mezőn.

Az orvos most megint meglátta a költőt. Egyedül állt a leégett faluszélen, egy fakorláthoz támaszkodva s nyugat fele nézett...

Öt órakor Bem összecuska a tábortáncosát s halk parancsokat adott a tüzéreinek. Az orvos közel állt hozzá, de nem hallotta, mit mondott, csak azt látta, hogy a lövegeket nagy csörömpöléssel viszik le a dombról. Jól tudta, hogy a tábornok tüzértiszt volt, szereti és félti az ágyúit, de ok nélkül nem vonja hátra azokat... Elgondolkozva ment

Fogadjuk tehát el nemcsak legmagasabb, de alkalmazási egységképpen is a zászlóaljat, amely vezetés szempontjából a legegyszerűbb. Amennyiben azonban a kiutalt hadtápkörlet csendőri megszállására egy zászlóalj nem volna elégséges, úgy osszunk be oda kettőt, vagy az oda beosztott zászlóaljat szükség szerint erősítsük meg.

Ha azonban egy hadtápkörletben 2 vagy több zászlóalj működne, úgy a közbiztonsági szolgálat egységének biztosítására a hadtápkörletparancsnoksághoz osszunk be egy magasabb rendfokozatú csendőrtörzstisztet, aki mint a hadtápkörletparancsnokság közbiztonsági szakelőadója működjön.

Korszerű követelmények szerint összeállított (egyéni elgondolás) csendőrhadtápczászlóaljat az alábbiakban ismertetek.

Nyomozó tisz. Hivatása a nyomozó csoporttal nagyobb mérvű közönséges bűncselekmények (gyilkosság, rablás, gyujtogatás, közlekedési vonalak megromlása stb.) kinyomozása. Politikai szervezkedés, állam elleni bűncselekmények felderítése, lakosság hangulatának megállapítása és hadtápkörletparancsnokság kémvédelmi tisztjének irányítása mellett a kémelhárító szolgálat ellátása.

Szolgálat súlya a kémvédelem és az állam elleni bűncselekmények felderítésén van.

Mótoros, rádiós és anyaggyűjtő tisz. Mint mótoros tisz, parancsnoka a közlekedési szakasznak. Ennek a szolgálatát vezeti és ellenőrzi. A zászlóalj gépkocsialományának üzemi ügyeit intézi.

a köztözhely felé, hogy két káplárjával összecusogtassa a köztözszerket, mikor a domb lábánál megállt...

A lapályon akkor indult meg a támadás. A puskaropogás csöndesebb lett és valami elnyújtott zsvajgás ért a füléhez, ami lassan egyetlen irtózatot ordítássá erősödött. Alig ezer lépésnyire a köztözhelytől egy csonka nemzetőr század futott a falu felé. Hirtelen megálltak, megfordultak és sortüzet adtak le. Térdelve lőttek, még a távoli vezényszót is hallotta... Mögöttük egy sötét hullámzó vonal közeledett.

— Ott gyűnnek a kozákok! — üvöltött mellette egy hang s egy kar kinyújtott ujjal mutatót a lapály szélére.

Ebben a percben észrevette a költőt. A fakorlátan ült.

Az orvos két lépést tett feléje, tölesért csinált a tenyeréből s rákiáltott. A költő feltekintett. Szinte esodálkozva emelte rá a szemét a szakállal keretezett sápadt arcából. Az orvos egy mozdulattal mutatót végig a lapályon, ahol már felbomlott a rend s a hullámzó vonalból már kibontakozott a lándzsás lovasok alakja.

A költő felemelte s csuklóból leejtette a kezét. Legyintett:

— *Potomság!* ...

Ez volt az első és utolsó szó, amit azon a délutánon hallott tőle.

Az orvos megfordult. A dombtető üresen állt, az ágyúk a héjjasfalvi úton zörögtek, valahol messze... A buni út szögleténél, a torlódo kocsik és

Mint rádiós tiszt, a zászlóalj rádióinak üzemi ügyeit intézi.

Mint anyaggyűjtő tiszt, vezeti az őrsök anyaggyűjtő szolgálatát. E tekintetben a hadtápkörletparancsnokság anyaggyűjtő tisztjének is alá van rendelve.

Zászlóalj orvosfőnök. Bár a zászlóalj széttagolt helyzeténél fogva az egységes egészségügyi szolgálat ellátása lehetetlen, orvosra azért mégis szükség van, mert a zászlóalj, vagy egyes részei bandákkal, szabadcsapatokkal megütközhetnek, amikor is az egészségügyi szolgálat ellátására az orvost a harcoló részekhez kell beosztani.

Az őrsök egészségügyi szolgálatát a legközelebb honvédorvosok látják el.

Gazdászati tiszt. Bár a tartalékszázad kivételével a zászlóaljnál köztetkezés nincs, mégis a széttagolt elhelyezésből kifolyólag a gazdászatközigazgatási szolgálat előreláthatólag oly nagymérvű lesz, hogy annak ellátására feltétlenül kell 2 tiszt.

Rádió beállítását a nagy területi kiterjedés és bizonytalan viszonyok teszik indokolttá. Szabadcsapatok, bandák sikeres működésének előfeltétele a távbeszélő, táviróvezetékek megrongálása, mert csak így tudnak zavartalanul működni. Így egyedül vezetékes összeköttetésre építeni nem lehet.

lovak között, mintha a tábornok fehér kalaptól lát látná lengeni.

— Ott vonul vissza Bem!...

A költő leugrott a korlátról s az út felé nézett... A doktor a kidőlt kerítés egyik oszlopához kötözött lovához futott, felkapaszkodott a nyeregbe, rávert tenyérrrel a szürkére s vágtagában tért rá az útra... Mellette a sereg roncsai rohantak: bevert csákójú huszárok, kéknadrágos bakák, vállradobott puskával és parasztruhás, abaharisnyás székely nemzetőrök...

Mikor egy emelkedésről visszanezett, jól látta még a költőt, amint bukdácsolva ment át a mezőn. Fekete pantallója felett repkedett a szélben a szétnyitott vitorlavászon zubbonya... Tudta, hogy a költő a Küküllőt akarja elérni a kukoricáson át, de már akkor tudta azt is, hogy nem fogja elérni a folyót, mert a halom fetejéről az orvos meglátta annak a kozák századnak a ládzsáit, amely felfelé haladt a folyóparton, hogy elvágja a menekülők útját.

Még egyszer megvillant a magas kukoricaszárak között a költő vitorlazubbonya, aztán eltűnt a szeme elől. És szinte hallotta, hogy közelednek dobogva a bozontos kis szibériai lovak a kukoricás felé, ahol a kör bezárul.

III.

Az orosz szotnyik egy fiatal kozákot adott az ezredes mellé, aki félórával a lovasroham után végiglovagolt a héjjasfalvi országúton. Lüders üldözési parancsát vitte.

Az ezredes a kukoricás szélén pillantotta meg a halottat. Egyébként nem állt volna meg mellette, de látta, hogy papírok vannak szétdobálva a halott körül. Intett a kozáknak, aki leugrott a lováról s felnyújtotta hozzá a gyűrött iratokat, melyek közül az egyik Kemény Farkas őrnagy jelentése

Távbeszélő állomáscsoportra a várható harcokban lesz szükség.

Gépkocsi. A zászlóalj- és századparancsnokoknak gépkocsival való ellátását a nagy területi kiterjedés teszi indokolttá (szemle, szolgálat irányítása és ellenőrzése, egyéb kiszállások).

Vonat. A zászlóaljtorzs vonatában tulajdonképpen 2 század vonata van összevonva. Ezzel szemben a század vonata csak egyetlen tehergépkocsiból áll. Oka ennek az, hogy a századoknál őrsőkre való széttagozódás után vonatra nincs szükség. Századvonat csak akkor kell, ha a századok összpontosítva, nagyobb mérvű harcokba bocsátkoznak. Előreláthatólag 2 századnál több erőt a hadtápterületről kivonni úgy sem lehet. Így a vonatnak ilyenképeni szervezése látszik célrányosnak. A zászlóaljparancsnokság a vonatot esetenként annak a századnak utalja ki, melynek arra éppen szüksége van.

A századoknál a tehergépkocsi rendeltetése: tartalékok gyors eltolása, őrsök részére felvételezés, élelemkiszállítás, betegszállítás, anyaggyűjtés stb.

A felvonulás és berendezkedés befejezéséig a zászlóaljtorzs vonatát, a gazdasági hivatal rendelkezésére kell bocsátani anyagszállításra.

Ha a továbbiakban a századoknak nem volna szüksége a vonatra (harc nincs), hogy az kihasználatlanul ne maradjon, ideiglenesen az állomás-

volt Bemhez. Ezt zsebetette, aztán megnézte figyelmesen a halottat. Sovány, szárazarcú, nagyhomlokú, feszesre zárt szájú ember. A feje fedetlen, a haja széthulló, arcát sötét szakáll keretezi. Nyakkendője nincs és zubbonya sínés, mert ezt bizonyára lehúzták róla a halottrabló uszuri kozákok. Fekete pantalló van rajta, szétesapott karral fekszik, a lába a kukoricásba ér s a feje az országút árokpartján pihen. A szeme nyitva van, már üveges: félórája lehet halott. Valószínűleg tiszt, a jelentésből ítélve, talán adjutáns lehet.

Az ezredes továbblovagol. A buni útnál a homlokára szorítja vékony ujjait:

— Hol láttam én már ezt az arcot?...

De nem ér rá töprengeni, mert még ma estig utól kell érnie Kolkhoff ezredét s a nap már le szállóban van.

Július utolsó napja.

IV.

Bem köpenyben ült a kis parasztszobában. Lázaz volt, a huszárjai egy mocsárból mentették ki Fehéregyházánál.

A tisztjeihez fordult

— De hát hol a költő?...

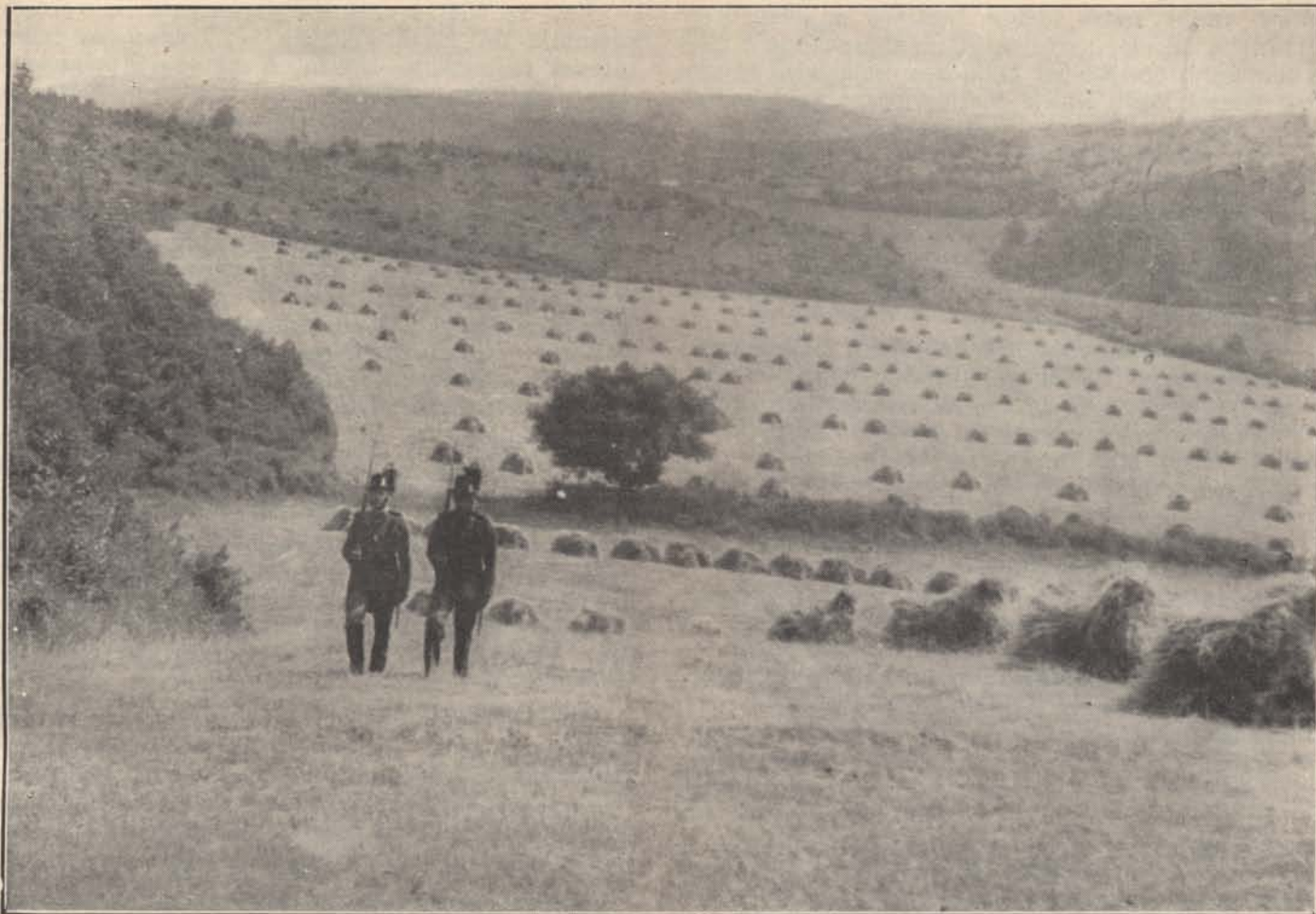
Azok nem válaszolnak. Állnak körülötte.

Az öreg vezér feláll, az ablakhoz megy s kinéz az augusztusi reggelbe. Az ablak előtt lovasok, szekerek és bivalyfogatos ágyúk mennek dél felé: ennyi maradt az erdélyi hadseregből.

A felgyűrt köpenygallérból alig látszik ki a tábornok kis szürke madárfeje, a szeme csillog a lázban.

— Hol a költő?...

S néz a hegyek felé, melyeken túl a fehéregyházi-út fekszik valahol. De rengve jönnek az úton a bivalyfogatos ágyúk, porfelhő száll az ablak előtt és eltakar mindent.

Vitéz Thassy-Plövenszky őrgy. felv.

parancsnokság rendelkezésére bocsátható helyi fuvarokra. Felhasználható még a vonat, az anyaggyűjtő szolgálattal kapcsolatban anyagszállításra is.

Századok. A négy századból hármát a parancsnok rendszerint őrsökre oszt szét, egyet pedig tartalékba visszatart. A századok első szakaszába beosztott golyószórós rajoknak az lenne a rendeltetése, hogy a századparancsnokok ezeket — mint nagy tüzerőt képviselő tartalékokat — saját székelyükön tartsák vissza.

A zászlóalj-tartalék hivatása elsősorban a nagyobb erejű felkelő bandák leverése, de egyes őrsöket átmenetileg meg is erősíthet ebből a zászlóalj-parancsnok. Területek átkutatására, nagyobb útvonal biztosítására is felhasználható. Ameddig alkalmazásra tér nem nyílik, úgy ott katonai és csendőri továbbképzést kell folytatni (részletesebben tárgyalva a Felvonulás és Berendezkedés fejezetben).

A zászlóalj- és századtörzsből motorkerékpáros hírvivők rendszeresítését ugyancsak a nagy területi kiterjedés teszi indokolttá.

Kerékpár a századoknál. Fontosabb, főleg jó útvonalak mentén fekvő őrsökre (útvonalportyázás, gyors közlekedés) kell kiosztani.

Nyomozó csendőrök. Ezek beosztása a századtörzsekbe azért szükséges, mert az őrsökon kevés a szakképzett csendőr. Nagyobb ügyek nyomozásánál az őrsök támogatására kivezényelhetők. Ezek a

nyomozók polgári ruhával is ellátandók. Ha egyéb feladat nincs, végezzenek polgári ruhában néphangulat felderítést.

Közönséges bűncselekmények kinyomozásánál tehermentesítik a nyomozó csoportot.

Közlekedési szakasz. Beosztása a várható nagy forgalom miatt szükséges.

Géppuskás szakasz. Szükség van erre vasúti berakásoknál, szállítás alatt, kirakásoknál és harcban. A géppuskás szakasz a tartalékszázadnál nyer beosztást, ahol belekapcsolódhat az állomáshely katonai légvédelmébe is.

Lovas szakasz. Szükség van rá bandák elleni harcokban felderítésre, meneteknél közelbiztosításra, harc után üldözésre, terep vagy falu átkutatásánál lezárásra, nagyobb szállításoknál hosszabb útvonalak portyázására, de nem utolsó sorban karhatalmi fellépésnél is igen nagy hasznát lehet venni.

Nyomozó csoport. Ha a békeszolgálat nem nélkülözheti a polgáriruhás nyomozókat, úgy itt ezeknek fokozott mérvben jut szerep (kémelhárítás, ellenséges propaganda megfigyelése, néphangulat kikémlése stb.).

Fontos, hogy legyen a nyomozók között olyan is, aki a megfelelő kisebbségi nyelvet is beszéli. Az áruhatár megfeleljen az ottani népviseleteknek is.

A fenti állományban a tisztek és legénység zöme a honvédség nemtényleges állományából származik. A csendőrség hivatásos állományából csak

annyi van beosztva, hogy legalább minden őrsre hivatásos csendőr kerüljön őrsparancsnoknak s csak a fontosabb őrsökre jut hivatásos csendőrből helyettes. Tisztek közül csak a zászlóaljparancsnok, segéd-tiszt, nyomozó tiszt és a századparancsnokok származnak a hivatásos csendőrtiszti állományból. A csendőrség békelétszámánál fogva többet nem adhat; talán ez is sok.

Pedig a szolgálat ellátásának igen fontos érdeke volna az, hogy a csendőrhadtáp-zászlóaljnál is minél több szakképzett csendőrtiszt és legénység legyen.

A béke-csendőrség nemtényleges állományát, nyugállományú tisztek és altisztek képezik. Ezek mind kiüregedett, vagy felülvizsgálat útján elment emberek. Hadtáp-szolgálatra pedig erős, fizikailag fáradalmakat bíró, s ha nem is legfiatalabb korosztályba tartozó, de semmiesetre sem elüregedett, vagy beteg emberek valók. Különben is a csendőrség nemtényleges állománya, egyéb felhasználása miatt sem jöhet számításba.

A bajon úgy lehetne segíteni, hogy a béke-csendőrséghez is sorozott legénységet kellene beosztani.

Katonai szolgálatra bevonult ember első évét szolgálja le a honvédségnél, a második évét pedig töltse a csendőrségnél. Ezeket az őrsökre kellene beosztani, ahol járőrtársi szolgálatot teljesítenének. Az így kiszolgált legénység a csendőrség tartalék-állományába kerülne. Az egyévi őrsszolgálat alatt szereznének ezek annyi csendőrségi szaktudást, hogy hadtáp és tábori csendőrségi szolgálatra feltétlenül alkalmasak volnának. Ennek a rendszernek még a béke-csendőrség is nagy hasznát vehetné, mert egyrészt kevesebb volna a személyi kiadás, másrészt bő választék nyílna a hivatásos legénység kiválasztására, illetve egyév alatt alaposabban el lehetne bírálni, hogy ki alkalmas tényleg a hivatásos állományba való felvételre.

A tartalékos csendőrtiszti kiképzésre pedig megoldás az lenne, hogy a karpaszományos iskolákban, az altisztképző időszak befejezése után, — a nemtényleges, nemkatona állományú tisztikarok kiegészítésénél követett eljáráshoz hasonlóan — a csendőrség szükségletének megfelelően, bevezényelnének megfelelő számú karpaszományos egy központilag felállított csendőrkarpaszományos iskolába, ahonnan a hallgatók az előírt elméleti kiképzés után a gyakorlati szolgálat megismerésére őrsökre lennének vezényelve. Leszerelésük után ezek a karpaszományosok is a csendőrség nemtényleges állományába kerülnek.

(Az 1939: II. t.-c., a honvédelmi törvény, már kellően rendelkezett. Szerk.)

A csendőrségnél a nemtényleges állomány, különösen a nemtényleges tisztállomány megteremtése, még más szempontból is indokolt volna. Nevezetesen béke időben is adódhatnak olyan közbiztonsági viszonyok, hogy a nagy munkatöbblet indokoltá tenné egynéhány tartalékos tiszt behívását. Ilyen esetek: nagyobbmértvű sztrájkok, elemi csapások, stb.

Felvonulás és berendezkedés.

A csendőrhadtápszászlóalj megalakulása után mindaddig, míg alkalmazásra tere nem nyílik, valahol az ország belsejében állomásozik.

Ezt az időt a zászlóaljparancsnok kiképzésre használja fel. Ez a kiképzés két irányú, és pedig katonai és csendőri legyen. A katonai kiképzésnél a harc kiképzés mellett a zártrendű kiképzésre is nagy súlyt kell helyezni, hogy a zászlóalj, ha kell, egységesen vagy részenként is mint feszes karhatalom tudjon fellépni (összesúlykolás).

Harc kiképzésnél a súly a várható harcra legyen. Kisháború szabályai szerinti bandaharcok erdőkben, helységeben, nyílt terepen. Figyelemmel kell lenni arra, hogy ilyen bandákkal megvívandó harc még céljában is különbözik a rendes ellenséggel, nyílt csatamezőn megvívott harctól. Ugyanis a bandákkal szemben vívandó harcokban nem elégedhetünk meg azok kötelékeinek felbomlásával és visszavonulásukkal, hanem azokat a *szó legszorosabb értelmében a megsemmisülésig üldözni kell*, hogy közülük egyetlen ember se tudjon elmene-külni, mert tiszta munkát csak így végezhetünk. Azaz, csak így tudjuk megakadályozni, hogy újra ne szervezkedjenek. A szabadsapatokból a legkisebb erő is nagy károkat okozhat (hidak, löpőraktár felrobbantása stb.). A csendőrkiképzésnek is két irányúnak kell lenni, és pedig: járőrvezetői és járőrtársi kiképzésnek.

Láttuk, hogy őrsökön csak egy, legfeljebb két ember van olyan, aki mint a csendőrség hivatásos állományából származó, járőrvezetőnek is tekintetbe jöhet. Már pedig az őrsök létszáma általában úgy alakul, hogy azok egy-két fős járőrnél többet is ki tudnak állítani. Tehát több járőrvezetőre van szükség.

A század értelmesebb embereit tisztos iskolaszerűen össze kell fogni és a legszükségesebb járőrtársi teendők elsajátítása mellett, szükségszerű járőrvezetői kiképzés alá kell őket vonni. Ezt a kiképzést, a zászlóaljparancsnokok irányítása mellett a századparancsnokok vezessék. A század többi legénysége, tiszt felügyelete mellett, idősebb csendőraltisztok által járőrtársi kiképzésben részesüljön.

Ilyen előképzés után nyugodtabban engedheti szét a zászlóaljparancsnok a zászlóalját.

A csendőri kiképzésnek egyébként a zászlóaljnak a hadtápterületen történt berendezkedése után sem szabad szünetelni. A tartalékban lévő századnál rövid járőrvezetői kiképzés alá kell vonni a század értelmesebb embereit. Ezeket a kiképzés befejezése után az egyes őrsökre kell beosztani s helyettük az értelmesebb legénységet az őrsökről járőrvezetői kiképzésre a tartalékszázadhoz kell vezényelni. Ezt az eljárást — természetesen, az őrsök mindenkori munkájától függően — mindaddig kell folytatni, amíg minden őrs megfelelő számú járőrvezetővel nem rendelkezik. Ezután, ha a tartalékszázadnak más szerep nem jut, hasonló eljárással járőrtársi iskolát is létesíthetünk ott.

Ha időszerűvé vált, a hadtáp-csendőrzászlóaljat alárendelik a hadtápkörletparancsnokságnak. A hadtápkörletparancsnokságtól a zászlóaljparancsnokságnak meg kell kapni a hadtápkörlet vázlatát, nemkülönben a hadtápparancsnokság által a lakosság részére kiadott és a hadtápterület belső rendjére vonatkozó Hirdetményt.

(Folytatjuk.)

EMCÉKEZZÜNK!

Vágó János, dombói őrsbeli népfelkelőt, katonaszökevények üldözése közben, 1917 július 29-én egy szökevény meglötte. Meghalt az őrsön 1917 augusztus 2-án.

Teszlák György, kiskunmajsai őrsbeli tartalékos őrmestert, lesállítás alkalmával egy katonaszökevény Kiskunmajsán 1917 augusztus 3-án agyonlőtte.

Suba Béla, nyugállományú I. oszt. őrmester, volt kászonaltizi járás- és őrsparancsnok, mint népfelkelő vasútbiztosító szolgálatban szerzett betegségében 1918 augusztus 8-án Győrött meghalt.

Kapus József őrsvezető címz. őrmester, a székásvere-segyházai őrs parancsnoka a 3. Isonzo-csatában a Doberdón 1915 augusztus 10-én elesett.

Berezki Dávid feldebrői őrsbeli főtörzsőrmestert egy elfogandó kommunista 1919 augusztus 13-án Feldebrőn agyonlőtte.

Turi István berszászkai őrsbeli csendőr 1915 augusztus 14-én a szerb partra végrehajtott éjjeli rajtaütés alkalmával a partraszállás alkalmával a Dunába fulladt.

Broczkó Gyula ungvári szárnybeli csendőr a szerb harctéren szerzett betegségében 1918 augusztus 14-én Remetevasgyáron meghalt.

Somogyi Sándor újborlovényi őrsbeli alőrmester az orosz harctéren kapott lösebében 1917 augusztus 19-én Brzezanyban meghalt.

Katona László kecskeméti őrsbeli címz. őrsvezető Kerekegyházán 1896 augusztus 20-án bűcsüügyelet alkalmával szenvedett sérüléseiben meghalt.

Dajka Lajos kassahámori őrsbeli csendőrt megszökött orosz hadifoglyok 1915 augusztus 21-én Felső-tőkés határában megölték.

Fejérvári Sándor érendrédi őrsbeli alőrmester az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1917 augusztus 23-án Zloczówban meghalt.

Szengyel András ózdi őrsbeli őrmestert egy elfogandó terhelt 1920 augusztus 22-én Ózdon orvul lölte. 1920 augusztus 23-án Ózdon meghalt.

Tóth Károly cserhátsurányi őrsbeli csendőr az oroszokkal Lulice mellett vívott ütközetben 1915 augusztus 26-án elesett.

Vakán József bercsenyi őrsbeli csendőr az oroszokkal Kosmierzyn mellett vívott harcban 1915 augusztus 27-én elesett.

Az 1916 augusztus 27-én este történt román betörés alkalmával aznap és másnap, 1916 augusztus 28-án elesetek: **Szabó Mihály** őrsvezető címz. őrmester őrsparancsnok, esztenasori őrs; **Akáczos Lajos** csendőr címz. őrmester, terkucai őrs; **Kiss János** lajtakátaí és **Sági Sándor** répecskárolyi őrsbeli csendőr címz. őrmesterek, magyarbodzavámi őrs; **Ötvös István** révaújfalusi őrsbeli csendőr címz. őrmester és **Baróthi György** csendőr, dragojászi őrs; **Ábrahám József** csendőr,

bélbóri őrs; **Bányász Ferenc** csendőr, garcsinvölgyi őrs; **Benke Mózes** csendőr, karajosi őrs; **Fülesi József** kemencei őrsbeli csendőr, nagysándori őrs; **Kovács Péter** csendőr, tolvajkúti őrs.

Ugyanakkor román hadifogságba estek, ahol elpusztultak: **Gyarmati István** őrsvezető címz. őrmester, őrsparancsnok, zágoni őrs, **He. mann István** őrsvezető címz. őrmester, őrsparancsnok, veresborkúti őrs; **Imecs József** őrsvezető címz. őrmester, őrsparancsnok, hágótölajai őrs; **László Lajos** őrsvezető címz. őrmester, őrsparancsnok, **Kovács János** alsó-lendvai és **Varga Károly** nagylengyeli őrsbeli csendőr címz. őrmesterek, sötéthavasi őrs; **Majzlinger László** őrsvezető címz. őrmester, zenta-gyenesek-sorai őrsparancsnok, kishavai őrs; **Bálint Lőrinc** csendőr címz. őrmester, pricsketőtelepi őrs; **Bedő Dániel** csendőr címz. őrmester, felsőmoécsi őrs; **Boc-sárdi György** csendőr címz. őrmester, magyarbodzakra-sznai őrs; **Bekő Mózes** és **Buzás Antal** csendőr címz. őrmesterek, karajosi őrs; **Forgács Mihály** mizserfabányai őrsbeli csendőr címz. őrmester, csukási őrs; **Földvári Tivadar** sepsiszentgyörgyi szárnybeli csendőr címz. őrmester; **Lovász Mihály** csendőr címz. őrmester és **Hunyadi József** csendőr, sósmezői őrs; **Nagy Sándor** cseszneki őrsbeli csendőr címz. őrmester, tatárhavasszorosi őrs; **Puss András** kiszuca-újhelyi őrsbeli csendőr címz. őrmester, zsigeri őrs; **Simon József** csendőr címz. őrmester, predeáli őrs; **Ravasz István** csendőr, tolvajkúti őrs.

Horváth Imre mosonszentjánosi őrsbeli csendőr 1914 augusztus 28-án az első lemergi csatában Lemberg mellett elesett.

Oprova Péter verebélyi őrsbeli alőrmester a harctéren szerzett járványos betegségben 1917 augusztus 28-án Roganizában, Albániában meghalt.

Bányai Ferenc furnikai őrsbeli csendőr címz. őrmester a betört románokkal harcolva a Negovanul-mare hegyen 1916 augusztus 29-én elesett.

Boda Sándor furnikai őrsbeli népfelkelő a Negovanul-mare hegyen 1916 augusztus 29-én sebesülten román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Cseke András predeluci őrsbeli csendőr címz. őrmester 1916 augusztus 29-én Zajzonnál román hadifogságba esett, ahol elpusztult.

Kálmán Gábor ajkai őrsbeli csendőr címz. őrmester 1916 augusztus 29-én Fogaras vidékén román hadifogságba esett, ahol elpusztult.

Erdős Imre udvarnoki őrsbeli csendőr címz. őrmester a román betörés alkalmával 1916 augusztus 30-án a brassó-bertalani vasútállomás közelében elesett.

Kovács Gábor brassói kerületbeli és **Vizsi Imre** borostyánkői őrsbeli csendőrök 1916 augusztus 31-én az 1. swinjuchyi csatában, Szelwów mellett elesetek.

Balázs András zsolnai őrsbeli csendőr 1915 augusztus végén az orosz harctéren elesett.

Ki tudta?

A bárdok a kelták énekesei és költői voltak, megfelelnek a nálunk ismeretes igriceknek.

A cigányokról.

Pályázatunk anyagából.

II.

Csonka Biharvármegye határmenti községeiben 1937. évben sűrűn ismétlődtek egymásután a lólopási esetek. Az elkövetési módból és a helyszínről elvezető nyomokból román átesatolt területen lakó cigányok tettességére lehetett következtetni. A tettesek kilétét és magyarországi összeköttetéseit azonban a legszélesebb körben megejtett nyomozás során sem sikerült megállapítani. A feltevés az volt, hogy a lopásokat a biharkeresztesi és ártándi betörések miatt 1931. évben elfogott Lakatos Gyula román átesatolt területen maradt: Pali, Csurka, Párnó, Dede Marci, Lóló Gusztó, Vendel és Dodó nevű társai követik el. Ezért elhatároztam, hogy Lakatos Gyulát Sopronkőhidán felkeresem hogy tőle volt bűntársai holléte felől érdeklődhessen.

1937 október 11-én Lakatos Gyulát a dologházban fel is kerestem. Az illető azonban volt bűntársairól csupán annyit tudott, hogy Pali (Algács Pál) Nagyváradon lebukott és 15 évi fegyházat kapott. Csurka (Kiss József) pedig Temesvár közelében az országúton, egyik éjjel egy péket megtámadott, aki e miatt egyetlen lövéssel agyonlőtte. A többi társaira vonatkozólag az volt az értesülése, hogy azok hol Aradon, hol Nagyváradon tartózkodva, lopások elkövetéséből tartják fenn magukat.

Lakatos Gyula azt ajánlotta, hogy Mocsán (Komárom m.) keressék fel Lakatos Rudolf 45 év körüli, szőke, telt arcú cigányt és annak Nagyszalontára való ragyás arcú feleségét és tőlük érdeklődjem a Nagyváradon tartózkodó, lólopásokkal foglalkozó cigányok kiléte és magyarországi összeköttetése felől. Az illetők 1922–1932 között szintén román átesatolt területen laktak és az Algács-bandával nagy ismeretségben voltak.

Közben Lakatos Gyula mást gondolt. Arra kért, hogy Lakatos Rudolfot mégse keressék fel, mert az illető annak idején olyan jóba volt az ő bűntársaival, hogy azokra vonatkozólag semmiféle terhelőt nem közölne velem. Lakatos fogadta, hogy majd ő levélben a volt bűntársak felől érdeklődni fog, ha megtud valamit, azt velem közli. Így a Lakatos Rudolf felkereséséről letéve, az alosztályparancsnoksághoz eredmény nélkül tértem vissza.

Amíg Sopronkőhidán jártam, 1937 október 12-én éjjel a határmenti Bedő községből 4 istállóból akartak ismeretlen tettesek lovat lopni, de miután észrevették őket, a lopás nem sikerült. Másnap, 13-án éjjel a szomszédos Nagykereki községben próbáltak szerencsét. Itt már szerencsésük volt, mert három gazda istállójából hat lovat loptak el. A következő éjjel ismét Bedő községben történt lólopási kísérlet, de megint észrevették őket s így a lopás nem sikerült.

Úgy az elvitt, mint az elvinni megkísérelt lovak elsőrendűek voltak. Ez a körülmény azt látszott igazolni, hogy a tettesek vagy teljesen tisztában voltak a helyi viszonyokkal, vagy bűntárs révén jutottak el azokhoz. A nyomok román átesatolt területre vezettek.

A nagykereki örs a lólopást az alosztályparancsnokságnak is jelentette és az örs támogatására járőr kivezenését kérte. Az alosztályparancsnokság e célból Molnár Bertalan törzsrőmester vezényelte ki egyenruhában. Az alosztályparancs-

nokság parancsa folytán a nyomozásba október 17-én én is bekapcsolódtam. Ez alkalommal a járőr őrizetében egy Rafael (Dudás) Albert nevű, 45 év körüli, szőke, telt arcú cigány férfit és feleségét, Mohácsi (Lakatos) Ilona, ragyás arcú cigány nőt találtam. Az első pillantásra láttam, hogy a cigány férfi és a cigány nő azonos a Lakatos Gyula által jelzett Lakatos Rudolf mocsai cigánnyal és feleségével. Erről azonban egyelőre nem szóltam egy szót sem, hanem kíváncsian vártam, hogy a cigányok majd a kikérdezésük alkalmával mit adnak elő.

A cigányok azt állították, hogy Szöny és Mocsai községekben egy-egy lakóházuk és 4 hold szántó-földjük van. Mindketten büntetlen előéletűeknek adták ki magukat. Majd külön-külön történt kikérdezésük során elmondták, hogy mi okból, mikor és hogyan kerültek Bedő községbe. Állításuk szerint 1937 szeptember 29-én Bedő községben lakó sógoruktól, Daróczy Lászlótól Mocsai községbe levél érkezett a részükre. A levélben azt írták, hogy Nagyszalontán lakó apósa, Mohácsi József halálán van. A levél vétele után 2 lovasfogatukkal és 3 gyermekkel azonnal útbaindultak Bedőbe, ahova október 5-én érkeztek meg.

Október 7-én Daróczyéknak Bedőbe Nagyszalontáról távirat érkezett. A távirat szövege a következő volt: „Azonnal gyere, meghalt apád. Anyád.”

Másnap a biharkeresztesi postáról távbeszélőn felhívták a nagyszalontai postahivatalt, mert anyjukkal akartak beszélni. A nagyszalontai postáról később bementek, hogy a Mohácsi-család vidéken tartózkodik, így velük beszélni nem lehet.

Közben úgy a mocsai Rafael, mint a bedői Daróczy-család tagjai határátlépővel szerettek volna Nagyszalontára átmenni. A főszolgabíró azonban csak a bedői Daróczy feleségének, Mohácsi Ilának adott határátlépőt. Így egyedül csak ő ment át Nagyszalontára. Ezután Nagyszalontáról újabb távirat érkezett, amely az előbbi táviratban jelzett halálhíret megeafolta. Daróczyé, amikor 5 nap múlva Nagyszalontáról visszatért, elmondta, hogy atyja halálhíret egy veszett kutya által megharapott, teljesen ki nem gyógyult 15 éves fiú közölte táviratilag velük, anélkül, hogy arról bárkinek is tudomása lett volna.

Ilyen rejtélyes táviratozás és látogatás előzte meg a bedői lólopási kísérletet és a Nagykerekiben bekövetkezett lólopási esetet. A rejtélyességet csak fokozta az, hogy a lólopás megtörténte után Rafael (Dudás) Albertné is eltűnt Bedőből. Az illetőt október 15-én 1 órakor Ártánd mellett a magyar határőrök a román határőröktől vették át. A kikérdezés során nem sokra mentünk vele. Ugyanis azt állította, hogy előző este részegen tévedt át a határon, így csak egy éjszakát töltött oda át. A valóság ezzel szemben az volt, hogy két napig is távol volt Bedő községből és ezt az időt román átesatolt területen töltötte. Hogy a két napot valóban hol töltötte, közben kikkel érintkezett és a magával elvitt 292 pengőt kinek adta, az örök titok maradt, megállapítani nem lehetett.

Közben a tettesek kilétére is adatokat kaptunk. Egyik sértett, akit az örs határátlépővel román átesatolt területre küldött át, az ellopott hat ló közül két lovat a lopás elkövetése után 5 nap múlva visszahozott. A két lovat a váradlesi román csendőrség 1 öreg cigányférfival, 4 cigány nővel és 9 cigány-

Készülnek a jövő hősei...

Wissky Zoltán csendőr felv. (Budapest).

gyerekkel vette őrizetbe. Négy lopott lóval a többi cigányok, akik aradiak voltak, elmenekültek. Elmondta a sértett még azt is, hogy az elfogott cigányok több napon át a nagyváradai rendőrség őrizetében voltak, de nem tudtak kivenni belőlük semmit. Az öreg cigány több napon át volt habzó szájjal, eszméletlen állapotban a nagyváradai román rendőrség őrizetében. Miután nem sikerült szólásra bírni, amikor magához tért, úgy őt, mint a többi cigányokat a rendőrség szabadon engedte...

Tekintettel arra a sok rejtélyre, amely a mocsai Rafael-család látogatása során felmerült, szükségesnek tartottuk az előadásukat ellenőrizni, mert köztük és a lólopásokat elkövetett román átesatolt területi cigányok között bizonyos kapcsolatokat sejtettünk.

Rafael a kikérdezés során mocsai születésűnek tartotta magát és azt állította, hogy állandóan Szöny és Mocsai környékén tartózkodott. Ezzel szemben a valóság az volt, hogy az illető és családja csak 1932. évben került arra a vidékre. Azelőtt ott ismeretlen volt. Miután továbbra is ragaszkodott állításához, arra kértem, hogy a 14 éves Ibolya, a 12 éves Katalin és a 10 éves Péter nevű gyermekeik születési és anyakönyvelési helyét nevezze meg. Rafael az érdemleges válaszadás elől azzal tért ki, hogy gyermekei a zalaegerszegi, sümegi és a nagykanizsai határban kóborlásaik közben születtek, így azok anyakönyvelve nincsenek.

Megállapítottuk azt is, hogy Rafaelnek csak

Mocsán volt egy 1000 pengő értékű háza. Sem szántóföldje, sem másik háza nem volt az illetőnek. Ezt később ő maga is beismerte. Azért mondott be két házat és négy hold földet, hogy *gazdag cigánynak nézzük és előadásában ne kételkedjünk.*

Rafaelék azt állították, hogy a bedői Darócziéktól kapott levelezőlapot, amelyben a nagyszalontai Mohácsi József halálos betegségéről értesítették, Rafa Gyula mocsai cigány olvasta fel előttük. A nyomozás során kiderült, hogy ez sem felel meg a valóságnak. Rafa Gyula, Rafaelék előtt semmiféle levelet nem olvasott fel. Így a valóság az volt, hogy csak ürügy volt az após halálos betegségére való hivatkozás. Ez *csak a valódi cél beplezésére volt alkalmas.* Hiába tártuk eléjük a való helyzetet, az illetők továbbra is megmaradtak előző állításuk mellett.

Rafael (Dudás) Albert a leghatározottabban tagadta azt, hogy valaha román átesatolt területen járt volna. Bár az illető valótlan állításával tisztában voltunk, ennek dacára mégis bizonyosak akarunk lenni abban, hogy nem tévedtünk. Ezért úgy róla (Dudásról) mint feleségéről fényképet készítettünk és azt a soproni dologházban büntetését töltő Lakatos Gyulának bemutattuk. Lakatos Gyula a fénykép megtekintésekor azonnal ráismert Lakatos Rudolf mocsai cigányra és annak ragyás arcú feleségére. Lakatos Gyula ekkor elmondta azt is, hogy az illetőnek úgy a Rafael, mint a Dudás és a Lakatos Rudolf nevei nem valódiak, hanem mind ha-

misak. Az illető valódi neve Kolompár, amit bizonyít az, hogy egy testvére: Kolompár József Pápan lakik.

Lakatos Gyula állítását az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivataltól érkezett értesítés igazolta. Rafael (Dudás) Albert újjnyomatlapjára érkezett válasz szerint az illető: Kolompár Imre 1892. évi sümegesehi születésű cigánnyal azonos. Az illető már addig különböző bűncselekmények miatt 7 esetben volt büntetve.

A megállapított adatokat hiába tártuk Rafael elé, ő továbbra is megmaradt eredeti állítása mellett. E makacs és kitartó tagadás alapján mindinkább erősödött az a gyanunk, hogy az illetőnek és Daróczy László bedői cigánynak is kapcsolata lehet a román átcsatolt területről át-átrándulható cigányokkal. Ezért elhatároztuk, hogy a felmerült gyanút tisztázzuk.

1937 október 22-én 18 órakor Botos Benjamin tiszthelyettes őrsparancsnok és Kanyó András csendőrből álló járőrrel a biharkeresztesi község-háza egyik termében Rafael (Dudás) Albert kikérdezését eszközöltük. Ez alkalommal egy olyan kérdés merült fel, amelynek tisztázása végett Rafaelt Bedőbe kellett átkísérnünk. Az illetőt magunk elé véve, elindultunk Bedő felé. Alig maradt el Biharkeresztes 500 méterre mögöttünk, Rafael megtántorodott és jajszó nélkül összeesett. Pillanatnyilag meglepődtem. Ez azonban csak igen rövid ideig tartott, mert eszembe jutott, hogy cigányokkal folytatott nyomozásaim alkalmával, már máskor is volt ilyen látványosságban részem. Ezért a szép holdvilágos őszi estén Rafael életrekeltéséhez fogtam. Az illető hanyatt, kezeit és lábait szétvetve, mozdulatlanul, még a lélekzetét is visszafojtva feküdt az út fűvel benőtt árkában. Annyi bizonyos, hogy kitűnően tudta színlelni a halott szerepét. Mi azonban ennek dacára nem hittünk neki. Nem hittünk azért, mert a teste meleg maradt, a szíve és ütőere pedig rendesen vert. Éppen ezért nyugodt szívvel és lélekkel, türelmesen gyakorolgattuk az első segítségnyújtásnál szokásos fogásokat és vártuk annak eredményét. Amikor ez az eljárás eredménytelen maradt, a menni vonakodó foglyot kényszerítő eszközök alkalmazásával igyekeztünk a karjainál fogva felemelve magához téríteni és továbbmenésre kényszeríteni. Ez is sikertelen maradt. Így nem maradt más hátra, mint Kanyó csendőrt a biharkeresztesi község-házához visszaküldeni, hogy Rafael lófogatát egyik községi rendőrrel hajtassa ki, hogy az illetőt azon Biharkeresztesre szállíthassuk.

Kanyó csendőr eltávozása után Rafaelt tovább élesztgettem, de minden igyekezetem hiábavalónak bizonyult. Ezt látva, cselhez folyamodtam. Botos tiszthelyettesnek azt ajánlottam, — jó hangosan, hogy azt Rafael is hallja — hogy Rafaelt löjjük agyon és hagyjuk ott. Vártam a hatást, mert feltételeztem, hogy Rafael a dolgot komolyan veszi, így a következményektől való félelmében megszólal, magához tér. Nem történt semmi, a kísérlet hatástalan maradt. Botos tiszthelyettes ezt látva, úgy tett, mintha Rafaelnek pártjára állt volna. Arra kért, hogy a cigány életét ne bántuk, ne vegyük el a családjától. Erre én komolyságot erőltetve magamra megjegyeztem, ha rajtam állna, azonnal végeznék vele. Ez se használt.

Közben Kanyó csendőr a Rafael fogatával, amelyet egy községi rendőr hajtott, megérkezett. Nem volt mit tenni, az összebilincselte, élettelennek látszó cigányt hárman megragadtuk és a szekere-re emelve, Biharkeresztesre a község-házához szállítottuk. Miután Rafael szállítás közben sem adott életjelt magáról, így kénytelenek voltunk az orvosi megvizsgálatajáról gondoskodni. A járási tisztiorvost kértük fel a Rafael megvizsgálására. Az orvos vizsgálat közben hangosan ismételtette „pupilla, pulzus és a szívverés is rendes. A testén sérülések nincsenek.” Majd megrázogatva az „eszméletlen“-t, kérte, hogy ébredjen és a panaszát adja elő. Rafael nem mozdult, még a legkisebb életjelt sem adta magáról.

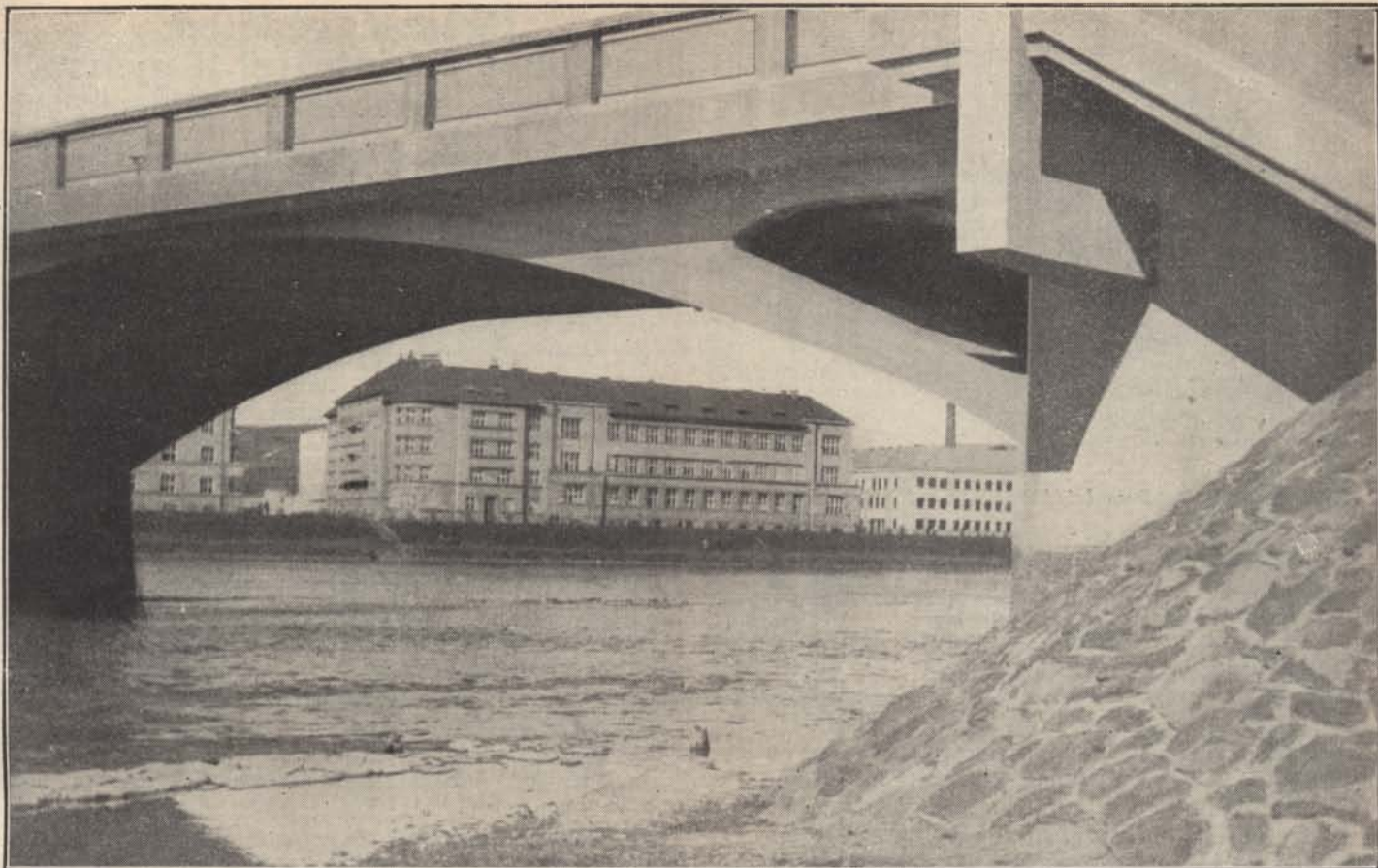
Több mint egy félórai eredménytelen ébresztgetés után a járási tisztiorvos hangosan odaszólt az egyik községi rendőrnek, hogy egy nagy tüt azonnal hozzon be. Ez a szó Rafaelre varázslatos, józanító hatással volt. Valószínű abban a tudatban lehetett, hogy a szép szóval való költögetés után már a túszerkálással való költögetés következhetik. Ezt már nem akarta, inkább felébredt, magához tért. Felnyitotta a szemét és újra lehunyva azzal a panasszal állt elő, hogy minden testrésze fáj, orvosságot kért. Kérését a járási orvos teljesítette, egy vegyes port rendelt neki. Egyben tudomására adta, hogy nincs semmi baja, csak színel, így a nyomozás vele tovább folytatható. Elmúlt éjjel, amikor a cigánnyal idáig jutottunk. Ekkor pihenőre tértünk.

Másnap 7 órakor, amikor a község-házához visszatértem és Rafaelt megpillantottam, őszintén megvallom, nagyon meglepődtem, vagyis helyesebben kifejezve megijedtem. Rafael a padlón feküdt, két szemét úgy elborította a vér, hogy a szeme fehérjét látni sem lehetett. Két szeme sarkából folyt valami sárgás színű, gennyes folyadék. A látvány egy pillanatra meghökkentett, mert nem tudtam elképzelni, hogy mi történt betett. Rafaeltól hiába érdeklődtem, nem szólt egy szót sem.

A későbbiek során tisztázódott a helyzet. A fogolyörző járőr és a bizalmi egyének előadásából, majd a tiszt járási orvos által eszközölt újabb vizsgálat megállapította, hogy Rafael éjjel a zsebéből dohányport szedett elő és azt észrevétlenül a szemeibe dörzsölte. Ez idézte elő nála azt az állapotot, amely olyan szánalmas és visszataszító külsőt kölcsönözött neki.

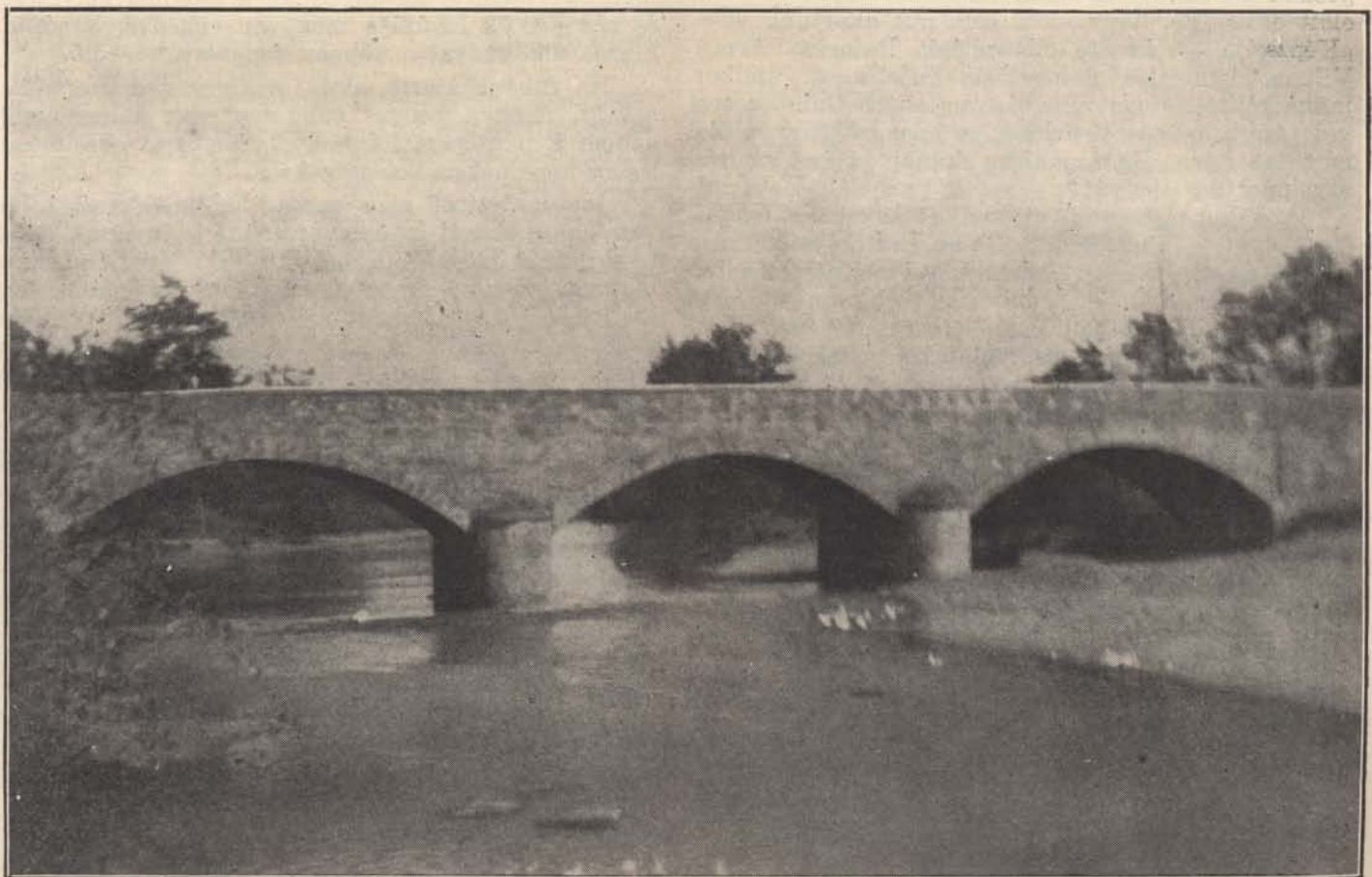
A véres és csipás szemű Rafael értette a módját, hogyan kell magát a további nyomozásra alkalmatlanná tenni. Kétrét görnyedve erős hasgörcsökről panaszkodott. Ez azonban csak színlelés volt, az orvos megállapította, hogy nincs semmi baja. Ennek dacára hiábavalónak láttuk a további kísérletezést. Rafaelt nem kísérhettük sehova, mert összegörnyedve olyan gyengének tüntette fel magát, mint aki már az utolsó óráit éli. Ha az illetőt valaki a szabadban meglátta volna az őrizetünkben, — az eset körülményeit nem ismerve — határozottan hóhéroknak képzelt volna bennünket. Legyőzöttnek éreztük magunkat és hiábavalónak tartottuk a további nyomozást. Ugy jártunk Rafaellel, mint a nagyváradi román rendőrség járt a lólopás miatt elfogott öreg cigánnyal.

Tekintettel arra, hogy Rafael (Dudás) Albert Moesáról bejelentés nélkül távozott el, továbbá, mert engedély nélkül 2 lovat vásárolt és azokat

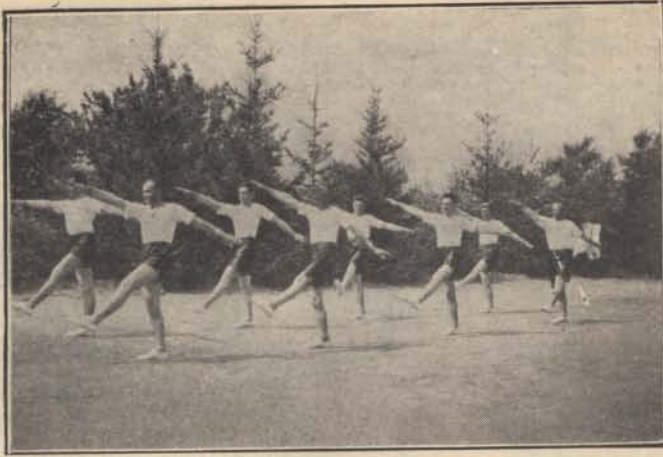
Az ungvári esendőrlaktanya.

Vincze Rezső tiszth. felv. (Ungvár).

A kápolnai öreg híd.

Pintér József eső. felv.

Reggeli torna a szekszárdi iskolánál.
Paczolai László őrm. felv. (Szekszárd).

felesége nevére iratta át, így a 15.000—1916. B. M. számú rendelet 3. §-át — mellőzte. Miután egyebet nem tudunk rábizonyítani, e miatt fogtuk el és adtuk át a biharkeresztesi szolgabírói hivatalnak. De Rafael átadása akadályba ütközött. Az illetőt nem akarták átvenni, mert attól tartottak, hogy pár napon belül meg fog halni. A járási tiszt orvos közbenjárása és véleménye alapján azonban a szolgabírói hivatalnak Rafaelt sikerült átadni. Az illetőt a szolgabíró nyomban 8 napi elzárásra ítélte.

Rafaelt — miután súlyos betegségére hivatkozott — saját kocsiján kellett a szolgabírói hivataltól a biharkeresztesi m. kir. rendőrkirendeltséghez átszállítani. A cigány átkísérésénél csendőrök segítettek. Rafael ez alkalommal az egyik csendőr előtt elbeszélte, hogy előző este mit akartunk vele. „Képzselje, — kezdte elbeszélését Rafael — ázs á Vilmos tisheteles, a keserisig ilje meg, amikor magá eljitt a fogatomir, ágyon ákárt lini. De utt vult ázs á magás tisheteles és nem engedte, áldjá meg ázs isten. Ha ázs nincs, hunap mán alulról szágnám ázs ibolyát.“

A Vilmos tiszthelyettes alatt engem, a magas tiszthelyettes alatt pedig Botos tiszthelyettest értette Rafael. Az eset elbeszélésével Rafael elárulta magát, mert olyan dolgot beszélt el, amiről egy eszméletlen állapotban levő embernek nem lett volna szabad tudnia. Rafael ezzel az elszólásával bebizonyította azt, hogy az órákon át tartó eszméletlenség csak színlelés volt.

A lefolytatott nyomozás során részletesen foglalkoztunk Daróczy László bedői cigánnyal és annak feleségével, Mohácsi Ilával is. A cigány nő kikérdezésénél újabb meglepetés ért bennünket. Kikérdezése közben olyan heves csuklási roham vette elő, hogy a kikérdezését abba kellett hagyni, mert a feltett kérdésekre a folyton erősödő csuklás miatt nem tudott, vagyis helyesebben mondva, nem akart válaszolni. A csuklást sem az igénybe vett orvosi segítség, sem az általa rendelt gyógyszer nem enyhítette.

A nyomozásunk során közbejött akadályok és egyéb nehézségek miatt a moesai, bedői és román átesatolt területi cigányok kapcsolatait nem tudtuk teljesen tisztázni. Hogy helyes úton indultunk el, talán az igazolja legjobban, hogy Csonka-Biharvármegyének ezen a részén a lólopások megszűntek és azóta nem ismétlődtek meg. (Folytatjuk.)

Egészségvédelem, különös tekintettel a nyárra.

írta: Dr. KOVÁCS DEZSŐ törzsorvos.

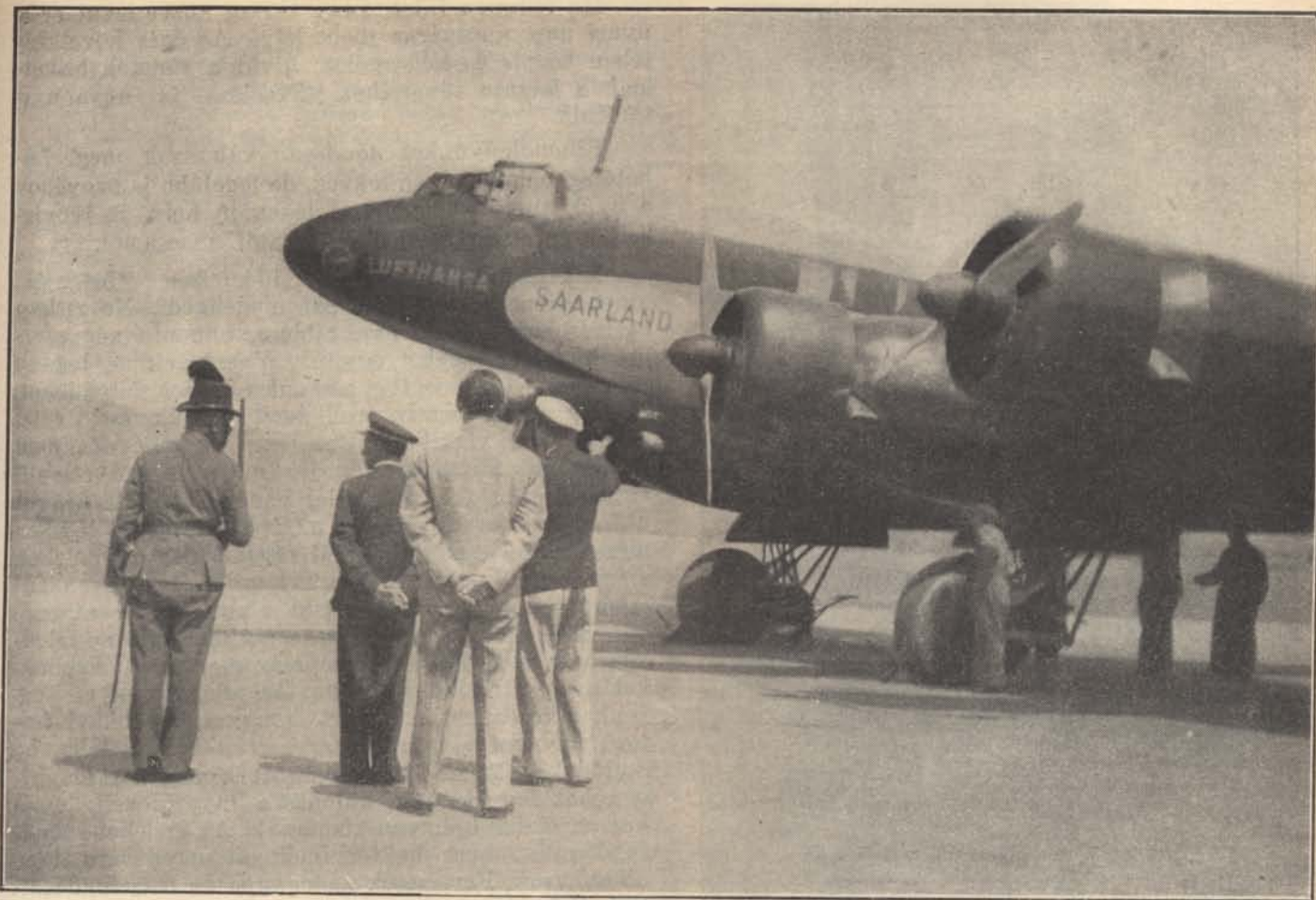
Az öltözeti cikkek viselési módjait az „Öltözeti és felszerelési szabályzat a m. kir. Csendőrség számára“ című szolgálati könyv szabja meg. Ehhez természetesen minden körülmények között alkalmazkodni kell. Ha azonban a ruha testhez szabott is, szűknek lennie nem szabad, mert egyrészt szoríthatja a legkülönbözőbb testrészeket, vagy szerveket s a vérkeringést is akadályozhatja, másrészt a nyári melegben lehetetlenné teszi, hogy a test melege könnyen hagyhassa el a ruházatot. Túl magas gallér elősegíti az agyvérbőséget s ennek következtében fejfájást okozhat. A csendőrkalap leeresztett állsijjal szorosan simul a fejhez, szelöltetésre alig van mód, azért ne fokozzuk abban a meleget felesleges hosszú hajjal. Az igen szoros derékszíj is akadályozza a levegő keringését, ami a hasi szervekben okozhat panaszokat, zavarja az emésztést s nem ritkán máj- és epehólyagpanaszok okozója lehet. A szoros harisnyatartó miatt gyakoriak a visszértágulatok, melyektől feltétlenül meg kell óvni a csendőrt, kinek a sok járással kapcsolatban ugyancsak egészséges lábakra van szüksége. A Szut. 202. pontja is az egészségügyi szempontokat tartja szemelőtt, mikor főleg a meleggel kapcsolatban könnyítésekre ad módot. „Nyáron nagy melegben — de csak községekben, vagy lakott helyeken kívül, továbbá vasúton (hajón) utazáskor — a nyakszegély levétele bekapcsolt zubbonnyak mellett, valamint az állsijznak a kalapba helyezése és a kesztyűk lehúzóása meg van engedve. Vasúton utazás alkalmával a köpeny és kalap letehető.“

Ha ruhánk átázik, amint módunk van, cseréljük azt át, mert a nedves ruha nemcsak kellemetlen, hanem a párolgása folytán lehűlt test hajlamos lesz a meghűléses betegségekre.

Izzadt testről nem szabad addig a ruhát levetni, míg a test le nem hűlt, mert ugyancsak kiteszi magát az ember a meghűlésnek. S vajjon kinek lehetne kellemes nyár közepén egy alapos nátha, esetleg elhúzódó légeső- vagy hörghurut, toroklob, vagy a test minden részében jelentkező zsibák? Nem is szólva súlyos izületi bántalmakról, esetleg tüdőgyulladásról.

Nagy melegben a harisnyát, vagy kapeát legjobb naponként cserélni. Hetenként 2—3-szor fehérnemű váltásra is szükségünk van, hiszen a poros utakon könnyen szennyeződik, felveszi a testre tapadt piszkot s az izzadságmirigyek váladékát. Lehetőleg fehér alsóruhát használjunk, ezen jobban meglátszik a szennyeződés. Ne majmoljuk a divatot, háló kabát-nadrág használattal, ez nem elég kényelmes az éjjeli pihenésnél! Hagyjuk azt másoknak.

Lábbelink a láb formájának megfelelő és elég bő legyen, nehogy nyomást gyakoroljon valahol, mert ott bőrkeményedés képződik. Ha lehet, naponta cseréljük. Aki hajlamos a lábizzadásra, annál ez nyáron még fokozottabban jelentkezik. Ne sajnáljuk a lábvizet! Ha kell, formalinos ecsetelést használjunk az orvos előírása szerint, azonkívül hintőport is.

A budaörsi repülőtérről.

Sziertes Ferenc örgy. felv.

Egyébként a tisztaságra állandóan ügyeljünk. Nyáron még fokozottabb mértékben szennyeződik testünk. A reggeli, esti rendszeres alapos mosakodásokon kívül, ha módunkban van, fürdjünk vagy tussoljunk legalább kétszer egy héten, vagy más-ként tisztítsuk le egész testünket szappannal. Hónaljok, lábujjak, nemi szervek, végbélnyílás alapos megmosása ne kerüljék el figyelmünket. Legalább hetenként alapos fejmosás. Körmeink mindig tiszták legyenek. Hiszen a piszok melegágya a kórokozónak.

Kézmosás szappannal és vízzel feltétlenül minden étkezés előtt, bármily tisztátalan dolog megfogása után s minden klosethasználatot követően. Arcához, szájához, orrához tisztátalan kézzel ne nyuljon az ember. Sok fertőzésnek vehetjük így elejét. Fertőző gyomor-bél-megbetegedések, typhus, orbánc, bőrbetegségek, sokszor ily vigyázatlanság útján jönnek létre!

A tisztasághoz hozzátartozik a borotválkozás is. Legjobb otthon, saját felszereléssel. Sok fertőzésnek, gombás és egyéb bőrbetegedéseknek, nem egyszer vérbajnak vehetjük így elejét. Közös toalett-szerek, fésűk, hajkefék ugyancsak átvihetik a betegséget.

A nagy menetteljesítményt végző csendőrnek fokozott mértékben kell ügyelnie a lábfeltörésre. Ha izzad a láb, az izzadságtól a bőr könnyen felpállik s így szűk cipőnél, ráncos kapeánál vagy harisnyánál nagyon hamar megsérülhet az. Kisebb feltöréseknél már hólyag, vagy seb keletkezik, de ha ez

fertőződik, súlyos gyulladással állapotok jöhetnek létre. Forduljanak mindjárt kezdetben orvoshoz, nehogy komolyabb következménye legyen ennek. Megelőzésre fődolog a tisztaság, a már előbb említett lábápolás, megfelelő lábbeli s mindig tiszta, gyűretlen harisnya vagy kapeca. Esetleges feltörésre, orvosunk tanácsának kikéréséig is, vazelinos kötést tehetünk.

Lovas csendőrnél nem ritka a fellovágás, amikor feldörzsölődik az ülőfelület hámlása. Itt is ügyeljünk a tisztaságra. Kövér embernek bőre ott, ahol két bőrfelület érintkezik, könnyen felpállik. Ilyeneknél az alapos mosakodáson kívül hintőporral kell beszórni a hajlatokat.

Nyáridőben, hosszabb fáradságos meneteknél, szoros ruházat mellett, főleg ha éhség és szomjúság is fellép, elég gyakori az ájulás. Ennek tünetei: szédülés, felületes légzés, az ember verejtéktől gyöngyözik, szeme előtt elsötétül, súlyosabb esetben összeesik, elhalványul, eszméletlen lesz. Ájuláskor a felszerelést le kell venni, a ruhát megoldani, fektetésnél a fej kissé lejjebb kerüljön, az arcot vízzel kell locsolni s a mellkast vízzel dörzsölni, ugyancsak dörzsöljük a végtagokat is, a vérkeringés élénkítése végett. Ha eszmélethez tér, itassunk vele vizet, teát, kávét. Szükség esetén az első segítségnyújtásból jól ismert mesterséges légzést kell végeznünk.

Előbbi körülmények között, ha a forró levegő párával telített s mozgása csekély, mivel több párárt nem képes felvenni a bőven verejtékező bőrről,

Ennek élvezésére nincs tiltó rendelkezés.
Tóth III. cső. felv. (Ivánc).

a párolgással járó lehülés elmaradása miatt megsérülhetnek az agy életfontosságú központjai, és úgynevezett hőguta jöhet létre. Az ájulásnál leírt tünetek mellett kipirult arcot látunk, szabálytalan szív működéssel, felületes légzéssel, a hőmérséklet 38° -földre emelkedik, eszméletlenség, göresök lépnek fel, sőt a halál is beállhat. Célszerű azért forró nyári melegben az előttünk álló út fásasztó részét a hűvösebb reggeli, vagy esti órákban megtenni, egyébként pedig nagymelegben való menetknél pihenőket kell igénybe venni s élni kell azokkal a könnyítésekkel, melyeket a Szut. 202. pontja is megenged.

Megelőzés céljából menetközben, azonkívül gyakrabban, de egyszerre kevés vizet kell fogyasztani.

A vízvásnál ügyeljünk, hogy csak teljesen megbízható és ismert kutak vizét fogyasszuk. A fertőzött kút vizét nagyon sok betegség forrása lehet. Gyanús vizet éppen azért sohasem szabad fogyasztani. Ha több vizet iszunk egyszerre, csak fokozódik az amúgy is erős verejtékelválasztás. Citromos víz, hideg tea is nagyon jó. Ha mód van arra, az arcot és kezet hűsítés végett többször le kell mosni hideg vízzel. Egyébként a kifejlődött hőgutánál eljárásunk ugyanaz, mint az ájulásnál, csak ez esetben magasra polcoljuk a fejet s árnyékba helyezve el az embert, tegyük fejére, testére hidegvizes ruhát. Orvosról természetesen azonnal gondoskodjunk.

Ha fedetlen fejet, vagy tarkót közvetlenül ér a nyári nap, napszúrás jöhet létre. Az égés következtében bőrpír és hólyagokon kívül a tünetek hasonlóak a hőguta tüneteéhez. Kezelése is ugyanúgy történik.

Pihenőhelyünket gondosan válasszuk meg. Legelőleg fedett helyen legyen, de legalább is árnyékos a nyári nagy melegben. Jó levegőjű hely, jó ivóvízzel, távol trágyától, szennyvíztől, mocsártól.

Étkezésünk szabályos időközben történjék, amennyiben a szolgálat azt megengedi. Ne ritkán és túlsokat, inkább gyakrabban, naponta négyszer-öttször és kevesebbet együnk. Vacsoránk ne legyen túlságosan bő s ne fogyasszunk este sok folyadékot, nehogy a szervezetet ezzel megterheljük, mert éjjel sem a vese vízkiválasztása, sem az emésztés nem oly jó, mint nappal, fennjárásnál. Ne közvetlenül vacsora után feküdjünk le, hanem kb. két órával utána, amikor a gyomor a táplálékot nagyrésztben már kiürítette magából. Jól rágjuk meg az ételeket, azért fogaink épségét óvjuk, kezeltesük s évenként legalább egyszer fogorvossal vizsgáltsassuk át azokat. Evés előtt kéz-, evés után szájomosásról ne feledkezzünk meg. Evés közben már megmosott kezünkkel ne nyúljunk tisztátalan tárgyhoz, kezet ne fogjunk étkezés közben, mert szennyes kezünkkel fertőző anyagot vihetünk szervezetünkbe. Legjobb, ha röviddel az étkezés előtt megfőzött és megsütött élelmiszereket fogyasztunk, különösen nyáridőben, amikor az ételek könnyen romlanak. Az ételeket sohasem fogdossuk, mert baktériumok szaporodására igen alkalmasak. Fertőzések melegágya az összefogdosott étel. Sokszor csak egyszerű gyomorbélmelegbetegedéseket, nem ritkán azonban súlyos fertőző bajokat: tifuszt, vérhast, stb. okozhat. Mily sokszor látjuk, hogy vásárokon, boltokban mindent kíméletlenül összefogdosnak, tisztának legkevésbé sem mondható kézzel, kitéve embertársaikat minden fertőzésnek. S hányszor nyúlnak elkészített ételekhez is meg gondolatlanul mosatlan kézzel. Nyers gyümölcsöt is — amelyből annyit ad a nyár — ez okból mosatlanul sohasem fogyasszunk.

Kerüljük a sok húst, mely elősegíti az érelmeszesedést, csúsz, köszvény kifejlődését. Kerüljük az erősen sózott és fűszeres ételeket és étkezés közben keveset igyunk. Sós ételek hatására sok folyadékot tart vissza a szervezet s ez ugyanúgy elősegíti a hízást, mint a túlságosan bő táplálkozás. Szeszest italt vagy nem, vagy csak mértéktelenen fogyasztunk. Nyáron együnk több zöldfőzeléket, gyümölcsöt bő vitamintartalmuk miatt. Óvakodjunk a romlott, vagy fertőzött hústól. Szigorúan meg kell kívánni, hogy a levágott állat húsa az előírásnak megfelelően orvosi, vagy állatorvosi vizsgálaton essék át. Nyáron könnyen bomlik a hús és könnyen lehet húsmérgezés okozója. A hús lehet fertőzött borsókával, melyből galandféreg lesz az ember bélhuzamában. Főzésnél $50-60^{\circ}$ C-nál a borsóka elpusztul. Ha kutya nyalogatja a húst, tömlőféreg kerülhet abba s ha az emberbe kerül, tömlős dagadatok keletkeznek a lépben, tüdőben, vagy májban. A fonalféreg disznóhúsból kerülhet az emberbe, fájdalmas s nem ritkán halálos megbetegedést okozva. Ritkán, de előfordulhatnak a húsban gümőkór, ve-

szettség, lépfene, száj- és körömfájás és húsmérgezés csirái is.

Nyáron kerüljük a kolbászfélék fogyasztását.

Hagyjuk ki ezeket a táskaélelemből. Hamar romlik nagy nedvtartalma miatt, piszkos kezelésnél, vagy nem tiszta bél használatánál fertőződhet és súlyos húsmérgezéseket okozhat, melyek nem ritkán halállal is járnak. Táskaélelemnek a szalonnán kívül nyáridőben gyümölcsöket, zöldpaprikát, retket, mézet, gyümölcsízeket vigyünk magunkkal s hús helyett pedig kifogástalanul zárt dobozban konzerveket. Ha a doboz kipuposodik, akkor sérülés van rajta s a beáramló levegő hatására bomlik a bennelévő élelmiszer, az így keletkezett rothadási gázok okozzák a fenékrész kipuposodását. Ügyeljünk nyitáskor, hogy szaga ne legyen!

Nyers tejet ne fogyasszunk, mert fertőzve lehet gümőkórral, difteria, tifusz, esetleg száj- és körömfájás kórokozójával. Forraljuk fel a használat előtt. Meleg időben tartsuk hidegen.

Sok bajt, sokszor halálos kimenetelű mérgezéseket okoznak a nyáron nagyban termő mérges gombák. Csakis ismerteket és megbízható helyről származókat fogyasszunk. Vigyázzunk egyébként is a bármitől eredő gyomorrontásokra s forduljunk azonnal orvoshoz, hogy komolyabb baj ne lehessen belőlük.

Nem kell külön hangsúlyoznom, hogy egyébként se vigyük túlságba az evést és ivást, nemesak a betegségek, hanem a betegség számba menő elhízás veszélye miatt. Nagy teher az elhízott test, gátolja a munkavégzést, az ilyen szervezet könnyebben hajlamos megbetegedésekre s könnyebben is fárad, nyáron nehezen bírja a meleget. Elhízottságnál gyakoriak a szívbetegségek, a nagy teher miatt a lúdtalp és visszértágulatok. S mindentől eltekintve, azt hiszem, mindnyájan egyetértünk abban, hogy az elhízott csendőr nem mondható éppen szép látványnak.

A nyáron is előforduló fertőző megbetegedésekkel kapcsolatban fontos az elkülönítés. A gyanúsokat, vagy akik a beteggel érintkeznek, ilyenkor szintén elkülönítik megfelelő időre, megfigyelés végett. Fertőző beteget, vagy gyanúsait a fertőzés veszélye miatt látogatni nem szabad. Járványos megbetegedések esetén fontos az általános tisztaság, elődsiektől való mentesség, szellőzés, józan, egészséges élet. Szükség esetén védőoltások. Nyáron és ősszel főleg a hastífusz fordul elő, mely az ürülékkel, vizelettel, esetleg tüdőgyulladásos szövődmény esetén a köpettel is fertőz. Sokszor bacillusgázok terjesztik, akiknek székletében tifusz-bacillusok vannak s bár sajátmagukon a betegség tünetei nem észlelhetők, bélsárjuk útján, főleg tisztátalan kezükkel rengeteg fertőzést idézhetnek elő (szakácsnők, inasok, stb.) Ezért fontos az élelmiszerekkel foglalkozók bacillusgazdaságra való vizsgálata, amit a csendőrségnél és honvédségnél legutóbb belügyminiszteri rendelet szabályozott. Gyakori még a fertőzött élelmiszertől keletkezett paratífusz s a gyümölcs idejében a vérhas.

Úgy a fentieknél, mint számos más fertőző betegségekénél saját és embertársaink érdekében szigorúan alkalmazkodjunk az orvos előírásához. Legcsekélyebb betegség tünete esetén is forduljunk or-

voshoz, ki mindenre kiterjedően intézkedik úgy a beteg, mint azok érdekében, akik ki vannak téve a fertőzés veszélyének.

Mocsaras vidékeken főleg nyár végén és ősz elején a maláriás fertőzés leselkedik reánk. A betegség szabályos időközben jelentkező lázrohamban, hidegrázásban jelentkezik. A gyakori láz és a vörösvérsejtek pusztulása igen legyengítik a szervezetet. Bizonyos mocsaras vidékeken élő szúnyogfajták (anopheles) csípése viszi át a kórt az egészséges emberekre. Ilyen helyen nem tanácsos éjjel a szabadban aludni, mert a szúnyogok éjjel rajzanak és főleg ilyenkor csípnek. A lakóházak ajtait és ablakait oly finom hálóval kell védeni, hogy azon a szúnyogok ne tudjanak átjutni. A maláriás vidéken a megelőzésben igen fontos a chinin orvosi előírás szerinti használata. Újabban a kormány erélyes intézkedésekkel törekszik a malária kiirtására. Tevékenységét főleg a Zala, Zemplén, Szabolcs, Bereg, Ugocsa megyék maláriával fertőzött vidékein fejti ki.

Gyakori nyáron a rovaresípés. Igen jó, ha a helyét ammóniákkal, esetleg szappannal bedörzsöljük. Szükség esetén orvoshoz forduljunk. Kigyómarásnál a sebmögötti részt jól leköttjük, ezáltal a megmérgezett vér elfolyását megakadályozzuk. Addig is, amíg orvos jön, a sebet vagy saját magunk, vagy valaki más kiszívja. A kiszívott vér kiköpése után a száját ki kell mosni.

Nagy vonásokban vázoltam azokat a betegségeket, melyek főleg nyáron fenyegetik az embert. Kellő óvatossággal, kellő elővigyázattal legtöbbször megvan a mód arra, hogy azokat elkerüljük. Tartozunk ezzel magunknak, családjunknak, embertársainknak s nem utolsósorban szolgálatunknak, amely minden tekintetben egészséges és egész embert kíván.

Befejezésül nézzünk még kissé körül házunk táján. Lakásunk kellő nagyságú ablakkal ellátott, napfénytől világos, száraz legyen. Levegője legyen tiszta; a port, dohányfüstöt, izzadtságsgazot stb. szellőztetéssel távolítsuk el. Legalapozabban az ajtók és ablakok kinyitásával, keresztuzhuzattal szellőztethetjük. Amíg télen 2—3 perces ablaknyitással is kicserélődik a levegő, nyáron a kisebb hőmérsékleti különbség miatt hosszabb szellőzés, 15—20 percig tartó is szükséges. Jó levegőjű helyen, főleg nyáridőben, aludjunk nyitott ablaknál. Úgy a lakás, mint a konyha legyen mindig kifogástalanul tiszta. A folytonos takarítást az elődsiek nem tűrik. Ha volnának ilyenek, el kell pusztítani azokat. Kora tavasztól késő őszig a legyek elszaporodását is akadályozzuk meg. Istálló, szeméttlerakó hely, trágyadomb ne legyen a lakás közvetlen közelében. Ételmaradékokat ne hagyjunk szabadon. Használjunk légypapírt. Konyhaablakra szereltesünk fel a kórokozókat magukkal hurcoló legyek ellen szúnyoghálót, maláriás vidéken azonkívül még hálósobánk ablakára is a szúnyogok elleni védekezésül. A konyhaajtón nyáron szúnyogháló-csapóajtó legyen. Élelmiszereinket a legyekről meg kell védeni, azokat szúnyogháló burák, vagy sűrűszővésű sziták alatt kell tartani. Kenyerünket zacskóba kell tenni.

A fertőző betegségek ugyanis nemesak közvetlen érintkezés útján, köhögés, tüsszentéssel, köpettel, bélsárral vagy vizelettel vívődnek át emberről,

vagy állatról az emberre, hanem közvetve a beteg ürülékével, váladékával fertőzött anyag útján is. Ilyen közvetített átvitel történhetik élelmiszer, víz, használati tárgyak, ruha, fehérnemű, ágynemű, talaj, poros levegő, legyek, vérszívó rovarok útján. A légy hullán, dögön, árnyékszekén, trágyán mindenütt ott van s a rátapadó kórokozókat magával hozza, akár közvetlenül reánk, akár élelmiszereinkre, melyek ha így fertőződnek, fogyasztásukkal minket is fertőzhetnek. A vérben előforduló kórokozókat viszont a vérszívó rovarok csípése közvetíti, így bizonyos fajta szúnyog a maláriát, a tetű a kiütéses tifuszt, a bolha a pestist.

Ivóvizünk minden tekintetben kifogástalan legyen. Szükség esetén az Egészségügyi Szolgálati Szabályzatban előírt módon orvosunk útján vizsgáltsuk meg, hogy nem tartalmaz-e az egészségre ártalmas alkotórészeket. Ezt a Szut. 123. pontja is kötelességünké teszi csakúgy, mint azt, hogy a lakóhelyén és környékén mintaszerű rend és tisztaság uralkodjék. Ne legyen kutunkba az alacsonyan, vagy rosszul elhelyezett fedőlapról, vagy kútkáváról visszacsurgás, mely vizünket fertőzheti. Ugyancsak számtalan esetben szennyeződhet és fertőződhet a meg nem felelően elhelyezett és elkészített, a kúthoz közellévő árnyékszek, trágyadomb, szennyvíz, vagy szennyvízlefolyó felől. Kézenfekvő így a közvetett fertőzés lehetősége. Hány tifuszjárványnak okozója a tisztátalan, szennyezett kútvíz.

A lakás szeméjtét jól záró edénybe tesszük, hogy a legyek ne férjenek hozzá, majd vízálló anyagból, lehetőleg betonból készült és jól záró fedéllel ellátott szeméjgyűjtőbe gyűjtjük, majd ezt vagy a lakástól távolabb eső helyen elássuk, vagy elégetjük. Az utca szeméjtének ugyanez a sorsa.

A szennyvizet és emberi ürüléket nem kevésbé gondosan el kell távolítanunk. Ott, ahol csatornázás nincs, történhetik az egyszerűen megásott és ki nem falazott emésztő gödörben, mely azonban a kúttól mindig távol legyen, a talajon át való fertőzés elkerülése végett. Ebben az árnyékszek folyékony tartalma elszikkad. Igen jó a nedvesség megkötésére tözeget használni. Egészségesebb a jól záró vízálló fallal bíró pöcegödör, melynek tartalmát azonban időnként ki kell hordatni. Akik kihordják, kellő elővigyázatossággal kell hogy eljárjanak, a fertőzés lehetősége miatt. Ugyanez az eset áll fenn, ha az árnyékszek ülkéje alá helyezett hordóba gyűjtik az ürüléket. Árnyékszekünk ülkéjét használat után mindig fedjük be, nehogy nyáron a fertőzést közvetítő legyek az ürülékhez jussanak.

Közegészségügyi szempontból, fertőtlenítés és az esetleges fertőzőanyagok elhurcolásának megakadályozására — főleg nyáridőben — tanácsos vízüblítés nélküli árnyékszekekben az ürüléket naponta 1—2 liter 3—5%-os karbolsavoldattal, vagy méztejoldattal leönteni.

A trágyát ugyancsak vízálló fallal bíró, lefedett trágyagödörbe gyűjtjük s összegyűjtés után innen távolítsuk el.

Ne legyen egyetlen zúg sem a házban, ahol szemelől téveszteniék az egészség követelményeit. A rendet, kifogástalan tisztaságot, kellő elővigyázatosságot lakásunkon, udvarunkon, mindenkor és mindenütt kell követelni. A vásáros bódékban, laci-

konyhákban éppúgy, mint a vendéglőkben, tejjüzemekben, kereskedésekben, élelmiszerárusoknál, borbélynál, udvarokban, utcákon is. Erre inti a csendőrt a kötelesség és mindnyájunk jól felfogott érdeke. A polgári hatóságokkal együtt működve, nagyban hozzá fog járulni a betegségek terjesztésének megakadályozásához s az egészség megóvása terén kedvezőbb viszonyok kialakításához. Ez közérdek, de egyben saját érdeke is. Tudatában értékes munkásságának, mindenkor erős támasza lesz az egészségvédelemnek.

És ez a csendőr, akit annyiszor s oly sok oldalról fenyeget a veszély, nem lesz tanácstalan akkor sem, ha saját egészségének megvédéséről lesz szó. A forró nyár leselkedő veszélyei is, az ellenük való védekezésben egész emberre fognak találni benne.

Járőr a bűnjellel.

Írta: TAMÁS ANDRÁS őrmester, Szabadszállás.

Öreg nyugdíjastól így hallottam...

Október 11-én 5 órakor lóháton rendes szolgálatba indultam Gyarmati csendőrrel. Dél előtt, úgy 9—10 óra felé egyik majortól nem messze elénk állt egy asszony és panaszkodott, hogy két héttel előbb elloptak a tanyája udvarából 10 darab 3 hónapos csirkét. Érdeklődésünkre elmondta, hogy a közelben lakó egyik szomszédjára, V. J.-re gyanakodik, mert annak udvarában látott olyan csirkéket, mint amilyen az övé volt. Nyomban elmentünk a gyanúsított lakására és egészen más dolgokról beszélgetve, lassan rátértünk a tárgyra. Kérdeztem, hogy honnan vették a csirkéket, mert nagyon szépek. Azt felelte, hogy hetipiacon vásárolta azokat. A beszélgetés befejezése után elmentünk a közelben szántó tanya-gazdához és azzal beszélgettünk. Mikor a csirkékre értünk át, feleségével ellentétben azt mondta, hogy felesége keltette azokat. Tekintve, hogy férj és feleség nem egyformán beszéltek, két tanút kerítettem, akik előtt a sértettet felszólítottam, hogy nézzen szét és mutasson rá arra a csirkére, amelyiket magáénak ismeri. A sértett 2 darab csirkét ismert fel. Kételkedtem a sértett felismerő képességében és nem vettem őrizetbe a két csirkét, gondolva, hátha téved. További érdeklődésemre egy nevet említettek, aki a jegyzékkönyvecskében szereplő egy hasonló lopás gyanúsítottjának nevével azonos volt. Megtudtam, hogy ez a közeli tanyák egyikén lakik.

Elköszöntünk és portyáztunk tovább. Mikor a késő délutáni órákban odaérteztünk a jegyzékkönyvecskében levő ember tanyájára, ott már vártak bennünket. Apraja-nagyja a folyosón. Valahonnan megtudták, hogy megyünk. A lopás, amiben ők szerepeltek a jegyzékkönyvecske szerint, kiderült. A kikérdezések befejezése után már jó későre járt az idő, a nap is lebukott. Indulás előtt megkérdeztem gyanúsítottat, mikor járt itt utoljára V. J.? Azt mondta, alig egy pár napja, egy pár darab csirkét hozott egy zsákban és azokat cserélte ki a feleségénél. Odasúgtam a járőrtársamnak: meg vannak a többi csirkék is. Előhívtam nyomban az asszonyt, megkérdeztem tőle, hogy hány darab csirkéjét cserélte ki a V. Azt mondta az asszony, hetet vagy nyolcat. Na, mondom, gyorsan szedjék össze azokat

a csirkéket, amiket V. idehozott, mert azok lopottak. (Persze, hogy károsult nem ismert fel V. J. csirkéi között csak kettőt, hiszen a többi akkor már itt csipogott...) Össze is szedték mind a nyolcat és páronként összekötötték őket. Négy darabot beletettek egy füles kosárba, négy darabot pedig egy kendőbe kötötték.

A tanya, ahol lovainknak s nekünk is pihenőhely volt, nagyon messze volt. Csak ott volt azonban lehetőség az őrizetbevett bűnjelek, csirkék, biztos elhelyezésére. Ezért a gazda fiát szólítottuk fel, hogy fogja a csirkéket és hozza utánunk. Mentünk is mi egy darabig, de csak lépésben. A sötétség nagyon rohamosan terjedt. Mondtam egyszer a járőrtársamnak: hallod, vegyük el ettől a gyerektől a csirkéket és vigyük mi tovább, mert ha így haladunk, reggel lesz, mire a pihenőre érünk. Azt mondta: hát vegyük el. Itt kezdődött a baj!... Elvettük a csirkéket. Én egy nagy, anyányi kendermagos jércét beledugtam a jobboldali málhatáskába úgy, hogy annak csak a feje volt kint... A táska tetejét jól hátra hajlítotam, hogy rá ne csukódjon a csirkére. A többi csirkéket beleszorítottuk a füleskosárba és azokat átvette a járőrtársam. Neki jó nyugodt lova van, majd ő hozza. Jobb kezében fogta a füleskosarat, benne a csirkék. Én csak a jércét vittem a málhatáskában.

Sötét volt már és nem látta senki, de még ha nappal lett volna is, az ottani pusztákon akkor sem igen lehet látni embert. Mentünk szépen, még ügettünk is közben egy-egy jó darabon. Jércém a málhatáskában el-elrikkantotta magát, mert kényelmetlen helye volt és ilyenkor lovañ hegyezte füleit és úgy figyelt hátra a málhatáska felé, mintha valami ismeretlen veszedelem fenyegetné onnan. Járőrtársam lova nyugodtan ügetett, bár a kosárba préselt csirkék igen élénk csipákolást rendeztek. Amikor a pihenőhelyhez kb. 3-4 km-re jutottunk, átmentünk egy kövesúton. Megálltunk itt, mert járőrtársam panaszkodott, hogy nem bírja már a füleskosarat tartani, annyira kifáradt a karja. Na, jól van, mondom, majd átveszem én egy kicsit. Át is vettem a kosarat és a szárat kezdtem igazítani, hogy majd indulunk. Igen ám, de akkor a kosárban, nem tudom, mi miatt, olyan élénk sipákolást rendeztek a csirkék, hogy csak azon vettem észre magam, hogy a lovam ugrik egyet, aztán még egyet, de nagyot és én a csirkékkel együtt a földön vagyok. Ez még megjárta volna, de a csirkék a kosárból esés közben, az esés lendületével kivágódtak a kosárból. Szanaszét. Egyik meglepetésből a másikba estem, mert nem volt elég, hogy leestem és nem tudtam, hogy merre vannak a csirkék, hanem a lovam, amint én leestem, nyomban futásnak eredt. A málhatáskában lévő kendermagos csirke ugyanis, az előbbi ugrástól és az én zuhanásomtól megijedt és kotkodácsolni kezdett. Lovam meg a kotkodácsolástól megriadt és futásnak eredt. Minél jobban futott a ló, annál jobban kotkodácsoló a jérce és természetesen ettől meg még jobban futott a ló.

Nem is mertem arra gondolni, hogy még lóháton megyek haza. De még arra sem mertem gondolni, hogy ezt 20 napon alul megússzam, mert t. i. azt gondoltam, hogy szegény lovam addig fut, amíg össze nem töri magát, hiszen, míg a kotkodácsolást hallja, addig meg nem áll. A jérce viszont addig

Ennek is ragyognia kell... Bálint Géza törm. v. felv.

kotkodácsol, amíg a lovat mozogni érzi. Így aztán vagy a ló szakad meg, vagy a jérce...

A sötétség miatt a lovam már alig-alig láttam. De futottam azért utána, mint ha ezzel hamarabb vége lenne a bajnak. Fábaszorult féreg voltam, hiába, hát futottam s ahányat léptem, annyi átkot szórtam a jércére, csirkére s mindenféle tyúk-fajtára... Egyszer csak azon veszem észre, hogy a lovam jön vissza, mert amerre elfutamodott, onnan egy fekete folt nőttön nőtt. Magamban hálálkodtam: Istenem, csak valami baja ne legyen annak a csikónak, mert akkor nekem régen rossz. Alig hogy így sóhajtoztam magamban, vad iramban elvágta az utamat mellettem lovam egyenesen az ő járőrtársához. Mikor odaérkezett, megállt és nyertett, nyilván örömeiben, hogy megszabadult a kellemetlen kotkodácsolótól. Mikor elfutott mellettem, futólag rápillantottam a málhatáskára, és szememmel kerestem a kendermagos jérce fejét, hogy benne van-e még a málhatáskában, de nem láttam. A táska teteje le volt csukódva. Amint a lovam visszafutott a másikhoz, járőrtársam megfogta és megnyugtatta. Mikor én zihálva és majdnem fuldokolva, odaérkeztem, akkorára a járőrtársam úgy nevetett, hogy a lovak kezdtek már-már attól ijedezni. Ugyanis elmúltunk tekintette a veszélyt és kibuggyant száján a nevetés. Ekkorra kezdte, hogy úgy mondjam, rekonstruálni az esetet és olyan jóízűt nevetett rajta, hogy én is megkívántam.

Körülnézegettem a lovam, hogy nincs-e sérülése, szerencsére nem volt semmi baj. Még a csikó-zabla-szár sem szakadt el, pedig ilyen esetben ez

szinte elmaradhatatlan. Megnéztem azután óvatosan a jobb málhatáskát, hogy hova lett belőle a jérce. De benne volt szegény, agyonrémülve ott kuporgott a málhatáska fenekén. Ekkor értettem meg, hogy miért fordult vissza a lovam. A jérce ugyanis vágta közben belerázódott a málhatáska fenekébe, a táskafedele rácsapódott és nem hallatszott ki a kotkodácsolás. Erre a ló megállt és elhallgatott a jérce is... Hozzáláttam azután összeszedni a csirkéket. Szerencse, hogy össze volt kötve egy-egy párnak a lába és nem tudtak elfutni. Azután a málhatáskából szép óvatosan (el ne kotkodácsolja magát!) kivettem a jércét és odatettem a keservesen összeszedett többi közé a kosárba. A kosarat pedig újra csak rászótam a járőrtársamra, mondván, hogy úgys kipihente magát a karja. Azután elindultunk a csirkékkel óvatosan a major felé és be is érkeztünk minden baj nélkül. De már indulás után megfogadtam, hogy lóháton soha többet nem viszek bűnjeleket, de különösen csirkéket, soha!...

CSERBA igényjogosult gyermekek üdültetése a Balaton partján.

Ismerteti: SIPOS LAJOS g. százados.

Minden nemzet olyan reményekkel tekinthet jövője felé, amely gondoskodást fordított fiatalsága nevelésére és amilyen szeretettel és aggodalommal figyeli a bölcsök számát. Az államok elsővonalbeli teendői közé tartozik az a busás kamatot ígérő munka, melynek célja minél egészségesebb és erősebb fiatalságot nevelni. Nincs is jobb nemzeti befektetés, mint egészségre, nemzedékre áldozni, mert a gyermekek testi és lelki megedzésének hiányában ugyanazon nemzedéknél kórházra, orvosra és patikára kell költeni s a szegényebb egyéneknél ennek nagy részét az államnak — közvetve az adófizetőknek — kell viselni. Megelőzni tehát a bajt, a gyermekeket óvni, védeni, ápolni, erősíteni, ez a legeredményesebb szolgálata annak, hogy gyümölcsöző jövőt remélhessünk.

Éppen ezért egyre nagyobb és nagyobb gondot kívánnak az illetékes helyek fordítani arra, hogy az ezer és ezer, az iskola padokban megsápadt, vérszegény kis emberpalánták részére lehetővé tegyék, hogy néhány hetet a különböző gyermeküdültető telepeken tölthessenek.

A magyar gyermekvédelem legfőbb öre, a m. kir. belügyminiszter úr is, a legnagyobb gondossággal szemléli ezt a nagyfontosságú tevékenységet és anyagi, erkölcsi támogatásával segíti elő a különböző gyermekvédelmi intézmények nyaralató tevékenységét.

Ennek egyik eredménye az is, hogy a 85238/VI—b. 1939. B. M. számú rendeletével a nyugállományú csendőregyének CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult gyermekeinek ingyenes üdültetését határozta el. (A körrendelet a folyó évi április hó 15-én megjelent 9. számú Cs. K-ben tételt közzé). E rendelet alapján balatonmenti üdülőhelyre történendő beutalásra tekintetbe jöttek olyan gyenge, lesoványodott, vérszegény) 4—14 éves korú gyermekek, akik fertőző betegségben nem szenvednek s a CSERBA házi orvos véleménye alapján balatonmenti üdülésre szorulnak. A körrendelet mellék-

leteképpen kiadott mintának megfelelő és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket — a csendőrkerületi orvosfőnökök útján — folyó évi május hó 10-ig kellett a belügyminiszterium VI—b. osztályába előterjeszteni. A beutalás VII. 29—VIII. 29-ig terjedő időre történt.

Ezzel a nyugállományú bajtársaink családjai iránti gondoskodás jelentős lépéssel jutott előbbre. Azok a szolgáltatások, melyeket ezideig a CSERBA igényjogosultak kaphattak, bővültek és reméljük, még tágabb kereteket fognak kapni.

A gyermekek elhelyezésére nézve előbb a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesülettel, majd ezen egyesületnek az Országos Gyermekvédő Ligával történt egyesülése után a Ligával létesült megállapodás, amely szerint az egyesület balatonszabadi üdülőtelepére — egyelőre kísérletképpen — egy nagyobb csoport CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult gyermek kap beutalást. A Liga köteles kellő időben közvetlenül érintkezésbe lépni a belügyminiszter úr által beutalt gyermekek hozzátartozóival a beutalásra, útbaindulásra és az üdültetés befejezése előtt a gyermekek átadására vonatkozó összes teendőkre.

A beutalt gyermekek után felmerült üdültetési költséget a CSERBA téríti meg az egyesületnek. A költségekben van a Budapesttől—Balatonszabadiba és az üdülés befejezése után onnan Budapestre történő vasúti utazás (díj) költsége is. A Liga az üdültetés befejezése után kimutatást küld a belügyminisztériumba, az egyes gyermekek súlygyarapodásáról.

A beutalt gyermekek szülei részletes tájékoztatást kaptak a tudnivalókról az egészen kis részletekig, úgyhogy július 29-én délelőtt 11 óra 15 perckor útnak indult akadálytalanul a Liga külön gyermekvonata, hogy sok száz más gyermekkel együtt vigye a magyar tengerre a beutalt CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult gyermekeket, hogy gyönyörködhessenek a Balaton csodás szépségeiben és ne csak a testüket fürösszék meg, hanem fogékony gyermeklelkük is megfürödjék a nyaralás boldog örömeiben.

Az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület Balatonszabadiban lévő üdülőtelepe a Budapest—nagykanizsai vasútvonalon 4 km-re Siófok előtt fekszik. A telep 1060 gyermek befogadására van berendezve. A 15 hold területen épült hatalmas telep a somogyi part pompás homokjával felejthetlenné teszi az itt tartózkodást mindazoknak, akik az állam, vagy a társadalom jóvoltából néhány hétig itt üdülhetnek.

Homok, a Balaton vize, fenyves, a szeretetteljes gondozás, a minőségileg és mennyiségileg kitűnő étkezés, fürdés, játék, torna és a többi minden jó, amit a gyermekek ott élvezhetnek, biztosítékot nyújt ahhoz, hogy a nemes cél eléressék. Minden más is a telepen, ennek szolgálatába van gondosan beállítva. A telep gazdasági berendezését dícséri, hogy vízvezetéke, villanyvilágítása, külön sütődéje, mosodája és kertészete van. Nagy üzem, a szükségletek minél olcsóbb és gazdaságosabb kielégítése céljából.

A telep, arányai dacára is családi jellegű üdülést biztosít az 1060 gyermeknek azzal, hogy a gyermekek 25-ös csoportokra osztva, a felügyelőnk

gondoskodása mellett töltik el napjaikat. A csaknem kivétel nélkül tanárnők és tanítónőkből álló személyzet legnagyobb része a Liga Önkéntes Védőnői Testületének tagjai, akik valamennyien a gyermekiránti szeretettől vezettetve, vállalják évről évre a gyermekek gondozását.

Ez a kis családi jelleg legjobb eszköze annak is, hogy minden felügyelőnő féltékenyen őrködjék arra, hogy csoportja mindazt megkapja gondozásában: ételben, játékban, fürdésben, stb., amit a másik.

Még abban is segítségükre van a Liga vezetősége, hogy cserkésztszketek kért fel, akik azért alkalmaztatnak, hogy a gyermekek fegyelmezése, lelkiük hazafiúi érzéssel való áthevítése, az őszinteség, az igazmondás, a teljes bajtársiasság nemes erényei ki- és továbbfejlesztessenek s ezáltal lelkiükben is erősödött gyermekek térjenek vissza 4 hét után a családi körbe.

Mint minden Istenfélő magyar család körében, a telepen is ébresztő után, imával kezdődik a nap. Gondos reggeli tisztálkodás és orvosi ellenőrzés után reggelihez mennek a gyermekek, majd kevés változtatással egy a program: örülni a fürdésnek, játéknak, nyaralásnak. Még alig-alig szórakoznak, már is el kell fogyasztani a tizórait. A változatos játékok befejezése után imára és ebédre figyelmeztet a déli harangszó. Az ebéd ideje alatt orvosok ügyelnek arra, hogy a gyermekek adagjaikat elfogyasszák.

A jó ebéd után következik azután a nap legszomorúbb szaka, az ebéd utáni pihenés, amikor a gyermekeknek két órahosszat nyugodtan, csendben kell lenniök és a lehetőséghez képest aludniök. Ezt, az orvosi szempontból elengedhetetlen kényszer-nyugvást szeretik legkevésbé a gyermekek. Pedig a tárt ablakok mellett töltött nyugalmas 1—2 óra pihenés és az ugyancsak jó balatoni levegő mellett átaludt éjszaka tárolja tulajdonképpen a gyermekek szervezetébe azt az erőt, ellenállást, amelyért az egész nyaralattal történik.

A pihenés után, szerte száguld a telep 1000 gyermeke és percek alatt ismét vig gyermekkacaj, zsi-vaj veri fel az egész környéket. A gyermekcsereg szórakozását és játékát is a felügyelőnök irányítja. A gyermekek a nagykiterjedésű homokstrandon játszanak, fürödnek, szórakoznak és sportolnak. A sok hancúrozás és játék után uzsonna, majd 1—2 óra múlva vacsora várja őket, aztán ismét orvosi ellenőrzés. Az estéli ima után pihenni tér a gyermekcsereg, hogy másnap újult erővel, felfrissülve kezdjenek ismét a szórakozásokhoz, játékokhoz.

Egy hónapi örömteljes, szívét, lelket gyönyörködtető, erősítő játék, szabadság után, augusztus 29-én eltávozik a csoport. Lázas izgalommal várja a sok szülő a gyermekét a Déli pályaudvaron. Befut a vonat. A védőnőktől elköszönnek a gyermekek s a szülők gondjaira bízva, ki-ki az otthonába hazatér. A hazaérkezés utáni napokban a gyermeket a CSERBA házi orvosnak is meg kell mutatni. A szülőkre ezentúl még egy kötelesség hárul, ugyanis az elől hivatkozott körrendelet értelmében f. évi szeptember hó 15-ig — a csendőrkerület orvosfőnöke

útján — jelentést kell előterjeszteni a belügyminiszterium VI—b. csendőrségi osztályának, az üdültetéssel kapcsolatos észrevételekről. (A gyermekek megfelelő ápolásban, gondozásban részesültek-e, az üdültetés a gyermekek egészségére, kedélyére kedvező hatással volt-e, a gyermek milyen súlygyarapodással tért vissza, stb.)

A nyaralási idény befejezése után a Liga is megvizsgálja az elért eredményeket és elkészíti jelentését a belügyminiszteriumnak. A belügyminiszterium a beérkezett jelentések alapján számbaveszi mindazt, amiért áldozott és ha úgy látja majd, hogy érdemes volt áldozni, (bizonyára úgy lesz) már a télen elindul újból a munka előkészíteni mindent, hogy a jövő évben a lehetőségekhez képest még szélesebb keretekben, még több gyermeknek nyújthasson kedvezményt, a CSERBA.

CSENDŐR LEXIKON.

35. kérdés. *A 71.900/1939. B. M. rendelet értelmében a Dunán, a Tiszán, valamint a Maros és Körös folyók magyarországi szakaszain a folyamrendészeti tennivalókat 1939 július 1-étől a folyamőrségtől a m. kir. rendőrség révkapitányságai és révkirendeltségei vették át. Melyek a folyamrendészeti tennivalók? Hogyan oszlik meg a rendőrség és a csendőrség illetékessége az említett folyók vízi és parti területein és hogyan a hatáskörük a közbiztonsági szolgálatban?*

Válasz. Az 1922:XIV. t.-e.-el létesített m. kir. folyamőrségnek kettős rendeltetése volt: 1. a folyók katonai védelmét el látni és 2. végezni a folyamrendészeti szolgálatot, amit vízi közlekedésrendészeti szolgálatnak is nevezhetünk. A trianoni „békeszerződés” kényszerű folyamánya volt ez a törvény; az említett papiros ugyanis nem engedte meg Magyarországnak, hogy katonai vizierőt tartson, hanem csak a legszükségesebb rendészeti szolgálat ellátására engedélyezte csekély létszámú és felszerelésű folyamőrség létesítését.

A honvédelemről szóló 1939:II. t.-e. ennek a szegényteljes állapotnak a végét vetette és 80. §-ában kimondotta, hogy a m. kir. folyamőrség a m. kir. honvédség kötelékébe olvad be, a folyamrendészeti tennivalók ellátása pedig a rendőrhatalomra száll át. Ezzel a folyamőrség addigi rendeltetése kettős lett: a folyamőrség kizáróan katonai célokat szolgál, a folyamrendészeti (vízi-közlekedésrendészeti) szolgálat pedig — természetének megfelelően — a rendőri hatóságokra, illetőleg a fentebb említett belügyminiszteri rendelet szerinti a m. kir. rendőrség révhatóságaira szállott át.

Azt, hogy milyen tennivalók tartoznak a folyamrendészeti körébe, a 8270/1923. M. E. számú rendelet állapítja meg. E rendelet szerint a folyamrendészet magába foglalja a jövődéki szolgálat kivételével mindazokat a tennivalókat, amelyek az ország hajózható vizein a fennálló törvényes szabályok érvényesítését, a rend fenntartását, valamint a közlekedés akadálytalan lebonyolítását biztosítják. Ennek az általános feladatnak a keretében a révkapitányságok és kirendeltségek:

Ki tudja?

Hol építették az első vasutat?

1. A vizen, a hajóállomásokon és a parton ellenőrzik a hajózási szabályoknak és a hajózási rendnek a betartását. Közvegek jogosultak hivatásuk teljesítésében bármikor bármely úszóműre lépni.

2. Résztvesznek az illetékességi területükön tartott minden olyan engedélyezési tárgyaláson, közigazgatási bejárásán és helyszíni szemlén, amely a hajózást érinti.

3. Szabályozzák a hajózási utakon a közlekedést, kifizetik a kisvízi hajóközlekedést, illetőleg közreműködnek a kifizetésnél, valamint a hajóútban levő akadályok megjelölésénél vagy eltávolításánál.

4. Biztonsági szempontból ellenőrzik a hajókat és az úszóműveket, valamint a hajóállomások berendezését és felszerelését. A hiányokról értesítik a m. kir. vasútj és hajózási főfelügyelőt, de sürgős esetben maguk is intézkedhetnek.

5. Ellenőrzik, hogy az úszóművek kikötése szabályszerűen és szakszerűen történjék és hogy azok ne maradjanak őrizetlenül.

6. Nyilvántartják az illetékességi területükön levő hajózási engedélyeseket, a hajótulajdonosokat, ezek úszóműveit, a képzett hajóvezetőket, valamint az áthaladó vízjáróműveket.

7. Ellenőrzik az úszóművek részére előírt okmányokat.

8. Ellenőrzik, hogy a hajózásnál alkalmazott személyzetnek meg van-e a szabályszerű képzése és hogy a szolgálati alkalmatlanságok a fennálló szabályoknak megfelelően törtenek-e.

9. A hajózásnál alkalmazott személyzetre elkövetett szabálytalanságok miatt rendbírságot szabhatnak ki.

10. Ellenőrzik a hajózásnál alkalmazott személyzet munkamegterhelését.

11. Statisztikai adatokat gyűjtenek a víziszállítmányokról és rakományokról.

12. Ellenőrzik, hogy a hajómenetrendeket, a forgalmi szabályokat és az ezekre vonatkozó hatósági rendelkezéseket betartsák. Felveszik és továbbítják az ezekre vonatkozó panaszokat.

13. Úszóművek részére kikötési és távozási engedélyt adnak.

14. Hajózási forgalmi zavar vagy baleset alkalmával megteszik a szükséges intézkedéseket, illetőleg ellenőrzik a hajózási személyzet által megtetteket.

15. Hajózási balesetnél megindítják a felderítő eljárást, vagyis az esetről jegyzőkönyvet vesznek fel, abban részletesen feltüntetik az adatokat, a személyeket és a körülményeket; súlyos balesetről azonnal értesítik a rendőrhatalóságot.

16. Ha a hajót, annak utasait vagy rakományát veszély fenyegeti, a révkapitánynak jogában áll a vétkes közveget a szolgálatától ideiglenesen felfüggeszteni és személyesen intézkedni.

17. A partfelügyelet csak szorosan vett folyamrendészeti szempontból tartozik a révhatóságok hatáskörébe.

18. Nyilvántartják és folyamrendészeti szempontból ellenőrzik a csónakokat és a ladikokat.

19. Ellenőrzik a hajóforgalomban: az utasokat, az útleveleket, a külföldieket és a kivándorlókat.

20. Ellenőrzik a fürdést, de csak abból a szempontból, hogy a hajózási utak szabadon tarttassanak és a hajóközlekedés zavartalanága biztosítható. (A fürdés ellenőrzése közrendészeti szempontból a 154.107/1932. B. M. rendelet szerint az elsőfokú rendőrhatalóságokra és ezek közegeire tartozik).

21. Hatóságok kiküldötteinek, a hajótulajdonosoknak, illetőleg ezek megbízottainak és végül a hajózási vállalatok helyi hivatalainak és közegeinek szükség esetében karhatalmi támogatást nyújtanak, illetőleg ott, ahol szükséges, rendészeti vagy műszaki karhatalmat igényelnek.

A közrendészeti és a közbiztonsági szolgálat ellátására a hajózási vizen, a kikötőkben és a hajóállomásokon általában a folyamrendészeti hatóságok közegei vannak hivatva mindaddig, amíg az illetékes parti rendőrhatalóság vagy közveg a további intézkedést meg nem teheti. A saját közegei által végzett rendőri természetű nyomozásokat a révkapitányság vezetője irányítja, más hatóságok megkeresésére nyomozásokat csak a hajószemélyzetre és az utasokra vonatkozóan foghatnak csak.

A révkapitányságok és kirendeltségek egyik legfontosabb feladata a hajóforgalom ellenőrzése. E feladat tennivalóit az 1340/1924. M. E. rendelet állapítja meg.

A révhatóságok hatásköre — az egyéb rendészeti szervek közbiztonsági ténykedéseinek esorbításán kívül — kiterjed Magyarország összes hajózási vizeire és azok partjaira. A

folyamrendészeti, közvegeségügyi, állategészségügyi és vámigazgatási közegeken, továbbá a kir. bírások és kir. ügyészeknél kívül más hatósági személy vagy közveg hajón vagy a hatósági hajózási forgalomban csak a folyamrendészeti hatóságok igénybevételevel fejthet ki hivatalos működést. A hajók indulása előtt vagy érkezése alkalmával az álló hajón és az ehhez kikötött járóművön a folyamrendészeti hatóságok közegein, az illető hajózási vállalat szolgálatban álló alkalmazottain és a hajó utasain kívül más egyén csak a révkapitány írott hajóralépési engedélyével tartózkodhatik.

A kikötőbe érkező minden hajó vezetője vagy ennek helyettese a jelentkezéssel járó alakiságok elintézése után a révkapitányságtól „Partközlekedési engedélyt” kap az egész hajószemélyzet részére, beleértve a vontatmány személyzetét is. Különösen megokolt esetben a révkapitányság a hajószemélyzet partraszállását megtilthatja vagy névre szóló engedélyhez kötheti. Átmenő hajók személyzete részére partközlekedési engedélyt csak erőhatalom, baleset, rossz idő, köd, kedvezőtlen vízállás esetén, továbbá hajózási szükséglet, üzemi anyag vagy élelem beszerzése, vontatóhajó- vagy vontatmánycsere végett és végül éjjelezés céljából szabad adni, de ilyenkor is csak kellő ellenőrzés mellett.

A személyhajókat az indulás előtt 4 órával a folyamrendészeti és a vámellenőrző közegek egyidejűen átvizsgálják, hogy nincs-e azon olyan személy, aki nem tartozik a hajó személyzetéhez vagy olyan áru, amelyet nem szabályszerű fuvarlevéllel akarnak szállítani. A vizsgálat befejeztével a hajó az indulásig őrizet alatt áll. Az utasok két órával az indulás előtt szállhatnak be a hajóra.

Az utasoknak és podgyászoknak ellenőrzése rendészeti (útlevélügyi stb.) szempontból, továbbá ezeknek és a feladott áruknak megvizsgálása vámjövédéki szempontból a beszállás, illetőleg a berakás előtt a parton történik. Az érkező hajók utasainak és kézipodgyászoknak rendészeti (útlevélügyi stb.) ellenőrzése és vámhivatali vizsgálata menetközben, kiszállás előtt, a hajón, a feladott podgyász ellenőrzése és a feladott podgyász, valamint a feladott áru vámhivatali vizsgálata kirakás után, a parton történik. Szükség vagy gyanu esetén az ellenőrzés egyeseknél kiszállás után a parton megismételhető. Közvetlenül a kiszállás után a rendészeti közegek átvizsgálják a hajót közrendészeti szempontból illetőleg annak megállapítása végett, hogy nem maradt-e azon engedély nélkül olyan egyén, aki nem tartozik a hajószemélyzethez. Ennek megtörténte után a hajó a vámigazgatási közegek őrzete alatt marad addig, amíg a rakományát kirakták. Ugyanezeket a rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni a közbeeső állomásokra is.

Az állam érdekeinek megóvása, továbbá a hajózás gyors és zavartalan lebonyolítása és az utazó közönség kényelme érdekében rendészeti szempontból a révhatóságok, vámellenőrzési szempontból pedig a vámigazgatási hatóságok, hajókíséretet alkalmazhatnak. Hajókíséretnek rendszerint csak külföldi viszonylatban közlekedő hajón van helye, de megokolt esetben, kivételesen belföldi viszonylatban közlekedő hajókon is lehet hajókíséretet alkalmazni. A hajókíséret létszáma személyszállító hajókon rendszerint egy tisztviselő és három közveg, vontató és más áruszállító hajókon pedig, ha a vontatmányt hatnál nem több uszályhajó alkotja: két ór, hatnál több uszályhajó esetén három ór. Annak jelzésére, hogy valamely hajón hajókíséret van, a hajó orrán felvont hajókíséreti lobogó szolgál. (A hajókíséreti lobogó: fehér mezőben kékszínű horgony, felette a magyar szent korona színes kivitelben).

A révhatóságoknak a csendőrséggel való együttműködése szempontjából a fentiekből következők, vagy:

1. A folyamrendészeti hatóságok feladata az általános rendészeti, valamint a vízi közlekedési szolgálat ellátása a folyók vízfelületén, az úszóműveken (hajó, uszály, csónak, tutaj stb.), valamint a hajóállomásokon;

2. a folyók partjain csak olyan tennivalókat végeznek, amelyek a folyamrendészeti szolgálattal kapcsolatosak.

3. Hajóállomások általános rendészeti felügyeletét, az utas- és áruforgalom ellenőrzését ott, ahol révkapitányság (kirendeltség, őrség) működik, ez látja el. Ahol folyamrendészeti szerv nincsen, a hajóállomások általános rendészeti szolgálatának ellátása a területileg illetékes rendőrhatalóság, illetőleg a csendőrség feladata.

4. Ott, ahol folyamrendészeti közegek vannak, a csendőrség szolgálatteljesítés végett; csak a révkapitányság, illetőleg a kirendeltség engedélyével szabad hajóra lépni. Ha azonban pl. egy hajón büncselekmény történik, vagy ha ott sürgős intézkedésre van szükség és helyben sem folyamrend-

szeti hatóság, sem pedig közeg nincsen, a csendőrnek természetesen nem kell engedélyre várnia, hanem a szükséges és sürgős intézkedések foganatosítása végett a hajón is megjelenhetik.

5. A csendőrnek ahhoz, hogy szolgálatteljesítés végett hajóállomás területén megjelenjen, nincs szüksége a folyamrendészeti hatóság engedélyére. Ha azonban a hajóállomáson folyamrendészeti közeg teljesít szolgálatot, a csendőr is csak akkor teljesítsen, ha erre valamilyen adott okból vagy célból kivételesen szükség van. Ott azonban, ahol folyamrendészeti közeg nincsenek, a hajóállomás-ügyeleti szolgálatot a csendőrségnek kell ellátnia.

6. Folyamrendészeti ügyekre a csendőr ne avatkozzék, de ha kihágást észlel, fel kell jelentenie. A feljelentést az illetékes révkapitánysághoz, illetőleg hatósági jogkörű kirendeltséghez kell intézni.

7. A nyomozásokat illetően a következőket kell szem előtt tartani:

a) Ha hajón, hajóállomáson vagy kikötőben olyan bűncselekmény történik, amelyet a helyszínen fel lehet deríteni és a folyamrendészeti hatóság tagja vagy közgege jelen van, akkor a bűncselekmény felderítését, a bűnjelek biztosítását, a tettes elfogását (letartóztatását) és átadását a folyamrendészeti hatóság személy vagy közeg végzi; ugyancsak ez a hatóság teszi meg a feljelentést is.

b) Ha a hajón, hajóállomáson vagy kikötőben történt bűncselekmény olyan természetű, hogy a helyszínen nem lehet felderíteni, hanem a felderítéshez a folyamrendészeti hatóság működési területén kívül eső helyeken is nyomozó cselekményeket kellene foganatosítani, akkor a jelenlevő folyamrendészeti hatósági személy vagy közeg csak a halaszthatatlan nyomozó cselekményeket végzi el, egyébként pedig az ügyet (a feljegyzéseket, bűnjeleket, tettest stb.) további nyomozás végett a területileg illetékes rendőrhatalóságnak vagy csendőrségnek adja át.

c) Ha a bűncselekményt vizen vagy hajón ugyan, de olyan helyen követték el, ahol sem folyamrendészeti hatóság, sem pedig közeg nincsen, az illetékes őrs járőrének a helyszínen azonnal meg kell jelennie és a nyomozást be kell vezetnie. Ilyen esetben a nyomozást nem kell később a más állomáshelyen levő folyamrendészeti szervnek vagy közgegeknek átadni, hanem azt végig annak kell lefolytatnia, aki megkezdte. Az ilyen nyomozásról azonban a folyamrendészeti hatóságot — mint közigazgatási hatóságot — is értesíteni kell.

d) Ha az elkövetett bűncselekmény olyan természetű, hogy a felderítéséhez hajózási szakismeret vagy szakvélemény szükséges (pl. hajóösszeütközés, elsüllyedés, a hajózás körében elkövetett büntetendő szabálytalanság vagy gondatlanság stb.), az illetékes csendőrség csak a legszükségesebb intézkedéseket tegye meg, egyidejűen pedig értesítse az illetékes folyamrendészeti hatóságot s ha annak tagja vagy közgege megjelenik, a nyomozást adja át.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Önbetörésnek látszó betörés

Írta: MÓNUS JÁNOS tiszthelyettes (Szeged).

1938 június 25-én a k...i őrs a szegedi nyomozó alosztálynak távbeszélőn bejelentette, hogy aznap virradóra K. községbeli Preis József* kereskedő üzletébe a bezárt ajtó kifeszítése után ismeretlen tettesek behatoltak és több vég ruhaneműt elloptak.

Mivel rajtam kívül az alosztály valamennyi nyomozója külszolgálatban távol volt, engem egyedül vezényeltek ki a helyszínelésre. Az őrsre megérkezve a járőrrel és a bizalmi egyénekkal a helyszínre mentem és a helyszínelés alkalmával az alábbiakat állapítottam meg:

Az épület, melybe a betörés történt, beépített utcatorban van. Ugyanezen épületben még egy cipész és egy címfestő műhely is van. Mindhárom üzletnek azonban csak az utcáról van bejárati ajtaja, az üzletek egyébként egymástól függetlenek, azok sem ajtóval, sem pedig ablakkal egymással összeköttetésben nincsenek. A már leírt üzlethelyiségeken kívül az épületben más helyiség nincsen.

A betörést Preis fedezte fel 25-én reggel 7 órakor, amidőn üzletét a szokásos időben ki akarta nyitni.

Az üzlethelyiség utca felőli részén egy belülről állandóan bezárt és belső ablaktáblával (spalettával) ellátott ablak és egy kettős üzletbejárati ajtó van. Az ablak ép, azon rongálásnak vagy fesszegetésnek nyomai nincsenek. Az üzletbejárati külső ajtó kifelé nyíló, deszkából készült, síma levelejű, a belső ajtó pedig befelé nyíló kétszárnyú, üvegezett. A külső ajtó eredetileg, kétszeri ráfordítással, kulccsal volt bezárva, ezenkívül az utcafelőli részen biztonsági lakattal rögzített kereszt-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

BÉLYEGZŐK,

VÉSNÖKI MUNKÁK, ZOMÁNTÁBLÁK
KOVÁCS LAJOS
A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁLLÍTÓJA

MAGYAR MUNKA
BUDAPEST, VII.,
KÁROLY-KRT. 7.
TELEFON: 136-200

Rheinmetall írógépek

STRUBE
REZSÖNÉL

BUDAPEST, VI. ker.,
Vilmos cs.-út 15/a.
TÁVBESZÉLŐ: 114-142

A magy. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
feltételek.

Vásároljunk

Fényképezőgépet,

Fotócsikket, szemüveget,

kéméret, zseblómpát

BODA

FOTÓ, OPTIKA SPECIÁLIS SZAKÜZLETÉBEN

BUDAPEST, V., BERLINI-ÉR 6.

(Nyugati p. u.) Tel.: 121-488
Kedvező fizetési feltételek.

BUTOR BERTALAN-né
bevásárlását bizalommal eszközölje

KERESZTÉNY BUTORSZALON-nál

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-út 82. I. em.

A m. kir. csendőrség tagjai kedvelt, elismert bevásárló hely
Képes árajánlatot küldünk!

Polgári és luxus kivitelű butorok
készpénzárban - kedvező fizetési feltételekkel.

vassal is el volt látva. Az ajtó jelenleg is be van csukva, a keresztvas és a lakat is a helyén van, de a lakat kengyele a feszítés következtében annyira el van görbítve, hogy a lakat a helyéről kézzel könnyen kiemelhető. A lakatkengyel rézből készült, azon a feszítés jól kivehető és a feszítés következtében megrongált lakat a saját kulcsával sem működik.

A kifelé nyíló külső ajtó üzletfelőli lapjára közönséges kamrazár van drótszeggel felerősítve s az eredetileg kétszeri ráfordítással be volt zárva. Jelenleg záratlan és a zár reteszének nyelve annyira hátra van hajlítva, hogy az ajtónak kilincsre való becsukásakor a zár retesze nem megy az ajtófélfában levő vésetbe, hanem azon kívül helyezkedik el. Az 1 mm vastag, igen kemény préselt vaslemezről készült zár fala a zár nyelve irányában alul 3.5 cm széles darabon, felül pedig 2.5 cm-re be van repedve és a berepedt zártok lemez rész 2.5 cm-re hátrább van hajolva mint a zár nyelve.

A záron kétféle rongálás van. E rongálásokat nem egyszerre idézték elő, mert a feszítésre használt eszköz a zár nyelvnek hátrahajlítása alkalmával a zár által eltakart farészen idézett elő elváltozást, míg a zártok hátrahajlítása alkalmával a feszítő eszköz a zár nyelvnek üzletfelé eső részén okozott karcolási nyomokat.

A puhafából készült festett ajtó élén a zár nyelve irányában három helyen is 8 mm széles esz-köztől eredő 2—3 mm mélységű benyomódás van. Az ajtótokban levő reteszbefogadó véset vasbádogal van borítva, az két szeggel van felerősítve és olajfestékkel befestve. Ezen feszítési vagy karcolási nyom, amely a rendes használatlaltól eltérően vagyis erőszakosan jött volna létre, nincsen, sőt még a befestett szegek feje körül sem pattogzott meg a festék.

A zárnak és a záron levő sérülésnek szakértővel történt megvizsgálása alkalmával megállapítást nyert, hogy a záron levő sérüléseket csak az ajtó nyitott állapotában lehetett előidézni, mert az ajtó belső lapjára szerelt és kulccsal bezárt zárjához, de különösen annak üzletfelőli részéhez kívülről semmiféle eszközzel nem lehetett úgy hozzáférni, hogy a zár nyelven és a zártokon levő nagyfokú rongálás előidézhető lett volna. Az ajtóélen levő igen kis feszítési nyom kívülről történhetett ugyan, de az nem áll arányban a záron levő nagyfokú rongálással.

A belső ajtó alul és felül tolóretesszel volt rögzítve és kulccsal egyszeri ráfordítással bezárva. Jelenleg a tolóreteszek a helyükről ki vannak húzva és az ajtó félig nyitva van, a zár nyelve pedig egyszeri kulcsfordítással előre van tolvá. A jobboldali ajtószárny hat üvegfiókja közül a felső tolóretesz irányában levő, valamint az ajtózárra irányában levő 20×20 cm nagyságú fiókok ki vannak törve, a kitört üvegserepek az üzlet padozatán vannak. A kitört üvegfiók által keletkezett résen benyúlva a felső retesz kézzel kinyitható, az alsó retesz azonban csakis valamilyen eszköz (kampósbot stb.) segítségével nyitható ki.

Az üzletben polcos állványokra rakva rőfös- és rövidáruk vannak, azok összeforgatva, vagy helyükről elmozdítva nincsenek, az árukon idegen szemlélő hiányt észlelni nem tud. A sértett előadása szerint mégis 120 drb. különböző színű női fejkendő,

3 vég fehervászon, 3 vég zefir inganyag, 1 esomag különböző színű férffinganyag, 3 vég piros karton, 3 vég klott, 3 vég sárga molinóvászon, 1 vég fehér molinóvászon, 5 drb. kész férffing és 1 vég rózsaszínű kanavász, összesen 600 P értékben hiányzik.

Az üzlet betörés ellen 1937 október 30-tól 1947 október 1-ig 1500 P-re biztosítva volt.

Az ajtón talált elváltozást (ajtózárra hátrafesztését) mérlegelve két eshetőség látszott fennforogni:

a) Olyan egyén követhette el a lopást, aki Preis-szal haragos viszonyban van és az ajtón levő fesszegetést csak azért csinálta az ajtó kinyitása után, hogy azzal az önbetörés látszatát keltse és a gyanút Preisre terelje.

b) A lopás megsem történt, hanem Preis részéről biztosítási csalás kísérlete forog fenn. Az ajtón levő rongálásokat tehát saját maga idézte elő.

Az a) alatti feltevés a nyomozás alkalmával nem nyert beigazolást, erre vonatkozólag semmi adatot beszerezni nem lehetett, miért is azt el kellett ejteni és a b) alatti tisztázni.

Preis tettessége mellett szólt:

1. Az üzletajtón levő rongálásokat csakis az ajtó kinyitása után, tehát az ajtó nyitott állapotában lehetett előidézni;

2. idegen tettes a nyitott állapotban levő ajtó zárját nem fesszegeti belülről, mert az üzletből akadály nélkül távozhatik;

Székesfehérvár:

Vásároljunk Székesfehérváron

a **Gondúzó** bevásárlási rendszerével!

Hittelt nyújt kényelmes résztörlesztés mellett mégis készpénzre!!! Székesfehérvár közkezdelt régi megbízható üzleteiben. — Kérjen tájékoztatót és vásárlási igazolványt. — Díjtalanul küldi a „Gondúzó” központi irodója, SZÉKESFEHÉRVÁR, NAGY SÁNDOR-UTCA 5.

Tetőtől-talpig felöltözhet

Knazovitzkynál,

Székesfehérvár

Telefon: 163.

Egyenruházati cikkek is nagy válaasztékban
Kedvező üzletési feltételek.

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmesszebbmenő jóállást vállalom.

Alapított: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

3. a betörések után általában, de az üzletbetöréseknél csaknem minden esetben a helyszínen visszamaradó áruk összeforgatva, földre dobálva szoktak lenni. Jelen esetben minden a legnagyobb rendben van. A polcokon a végekben levő ruhaanyagok és egyéb áruk egymás tetejére a szokott módon vannak felrakva, melyek közül a helyéről még csak elfordítva sincs egy sem. Bemondás szerint a hiányzó áruk a végek tetejéről tűntek el.

4. Preis az üzletét 1937 október havában nyitotta meg és ugyanakkor 1500 P-ről szóló biztosítást kötött, bár árukészlete az 1000 P-t sem érte el, vagyis túlbiztosított.

5. A nyomozás során megállapítást nyert az is, hogy Preis anyagi gondokkal is küzdött, mert az üzletét mint kezdő, csak gyengén tudta berendezni és forgalma is az átlagon alul maradt. A jövedelemből az üzletbért és külön lakásbért fizetni és a megélhetését biztosítani szinte lehetetlenségnek látszott. Anyagi gondjait fokozta az a körülmény is, hogy felesége állandó orvosi kezelés alatt állt.

Bár a nyomozás alkalmával Preis tettességére vonatkozólag tárgyi bizonyítékot, vagyis a hiányzó anyagokat megtalálni nem sikerült, a fent felsorolt gyanúok alapján alaposan lehetett azonban a cselekmény elkövetésével Preist gyanúsítani, miért is a k. . . . i örs biztosítási család kísérletéért 1938 július 22-én a szegedi kir. ügyészségnek feljelentette.

1938 augusztus 7-én a püspökladányi örs a k. . . . i örsöt értesítette, hogy Kádár Lajos debreceni lakost a püspökladányi örs járóre lopáson tettenérte, mely alkalommal Kádár beismerte, hogy

1938 június 25-én éjjel K. . . . községben Preis rőfös üzletét ő törte fel és onnan zsákba rakva több vég rőfös árut ellopott.

A cselekmény elkövetésére vonatkozólag Kádár előadta, hogy a keresztvas rögzítésére szolgáló lakatot a magával vitt, esőcsatorna rögzítésére szolgáló, görbe vas vastagabbik végével lefeszítette, a külső ajtót pedig akként nyitotta ki, hogy a vas görbe végével a zár nyelve irányában benyúlva a zár nyelvét hátrafelé húzta, eközben egy erős rántással az ajtót kinyitotta.

A belső ajtó két üvegtábláját betörte és a felső reteszelőt kézzel, az alsót pedig a görbe vas segítségével nyitotta ki.

Az üzletbe jutva a polcokról összeszedett ruhaanyagokat az üzletben talált zsákba rakta és úgy vitte el. A nyitott ajtó zárjának kifeszítésére vonatkozólag előadta, hogy a helyszínéről történt távozása előtt az üzlet külső ajtaját be akarta csukni azért, hogy a cselekményét minél későbbben vegyék észre. Mivel azonban az ajtó becsukását a zár nyelve akadályozta, ő a nála levő görbe vassal előbb a zár-tok falát, majd a zár nyelvét hátrafeszítette és az ajtót becsukta a keresztvasat, valamint a lakatot is a helyére tette.

Tanulsgként levonhatjuk a fenti esetből azt, hogy a helyszínelésnél sok esetben olyan nyomokat is találhatunk, amelyeket a tettes nem a helyszínrre való bejutása alkalmával kívülről, hanem a belülről való távozása alkalmával belülről idéz elő. Ezek a nyomok alkalmasak arra, hogy azt a látszatot

Szekszárd:

Kerékpárok, Autó és motorkerékpár javító üzem.
Motorkerékpárok,
Alkatrészek
Puch, Méray-Puch Am. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.
 körzetképviselő

RENDÁS SZEKSZÁRD,
 Széchenyi-u. 29.

FELVIDÉKI ÖRSÖK FIGYELMÉBE!

Polgári és egyenruhát megbízható minőségben és kivitelben mértékután, egyenruházati cikket vásároljunk

KOSZORU IMRÉ-nél

A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓJANAL
SZEKSZÁRD, Alkotmány-utca 18. sz.

Izléses átalakítások, külön zubbony — gallérok is kaphatók!
 PÓSTAI SZÉTKÜLDÉS. KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Szeged:

Arany, ezüst

ÓRA, ÉKSZER
 AJÁNDÉKTÁRGYAT VÁSÁROLJUNK
 kedvelt bevásárló helyünkön
 Szakszerű javítóüzem.

TÓTH JÓZSEF
 órás és ékszerész
SZEGED, KÁRÁSZ-U. 13.
 A „Nemzeti Takarékoság” tagja.

Vásároljunk „Nemzeti Takarékoság” könyvecskével,

150 elsőrangú cégnyél 6 havi hitelre, s havonta egyszer, 1 helyen, az irodában fizetünk, Nincs felár, nincs kezelési költség!

A vásárláskor sem kell előleget adni. A könyvecske díjmentesen kapható SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 5. szám alatti irodától.

kelték, minha a tulajdonos idézte volna azokat elő azért, hogy a betörés látszatát keltse.

Ha az ilyen nyomokat nem értékeljük ki kellőképpen és helyesen, akkor azok a nyomozást — mint a jelen esetben is, — helytelen irányba terelik.

A bűnügyi nyomozásban a nyomokból való következtetések tekintetében a legmesszebbmenő óvatosságra int. A nyom nem más, mint okozat. Egy okozatot többféle ok is idézhet elő. Ezeket mind el kell képzelni és azután fel kell deríteni, hogy az összes elképzelhető okok közül a kérdéses esetben melyik idézhetette elő valójában az okozatot, vagyis a talált nyomot, elváltozást. Egyet kiragadni és a többi figyelmen kívül hagyásával csupán arra következtetni, hibás okoskodás és tévedésekhez vezet.

KÖNYVISMERTETÉS.

I.

A negyvenéves ember.

A modern ember minden törekvése arra irányul, hogy életét megnyújtsa, hátralévő napjai csak lassan fogyjanak. Nemcsak az orvostudomány, hanem a technika minden vívmányát e cél szolgálatába állította. Ne gondoljunk másra, csak a sok sportra, hidegvízfürőre, gyógyétrendre, gyógytornára, avagy dr. Voronoff fiatalító műtéteire.

Erről a tárgyról olvashattunk most egy nemrég megje-

lent nagyszerű műben (*W. von Hollander: Der Mensch über Vierzig. Im deutschen Verlag, Berlin*).

Általában 30—40 esztendőt tekintenek egy emberöltőnek, pedig hány ember éli túl ezt a kort a legjobb egészségben! Figyelemreméltó az a körülmény, hogy míg Plátó idejében a görögök átlagos életkora a harminc esztendő körül mozgott, addig a XX. század embere 60 esztendőt mondhat magáénak. Óriási haladás! Az orvostudomány segítségével mindjobban folytathattak sikeres küzdelmet a járványos betegségek ellen, eredményes harcok árán sikerült a vérbaj pusztító hatásait csökkenteni. Észszerűbbé vált az étkezés is. E téren jóformán szemünk láttára ment végbe a nagy átalakulás. A háborúelőtti kor mérhetetlenül dús lakomáinak vége szakadt, az emberek nem telítik magukat húsfajta étellel. Ma már ritkaságszámba megy a nagy lakoma s gyakran még az újságokba is belekerül, hogy Kovács Pista és Szabó Erzsók lakodalmán ennyi meg ennyi dísznót, rucát, kacsát ettek meg a jóévtágyú vendégek, a megfelelő mennyiségű borral locsolgatva torkukat... Igaz, ebben a változásban nemcsak az emberek belátásának, hanem a meglaposodott erszénynek is nagy szerep jutott...

Ha valaki 20 esztendős volt, azt mondták, most indul neki az életnek, ha pedig 40 felé járt, már öreg embernek számított. Ma 40 éves korban újabb 20 esztendő öröme és bűjára kell felkészülnünk, éppúgy, mint annakidején 20 esztendőskorunkban...

A 40. év közeledtekor férfiak és nők egyaránt bizonyos krízisen mennek keresztül. Nemcsak belsőleg, de külsőleg is észrevehetni ezt a változást. Az emberek rendszerint meghízának, ellustulnak, elpuhulnak, nem fordítanak gondot ruházataikra. Búcsút kell mondani lassan az eddig folytatott életmódnak, nem ízlik már az étel sem annyira, mint eddig, a társaság sem vonz már. Sok az apró lemondás s helyükbe nem lép már újabb öröm. Mikor a 20. év küszöbét átléptük, minden vesztéséért keesgetett valami nyereség, volt miért örülni, de most?...

SOK SZAZ MEGELÉGEDETT GÉPTULAJDONOS IGAZOLJA
HOGY A

Méray-Puch 200-^{AS}

í t y p u s ú m o t o r k e r é k p á r o k

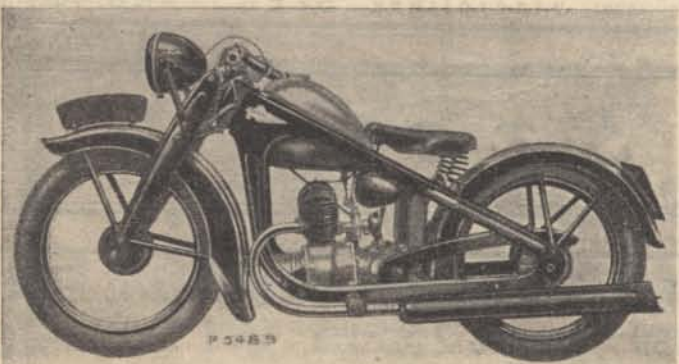
minden igényt kielégítenek, üzembiztosak, strapabíróak, könnyen kezelhetőek és üzembentartásuk minimális költséget okoz.

1939 évi modellek ára is P. 980.—

Kívánságra igen kedvező fizetési feltételek!

FEBRUÁR HÓ 13-ÁN A BUDAPESTI CSENDŐRLAKTÁNYÁBAN A CSENDŐRSÉGNEK HIVATALOSAN BEMUTATVA ÉS VÁSÁRLÁSRA ENGEDÉLYEZVE.

**STEYR-DAIMLER-PUCHMŰVEK
MAGYAR KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 25. SZÁM.**

Pedig nem ilyen sötét a helyzet. Igaz, hogy a szerelmi életnek lassankint vége szakad, de mindig mutatkoznak részek egy új élet megkezdésére. A gondos étrend, testápolás, sok sport, friss levegő, esetleg a környezet megváltoztatása rohamos javulást fog mutatni a csüggedt, ideges embereknél, akik ilyenkor kezdenek el először a halál gondolatával foglalkozni.

Mint tudjuk a férfi élete kettős, a hivatása — s a vele szoros kapcsolatban álló társadalmi élete — és a családi élete. A 40. életév körül a férfinak már egy második existenciát — a gyermekéét — is szem előtt kell tartania. A családi zörítődések mind gyakrabban fordulnak elő, az apa mindinkább szembekerül felnőtt gyermekeivel. Ez az oka, hogy rendszerint a lehgigadt öreg nagypapa és unokája közt fejlődik ki a meleg, bensőséges viszony. A higgadt nyugalom és a fel-törökvi ifjú hév jól megértik egymást...

Általában azt tartják, hogy a férfi teljesítőképessége a 24—30 életéve között éri el a tetőpontját. Ezt nem lehet általánosítani, bár igen gyakran tapasztalhatjuk. Természetes, hogy a sport az ifjúságnak kedvez, noha idősebb emberek is kiváló eredményeket érnek el egyes ágazataiban (pl. lovaglás).

A nagy emberek, — közismert tudósok, költők, zeneszerzők, orvosok — közül számosan egyáltalán meg sem érték 40. születésnapjukat. Másrésztük pedig az évek számával nőtt nagyra. (Goethe, Ibsen.) A zenészeknek tagadhatatlanul az ifjúkor kedvez, bár itt is akadnak, kik öreg napjaikra alkot-ták halhatatlan műveiket. (Pl. Händel.) Más pályán pedig igazán nem nehéz böles idős embereket találni, kik higgadt nyugodtságukkal, megfontoltságukkal tettek nagy szolgálatokat hazájuknak vagy az egész emberiségnek. (Gondoljunk csak Bismarckra, a német vaskancellárra, Deák Ferencre, a haza bölesére, a katonák közül Moltkéra és Hindenburgra, a tannenbergi győztre vagy Chamberlain angol miniszterelnökre.)

A 40 éves ember szorongó érzése, elkedvetlenedése tehát meglehetősen alaptalan. Erős akarat és fáradhatatlan munka itt is, — mint életünk minden krízisében — biztosan átsegít. Ha csüggedtség, elkedvetlenedés vesz erőt rajtunk, gondoljunk az előttünk álló újabb húsz esztendőre, szívünket töltsük meg friss erő s emlékezzünk arra a magyar közmondásra:

mindenki olyan idős, mint amilyennek érzi magát!

S—y.

II.

Zúg a Jenissei... Szibériai regény, Mészöly Jenő ny. ez redes tollából, akit olvasóink „Szibéria, a nagy temető“ című könyvéből jól ismernek. Ez a könyv más Szibériát mutat be, azt, amelyet minden zordsága mellett a természet szépségei-vel és értékekkel bőven megáldott s ebben a világban szövd-ök a hadifogoly magyar és az orosz leány szerelme. Történelmi keretben, az orosz cári uralom végnapjai és a hősevizmus élesztendejeiben, peregek az események, melyeknek annyi magyar hadifogoly vált részesévé. Ezért sokkal inkább érdekes, izgató, megható történelmi film a könyv, mint regény. Az olvasó messze, mélyen belelát a távoli külön-ös világba, emberek sok szenvedésének és kevés örömének hátterébe és egy érdekes szerelem szereplőinek izgalmas éle-tébe. A könyvet 1.30 P-ért a szerzőnél, Budapest, I., Ország-ház-u. 16. lehet megrendelni.

Ungvár:

G A A R
KENYÉRGYÁR,
KERESZTÉNY CÉG. U N G V Á R.

BARNA BÉLA
elektrotechnikai és rádió vállalat
U N G V Á R,
Nagyhid-utca 7. Tel. 11.

Baló Rezső ny. alezredes

A Sors-ritka szép életet adományozott számára. 1873-ban az osztrák csendőrségnél kezdi szolgálatát s onnan helyezték át az erdélyi csendőrpáncsnokság-hoz. Hadapródormester volt, mikor 1882. év elején elin-dultak az 1881. évi III. t.-c. alapján szervezett m. kir. csendőrség járőrei. Szívvel-lélekkel csendőr volt, ki-magaslóan nagy kötelességtudással és lelkiismeretes-séggel. A legnehezebb területen, a romántöbbségű Hu-

nyad megyében teljesített szolgálatot, mint szakasz-és szárnypáncsnok. 1907-ben, mint őrnagy, beosztott tőrztiszt a brassói csendőrkürelti páncsnoksághoz kapott beosztást, innen került nyugállományba 1909-ben.

A világháború alatt, mint nyugállományú alezre-des Debrecenben különböző katonai intézményeknél munkálkodott a felsőbbség ismételt dicsérő elismeré-seit érdemlően ki. Különösen jelentős eredményeket ért el a debreceni katonai rendőrség megszervezésével és szolgálatának irányításával.

Szerény, nyugodt, szigorúan puritán ember, kiváló bajtárs volt. A debreceni társadalomban őszintén nagyrabecsült, minek külső jele katonai gyászpompás temetésén mutatkozott meg, hol a helyőrség tisztikara, a tényleges és nyugállományú csendőrtisztek és altisz-tek, valamint a társadalom minden rétegéből igen so-kan jelentek meg és búcsúztatták a legöregebb csendőrt, akinek emlékét úttörőinknek kijáró kegye-lettel őrizzük meg.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Ma-gunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

KERÉKPÁR-, motorkerékpár alkatrészek. ÍRÓGÉP, bármily rendszerű. VÁRRÓGÉP-ek szükségletünket szerezünk be

KÁPLÁR JÓZSEF SZOLNOK,
szaküzletében Baross-u. 31.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek!

Dicséret. A m. kir. Belügyminiszter úr 1939. június 16-án kelt 4040/Res. VI—b. 1939. számú rendeletével a m. kir. csendőrség egészének *elismerését* fejezte ki s rendeletében a következőket mondta: Az országgyűlési képviselőválasztások az ország egész területén a legnagyobb rendben, minden zavaró esemény nélkül folytak le. Ez az örvendetes körülmény többek között annak is köszönhető, hogy a m. kir. csendőrség a választásokkal kapcsolatos írásztó és sokoldalú rendfenntartó feladatát elismerésre méltó komoly kötelességtudással, a kellő határozottság mellett is kiváló tapintattal, teljes pártatlansággal és igen helyes közbiztonsági érzékel oldotta meg. Nagyon értékesen szolgálta ezzel az országot és a nemzet magasabb érdekeit.

Törzstiszti tanfolyam. Július 24-én nyitotta meg a hatodik törzstiszti tanfolyamot vitéz *Torzsay Lénárd* ezredes, a csendőrtiszti tanfolyamok parancsnoka. A tanfolyam tartama három hónap, tantárgyai és tanárai a következők: 1. Közbiztonsági szolgálati ismeretek: *Toldi Árpád* őrnagy; 2. Büntetőügy: *Láday István* őrnagy; 3. Polgári és katonai jogi ismeretek: *Dr. Levente Nándor* ezredes-hadbíró; 4. Beesületügyi eljárás és hadseregszervezet: *Balogh Béla* ezredes; 5. Harcászat és harcéljárás: vitéz *Kuczoray Dezső* honv. ezredes; 6. Gazdászatközigazgatási szolgálati ismeretek: *Bérczy Gyula* g. alezredes; 7. Lóismeret: *Dr. nemes Mikecz Béla* főtörzsszállatorvos; 8. Lőügyi ismeretek és lovaglás: *Kricsfalussy-Hrabár Sándor* őrnagy.

A tanfolyamot a következő századosok hallgatják: *Zékány Zoltán, Barabás József, Czeczei Mátéfy István, vitéz Marssó Lőrinc, Apor József, Mohácsy Lajos, Körösmezei Miklós, Hartay Rezső, Toldalagi Nyárády Domokos, Lázár Pál, Németh Ferenc I., vitéz Ferenczy László, Örendy Norbert, Hajdu Endre, Zalasy Ferenc, Simonyi és Varsányi Simonyi József és Deteky Agoston.*

Fegyverhasználatok. A tatatóvárosi őrs állományába tartozó *Bodó Imre* törzsrőrmestert Vank János István tatabányai lakos július 9-én az uteán pusztakézzel megtámadta. A szolgálaton kívül volt *Bodó* törzsrőrmester támadója ellen kardfegyvert használt s azt könnyebben megsebesítette. A támadót az őrs elfogta.

A csökmői őrs állományába tartozó *Faggal József* törzsrőrmester és *Budai István* csendőrből állott járőrt július 9-én 23 órakor Csökmő községben Balog Sándor és Balog Imre ottani lakosok az egyik kocsma előtt poharak és padok dobálásával megtámadták, majd a kocsmába menekültek. Ott járőr elfogásukat kísérelte meg, de ismét támadólag léptek fel, mire a járőr tagjai egy-egy lövéssel mindkét támadót megsebesítették jobbeombjukon. A járőr tagjai nem sérültek meg. Támadókat a járőr elfogta.

Határsértés. Július 9-én 19—20 óra közötti időben, Dombegyház község határában a határvadász őrségünkre, román katonák 2—3 lövést tettek. Az őrség egyik tagja sem sérült meg. Folyó hó 9-én 20 óra tájban, fenti községnél egy román tizedes a trianoni határt átlépte és a határvadász őrséghez ment. Az őrség a román tizedest elfogta. Az őrség egyik járőre a román tizedest Dombegyház községbe a határvadász őrsre be akarta kísérni, de a tizedes útközben megszökött és egy kukoricásba ugrott. A szökevény a járőr felszólítására nem állt meg, mire a járőrparancsnok egy lövéssel agyonlőtte. Az eset magyar területen történt. Ugyanott folyó hó 9-én 21 óra tájban, a román katonák és határvadászaink egymásra több lövést adtak le. Sebesülés egyik részről sem történt. Az eset kivizsgálása a határvadász őrség parancsnokai által folyamaiban van. Csendőr a határsértésnél nem működött közre és a lövöldözésben sem vett részt. A csendőrőrsöt folyó hó 9-én 22 órakor Ormay Mihály tartalékos hadnagy, a dombegyházi határvadász őrs parancsnoka riadótzatt. A csendőrőrs egy járőre a helyszínen azonnal megjelent, de akkorra már úgy a magyar, mint a román részről a lövöldözés megszűnt.

Beutalások Balatonfüredre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a balatonfüredi csendőrségi gyógyházba a IV. gyógyidőszakra a következőket utalta be: vitéz *Mészáros Ödön* őrnagyot, feleségét, Iván fiát és Éva leányát, vitéz *Lenkey Imre* g. századost, feleségét, Imre és Sándor fiait, vitéz *Dobó Sándor* g. századost, feleségét, Zsuzsanna leányát és Sándor fiát, nemes *Varga Lászlóné*, g. százados feleségét, vitéz *Temesváry Endre* alezredest, feleségét és Márton fiát, dr. *Patzák Kálmán*

Szombathely:

Vásároljunk a SZOMBATHELYI

„TAKARÉKOSSÁG”

útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél mindent beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételekkel I helyen fizetünk.

70 kereskedő!

Központi iroda:

SZOMBATHELY, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 19.

Kerékpárok,

motorkerékpárok, alkatrészek, szakszerű javítások, zománcozás.

Irógépek megbízható bevásárlási helye

MAYER ÉS FLECK Szombathely, Belsikátor 3.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezményes fizetési feltételek.

Tüzelőanyagot

elsőrendű minőségben, méltányos áron kedvező fizetési feltételek mellett pontosan szállít

Bierbauer Ádám
Szombathely, Magyar-u. 1. Tel: 76.

Nyiregyháza:

Kerékpárt, Rádiót

kedvező részletre is

eredeti STEYR-WAFFENRAD

kerékpár körzetképviselőt

BICZÁK

műszerész-nél

Nyiregyháza, Bethlen-u. 27.

VÁSÁROLJUNK!

kiváló minőségű Szabolcs m. legnagyobb keresztény cég raktárában

Órák MAYER ISTVÁN

arany-ezüst órák és ékszerész, aranyérmes

Ékszer mester-nél. Törv. hites szakértő

ezüst és alpaca, dísz

és ajándéktárgyakat **NYIREGYHÁZA**

Kedvező fizetési feltételek.

BÚTORAIT SUHANEZ L.
Kárpitos és bútortáru csarnoka
SZAKEMBERTŐLVÁSÁROLJÁ Aranyérmes
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4. többszörösen ki-
tűntetve.

őrnagy-hadbíró, dr. *Levente Nándorné*, ezredes-hadbíró feleségét és Miklós fiát, nemes *Csáthy György* alezredes, feleségét, Iván és Tamás fiait, Judit és Éva leányait, *Beodray Ferenc* századost, feleségét és Ferenc fiát, dr. *Gergely Sándor* ezredes, feleségét, Ilona és Margit leányait, *Sasady Artúrné*, ezredes feleségét és Edit leányát, *Barényi Ferenc* ny. ezredes és feleségét, Besenyői *Beóthy Kálmán* őrnagyot, feleségét, Erzsébet, Irén leányait és Kálmán fiát, *Balogh Béla* ezredes feleségét, *Ambrózy Magdolna* ny. tábornok leányát, *Vincze Lenke*, őrnagy leányát, öz. *Békeffy Sándorné*, alezredes özvegyét, özv. *Boronkay Akosné*, tábornok özvegyét és Mária leányát, *Désfalvi Kálmán János* ny. századost és feleségét, öz. felsőbányai *Bányay Albertné*, ezredes özvegyét, *Stenszky Lajos* ny. ezredes és feleségét, *Bollka Endréné*, ny. alezredes feleségét, özv. *Kézdiszentléleki Voloncs Istvánné*, ezredes özvegyét és Pál fiát, *Vráblik Mátyás* ny. tábornokot, feleségét és leányát, *Csegezy Tiborné Vráblik Szerénát*, özv. *Krausz Antalné*, ezredes özvegyét, *Madarász Henrik* ny. alezredes, *Hunfalvy András* ny. honv. ezredes-hadbíró és feleségét, özv. dr. *Ember Józsefné*, altábornagy-hadbíró özvegyét, *Ditri Puskás Lajos* ny. honvédezredes, *Csányi Wolnhoffer Emilné*, honvéd tábornok özvegyét, *Füspök Lenke*, honvéd tábornok leányát, özv. *Scoffo Ottóné* honvédezredes özvegyét és Magda leányát, továbbá *Naszvadi József* v. törzsőrmestert, *Fábián Jenő* tiszthelyettes feleségét, *Palotai András* tiszthelyettes és feleségét, *Harmati Ambrus* csendőrt, *Petrovics Péterné* ny. tiszthelyettes feleségét, *Csergő József* ny. tiszthelyettes és József fiát, *Barabás Izsák* ny. alhadnagyot és Judit leányát, özv. *Vekerdi Benjáminné*, svz. tiszthelyettes özvegyét, *Simon Géza* ny. tiszthelyettes feleségét és Géza fiát, *Kulcsár Károly* ny. alhadnagy feleségét, *Gubicza Gyula* ny. svz. tiszthelyettes feleségét és Erzsébet leányát, özv. *Szabó Mártonné*, ny. tiszthelyettes özvegyét, *Gizella* és *Mária* leányait, *Jakab Pál* ny. tiszthelyettes és feleségét, *Sári Mihály* ny. tiszthelyettes feleségét és Ferenc fiát, *Farkas Sándor* svz. tiszthelyettes, *Sári Mihály* ny. tiszthelyettes fiát, *Tóth István* ny. honvéd tiszthelyettes.

Üdülést, pihenést talál balatonfüredi gyógyházunkban.

Beutalások Hévízre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a hévízszentandrási csendőrségi gyógyházba a IV. gyógyidőszakra a következőket utalta be: vitéz *Bátky József* al-

ezredes, *Csányi Károly* g. őrnagyot, *Madacsay Béla* főhadnagyot és feleségét, dr. *Vértes Lajos* g. századost, *Reviczky Zsigmond* századost, feleségét és Aurél fiát, *Micskey Kálmán* őrnagyot és feleségét, dr. *Demény Béla* százados-hadbíró, *Zobori Pachner Guidó* honvéd vezérhadbiztos és feleségét, özv. *Baintner Sándorné*, honvéd ezredes özvegyét, *Kricsfalusi Kricsfalussy Jenő* ny. ezredes és feleségét, *Vadászülési Mórítz László* ny. őrnagyot, *Buday Andor* ny. ezredes és feleségét, özv. *Holek Lászlóné*, őrnagy özvegyét, *Altorjai Lőrincz Ignác* ny. alezredes és feleségét, lovag *Rományai Czögler Gusztáv* ny. tábornok feleségét, *Kovács József* ny. honvéd-tábornokot és feleségét, dr. *Dávid Mihály* miniszteri tanácsost, továbbá *Bánát István* fegyvsz. tiszthelyettes és feleségét, *Ferenc Mózés* alhadnagyot, *Kohári István* v. törzsőrmestert, *Vencel Mihály* törzsőrmestert és feleségét, *Kiss Ferenc* törzsőrmestert, *Szabó Imre* II. alhadnagy feleségét, *Tarnóczai Sándor* tiszthelyettes és feleségét, *Horváth Lajos* VI. tiszthelyettes, *Komlós József* tiszthelyettes és feleségét, *Harang Dénes* svz. tiszthelyettes, feleségét és Anna leányát, *Szöcs József* II. tiszthelyettes és feleségét, *Dobai Péter* tiszthelyettes, *Patotás János* tiszthelyettes és feleségét, *Gyimesi Imre* tiszthelyettes, *Csapó Albert* v. törzsőrmestert, *Szabó Pál* II. törzsőrmestert, *Pataki Dénes* alhadnagyot és feleségét, *Szalkai Imre* tiszthelyettes, feleségét és Ilona leányát, *Mészáros Mátyás* tiszthelyettes, vitéz *Mándy János* alhadnagyot, *Jenei Péter* alhadnagyot, *Horváth István* II. őrmestert, özv. *Tóth Andrásné*, tiszthelyettes özvegyét, özv. *Tormási Sándorné*, tiszthelyettes özvegyét, *Borbély Ferenc* ny. tiszthelyettes feleségét, özv. *Tamás Józsefné*, tiszthelyettes özvegyét, *Zsitvavölgyi Mihály* ny. törzsőrmestert és feleségét, özv. *Varga Gusztávné*, tiszthelyettes özvegyét, *Óvári Lajos* ny. alhadnagy feleségét és *Gizella* leányát, *Sárig Antal* ny. tiszthelyettes feleségét *Bacsa Imre* ny. tiszthelyettes és feleségét, *Olajos József* alhadnagyot, *Kertész Miklós* őrmestert és özv. *Horváth Józsefné*, tiszthelyettes özvegyét.

Küldje be hozzánk a Csendőrségi Lapok fölös példányait, hogy új örseinknek elküldhessük.

Csendőrségi Közlöny 15. szám, Személyes ügyek. A m. kir. Belügyminiszter úr *Tánczos Ferenc* főhadnagy régi magyar nemességét igazolta. *Freinthal Mihály* törzsőrmester nevét belügyminiszteri határozattal *Farkasfalvi-ra* változtatta. *Szabályrendeletek.* Csekk számlák jegyzékének kiegészítése.

50 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

egyenruházati intézete

BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 9. TEL.: 139-528.

Mindenemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

SAKKÉPZETT EGYENRUHASZABÓSÁG

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr

ELŐLEG NÉLKÜL

harminc egyenlő havi részletre,

vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszaléptítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

Fényképezőgép

6 havi részletre

ÁRJEGYZÉKEMET

díjmentesen küldöm.

HATSCHEK EMIL

Budapest, VI., Andrássy-út 13.

Hegedű, Harmonika, Tárogató,

Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

Ki tud róla? Bartalis Jánost, aki Udvarhely megyében, Székelyszentmiklóson született és a világháború előtt vagy után mint törzsőrmester a tatabányai őrsön szolgált, keresi rokona, **Fenyvesi Ignác** békásmegyeri, Fő-utca 8. szám alatti lakos. Aki tud valamit róla, közölje Fenyvesivel.

Szopkó Pál tolecsvai születésű esendőrőrmestert keresi Uszkay Béláné szül. Szopkó Erzsébet, Királyhelme, Fő-utca 24. szám alatti lakos. Aki tud róla, közölje a címét Uszkay Bélánéval.

Eladó. Kiváló karban levő 500 kem. „Méray“ motorkerékpár **Tóth Sándor** II. törzsőrmesternél Komárom. Jó karban levő 220 kem. „Puch“ motorkerékpár 200 pengőért részletre is. **Csapó Gyula** őrmesternél, Tolna. — A következő könyvek: Vereckétől napjainkig. Magyarország ezeréves történelme, díszes lapkötésben, öt kötet ára 50 pengő, továbbá a Csendőrségi Lapok 1932—1937. évfolyamai, 5 évfolyam be van kötve, kötetenként 3 pengőért, *Cím a szerkesztőségben* tudható meg.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt. javít **Várfai (Vlahina) Mihály** ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidék-köz 5. fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). **Dél József** ny. tthts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., **Fekete Imre** ny. törzsőrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — **Papp Ferenc** ny. törzsőrmester (Hajduböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35) kappanfarokból különleges gondtal készült tollforgókat 30, 25, 20 és 15 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Előléptek alhadnagyokká a budapesti I. kerületben: Csiki Albert, Mikolai Lajos, a **szekesfehérvári II. kerületben:** Jenőfi István, Zalányi János, Kiss József VII., a **szombathelyi III. kerületben:** Baráth Sándor I., Pozsgai Imre, Aczél György, vitéz Vágó János, a **pécsi IV. kerületben:** Vad István, a **debreceni VI. kerületben:** D. Hegedüs János, a **miskolci VII. kerületben:** Lenkefi Lajos, Tepliczki Mihály, a **kassai VIII. kerületben:** Zombori János tiszthelyettesek,

tiszthelyettesekké a budapesti I. kerületben: Földesi Pál, Bucsi Gábor, Révész Dénes, Könczöl István, Nagy-György Ferenc, Dóka Sándor, Magossányi Gergely, Takács János, Pálffy István, Kovács István II., Bertalan Sándor, Horváth József I., Kajor István, Hajdu István, Zivodi Gyula, vitéz Major János, F. Kiss János, Szücs József I., Bárdos János, Valkai Lajos, Arany István, Tordai Pál, Erdős Ferenc, Batki Gyula, a **szekesfehérvári II. kerületben:** Barcza Sándor, Jenőfi Sándor, Horváth János, Kovács János III., Harmat Ferenc, Szőke Sándor, Kóvári György, Fábiani József, Lantos Kálmán, Peresztegi Antal, Tölgyes Ferenc, Czili György, Molnár Vendel, Bacsa Lajos, Homolai Sándor, Váli-Tóth János, Antal Imre, Nagy Sándor VII., Balázs Sándor, Horváth György, Kohári István, Fülöp József I., Szabó József X., a **szombathelyi III. kerületben:** Peihó István, Harasztos Ferenc, Horváth Ferenc III., Gerencsér Lajos, Bazsó Lajos, Szamosi József, Urfi János, Horváth István IV., Sárvári Antal, Németh Ferenc IV., Nardai József, Salamon János II., Sóstai István, Kuti Gábor, a **pécsi IV. kerületben:** Illés István, Dobos István, Temesvári István, Gallai Vince, Zinyi József, Jeles Ferenc, Csertő József, Rozsnai Sándor, Malmosi Ferenc, Molnár Gyula II., Nagy László II., Keszthelyi György, Házi István, Gombás József I., a **szegedi V. kerületben:** Kertész József II., Vágó József, Tóth M. István, Nagy Pál, Kotró József, Pap Gyula I., Kovács István X., Tornya Alajos, — a **deb eceni VI. kerületben:** Kiss P. Viktor, Lázár János, D. Somogyi Pál, Papp Mihály, Molnár József I., Sóki János, Oláh Pál, Szücs János, Farkas Imre, Szalóki István, Nánási János, — a **miskolci VII. kerületben:** Fehér János, Balogh István, Lénárt Lajos, Baráth Sándor, Földes Ferenc, Kővári Albert, Nagy Lajos I., Róka János, Pápai József, Bagoly János, Biró Lajos, Havas György, Gáti Béla, Répási János, Kovács Jenő I., Adonyi József, László János, Szalai József, Halmos Gyula, Bognár Mihály, E. Tóth Ferenc, Bánóczy János, Dani József, Nagy Endre, Szende Albert, Tóth József V., Soós István II., Kevés József, Tomori Béla, — a **kassai VIII. kerületben:** Vámos Bálint, Lantos József, Darvas András, Szanyi Béla, Molnár András, Lantos István, Várhegyi József, Földi István, Perényi Ferenc, Varga Demeter, Simon Lajos, Tóth Miklós, Gál András, Gilányi Sándor, Nagy János I., Vasas György, Komló Sándor és Bányai Lázár v. törzsőrmesterek, —

őrmesterré a miskolci VII. kerületben: Csató János csendőr.

Vászon, fehérnemű,
kelengye legjobban

Mössmer-nél

IV. Váci-utca 1. Távfelhívó: 388-132.

NAGY IMRE

cs és kir. udvari szállító
virágkereskedő

Budapest, Fővám-tér 5.

Távbeszélő: 186-829 és 186-820.

Borsay János fényképész műterme

VI., KIRÁLY-U. 72. • TELEFON: 110-617.

ABUDAPESTI HELYŐRSÉG FÉNYKÉPÉSZE.

MŰVÉSZI MUNKA. • SZOLID ÁRAK.

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest. V., Nádor-u. 24.

Bemutató terem:

V., Nádor-utca 15.

ZÜNDAPP

motorkerékpárok

világmárka!

Olcsó, gyors és megbízható!

VEZÉRKÉPVISELET:

VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 60.

SCHMIDT GYULA

EZÜSTÁRÚGYÁR udvari szállító,

Budapest, VII., Nyár-utca 13.

Telefon: 140-135.

Alapítva 1882.

A m. kir. Honvédség szállítója.

Alhadnagyi vizsga. A szombathelyen június 28-án megtartott alhadnagyi vizsgán megfelelték, a *budapesti I. kerületben:* Szabados István, Kalotai Zsigmond, Deák András, Solti Dezső, Honos Ferenc, vitéz Kovács Dénes, Bezeg István, Társi Lajos, Simon Lajos, Telek Miklós, Bálint István, Sipos István, Varga Lajos, Komoly Dezső, vitéz Dósa Gergely, Kispál János, Sárközi János, a *székesfehérvári II. ke.ületben:* Gyárfás József, Hadnagy Ádám, Magasi Péter, Kuti József, Erős József, a *szombathelyi III. kerületben:* Nagy Ferenc V., Fegyver Árpád, vitéz Váci János, Pintér Sándor, vitéz Némethy Pál, Tóth Imre II., Karczagi Ferenc, a *pécsi IV. kerületben:* Mészáros János IV., Szőcs József II., Szilágyi István, Somodi Zsigmond, Komáromi János, Diósi Ferenc, a *szegeci V. kerületben:* Erdei László, Győri János, Serfűző Mihály, Sassi Lajos, Józsa István, Lakat László, Kiss Kálmán, Koosis Sándor, a *debreceni VI. kerületben:* Barna János I., Kötöles Zsigmond, Vajas János, Honti József, Nyeste Ferenc, Császár János, Sebastyén Miklós, Király Lázár, a *miskolci VII. kerületben:* Simon Ferenc, a *kassai VIII. kerületben:* Szabó Ferenc II., Harasztí József, Sánta Péter, Tamás György tiszthelyettesek.

Új őrsparancsnokok. A *székesfehérvári II. kerületben:* Szabados György, Gáspár Bálint, Szabó Gábor, Sütő János, Salamon János I., Tóth Lajos I., Nagy János IV., Nagy Károly III., Jegenyés Pál, Földi János, Jónás Sándor, Horváth János, Kovács János III., Szőke Sándor, Harmat Ferenc, Lantos Kálmán, Molnár Vendel, Peresztegi Antal, Tölgyes Ferenc, Cili György, Antal Imre, Váli-Tóth János, Kohári István, Nagy Sándor VII., Balázs Sándor, Horváth György; a *szombathelyi III. kerületben:* Egyed László, Németh István II., Németh Albert, Fonyó István, Pethő István, Szamosi József, Harasztos Ferenc, Kuti Gábor, Sóstai István, Sárvári Antal, Salamon János II., Horváth Ferenc III., Nardai József, vitéz Turóczy Bálint, Herczeg József; a *pécsi IV. kerületben:* Bárdos József, Illés István, Gombás József I., Temesvári István, Császár Mihály I., Csuha Ferenc, Házi István, Dobos István, Gellai Vince, Jeles Ferenc, Csertő József, Rozsnai Sándor, Malmosi Ferenc, Molnár Gyula II., Nagy László II., Keszthelyi György; a *debreceni VI. kerületben:* Pályi Dániel, Varga Gyula, Görbedi András, Csatai József, Mónus Pál; a *kassai VIII. kerületben:* Darvas András, Vámos Bálint, Lantos József, Szanyi Béla, Molnár András, Lantos István, Várhegyi József, Kerényi Ferenc és Simon Lajos tiszthelyettesek őrsparancsnokká, továbbá a *székesfehérvári II. kerületben:* Hóvári Lajos; a *szombathelyi III. kerületben:* Gulyás Sándor I., Horváth László I.; a *pécsi IV. kerületben:* Kecskés Pál, Nagy József III., Balázs Imre, Bécsi István, Szigeti Antal törzsőrmester v., a *debreceni VI. kerületben:* Lázár János, D. Somogyi Pál, Molnár József I., Farkas Imre, Szűcs János tiszthelyettes, Békés Gyula törzsőrmester v., a *miskolci VII. kerületben:* Márton Károly, Bodó Ádám; a

kassai VIII. kerületben: Bagoly István, Pándi József, Cseh Sándor, Kerékgyártó Mihály, Gyüre Mátvás, Dombóvári Ferenc és Papp Miklós törzsőrmester v. ideiglenes őrsparancsnokká kineveztetett.

Vitézzéavatás. *Diósi Ferenc* pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettes vitézzé felavattatott.

Házasságot kötöttek. A *pécsi IV. kerületben:* Rezsőfi János I. őrmester Rajna Erzsébettel Alsódörgicsén; a *szegeci V. kerületben:* Békefi Mihály esendőr Árva Irénnel Hódmezővásárhelyen, Horváth János III. törzsőrmester Jelencsics Teréziával Fajszon; a *debreceni VI. kerületben:* Szilágyi Károly II. tiszthelyettes Pető Eszterrel Nyírmeggyesen; a *miskolci VII. kerületben:* Zsolnai Imre törzsőrmester v. Dzsúpin Máriával Gagybátorban, Bacskai László törzsőrmester Vas Irmával Kispesten, Mester Ferenc őrmester Réti Lenke Margittal Maglódon; a *kassai VIII. kerületben:* Szalkai János őrmester Tóth Piroskával Kükökházán, Hamza Gábor tiszthelyettes Tar Irmával Hajdusámsonban, Kolozsi Sándor törzsőrmester Katona Ella Rózával Balkányban, Sáfár Pál őrmester Babják Juliánával Mezőladányban, Szabolcs István törzsőrmester Ádám Ilonával Gyűrében.

Született a szombathelyi III. kerületben: Váradi Zsigmond tiszthelyettes feleségének Ilona leánya, Magasházi Pál tiszthelyettes feleségének Pál fia, Szakály Imre tiszthelyettes feleségének Imre-Tibor fia, Jurányi Antal tiszthelyettes feleségének István-György fia; a *pécsi IV. kerületben:* Németh István X. törzsőrmester feleségének Imre-József fia, Gombás József I. tiszthelyettes feleségének József-Lajos fia, Házi István tiszthelyettes feleségének László-Lajos fia, Tóth József VIII. törzsőrmester feleségének Mária leánya; a *debreceni VI. kerületben:* Szabó Bálint törzsőrmester feleségének Attila fia, Sánta József törzsőrmester feleségének László fia; a *miskolci VII. kerületben:* Szaniszló Dániel törzsőrmester v. feleségének Erzsébet-Anna leánya, Csap Mihály törzsőrmester v. feleségének Katalin-Éva-Mária leánya; a *kassai VIII. kerületben:* Bányai János törzsőrmester feleségének János-József fia, Hegedüs István tiszthelyettes feleségének Valéria-Katalin leánya, Oláh Sándor tiszthelyettes feleségének Mária-Magdolna leánya, Harmati János törzsőrmester feleségének Éva leánya, B. Bereczki Lajos törzsőrmester feleségének Zoltán-Lajos fia, Gönczy Antal tiszthelyettes feleségének Éva-Katalin leánya.

Halálozás. *Besenyi József* tiszthelyettes Zoltán fia Ujdombóváron, *Varga József* IV. törzsőrmester Mária leánya Kaposváron, *Zádori János* ny. tiszthelyettes felesége Szegeden, *Rátkai Lajos* tiszthelyettes László fia Salgótarjánban, *Zelei Ferenc* törzsőrmester Edit-Erzsébet leánya Kassán meghalt.

Halda Norden svéd írógépek

Orga német írógépek

Juvel német portable írógépek

Vezérképviselet: **Pirkner Ödön és Zettner Jenő** okl. közigazda

Szakszertű javítások, karbantartások. **Budapest, IV., Mária Valéria-utca 1.** Kedvező fizetési feltételek.

A Nemzeti Önállósítási Alap üzlete.

HORÁK SIMON

PAPIRKÉPKERET (PASSEPARTOUT) MŰINTÉZET
Rákóczi-út 8/b. Dohány-utca 5/a.

Vidéki megrendelések pontos és gyors elintézése.
Fényképkartonok mindenféle kivitelben és árban kaphatók.

Capavo

örökéletű klópli, függöny, ágy, asztalterítő.

MODERN I ELEGANS I HÁZILAG MOSHATÓ I

Minden méretben kapható!

GYÁRTJA:

VORSTEHER C.A. ÉS PÁL

BUDAPEST, IV. ker., ANKERKÖZ 1-3. sz.

Csak a **Capavo** piros pecséttel valódi!

Bamberg Kálmán-né

afrik, szőr és kárpitos kellékek

Budapest, VI., Hajós-utca 20. • Telefon: 121-512.

az Operaház közelében.

Autó, motorkerékpár, akkumulátor,
villamosberendezések javítása,
gyertyák, irányjelzők, fényszórók,
stb. mindez raktáron, legolcsóbban

HADAMCSIK

SZABADSÁG-TÉR 7.

(Nemzeti Bank főbejáratával szemben.)

KAUFMANA. ÉS TÁRSAI BUDAPEST, II., Margit-kr. 52.

Telefon: 167-097.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Árjegyeket ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezkesedik.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átésziszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára, lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogukat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb hely-

ség nevét, vagy öljegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a Csendőrléxikon rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Legkisebb előfizetési idő: félév.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Szakoesz. Türellemmel viselje sorsát, igyekezzünk segíteni. Türellemmel, gondoljon családjára!

Nagyalföld. A traktor tulajdonosa nem követett el kihágást. A közlekedésrendészeti kodex csak a közutak használatát szabályozza; a mezei dűlőút nem közút. Nincs olyan rendelkezés, amely megtiltana, hogy mezei dűlőúton traktor közlekedjék; ezt nem is lehetne megtiltani, hiszen pl. a mezőgazdaságban használt traktorok csak a dűlőutakon át tudnak a megművelendő földre eljutni. Az, hogy a dűlőutat a traktorvágta nyom miatt nem lehet kerékpározásra használni, kihágás megállapítására nem ad alapot. Nem a traktorban van a hiba, hanem az útban: az olyan út, amelyet senki sem tart karban, nem lehet jó állapotban. A traktor nyomát az eső elmoshatja, de akkor meg sáros lesz az út és azért nem lehet rajta kerékpározni. Ez nem közlekedési, hanem mezőgazdasági ügy.

55.555. A kéreztett címet keressük. Második kérdésére: nincs akadálya, ha a feltételeknek megfelel.

Vitéz G. P. tiszthelyettes, Huszt. Már levele vétele előtt visszautaltuk régi állomáshelyére. Címváltozását nem tudtuk előző számunknál elintézni, mert levele aznap érkezett, amikor a lap már postára ment.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, keleztyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

Mezőgazdák Zuhatagkútja

Könnyen jár, sok vizet ad. — Rozsdamentesen is kapható. Árjajánlatot küld:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

DIVATÁRÚ és CSENDŐRSÉGI CIKKEK ÜZLETE
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1—436—51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

Miskolc:

Órák

arany, ezüst, ékszerek, ajándéktárgyak szükségletünket szerezzük be,

NAGY ALBERT órák és ékszerésznel
Miskolc, Zsolcai-kapu

Kedvező fizetési feltételek!

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK

állandóan raktáron

KERTÉSZ IMRE

TURUL IRÓGÉPVÁLLALATA

A m. kir. csendőrség szállítója
KEDVEZŐ RÉSZLET FIZETÉS

MISKOLC, Széchenyi-u. 56.

Kerékpár

HUSKA VILMOS UTÓDA

SZLABODA ISTVÁN

FEGYVER, LŐSZER és SPORTÁRU SZAKÜZLETÉBEN

MISKOLC

minden fajta, kedvező részletfizetésre is. SZÉCHENYI-UTCA 64. SZ.

TÖBBEKNEK. A címváltozást csak akkor tudjuk figyelmeztetni, ha a lap megjelenése előtt legalább 10 nappal közlik olvasóink velünk. A címváltozás bejelentésénél mindig fel kell tüntetni a régi címet is.

Kárpátalja. Ugy van és természetes, hogy a próbacsendőrnek igen sok új fogalmat kell megismernie az iskolában és az őrsön egyformán. A „magolás” nem sokat ér és csak teher, ha nincs tisztában a szavak értelmével, magyarázatot kérni sohse mulassza el, azért az oktatók nem haragszanak, hogy is gondol erre. Azoknak az a kötelességük. Ha van ideje, vegye elő a *Csendőrségi Lapokat*, évfolyamaiban mindenre talál útmutatást, felvilágosítást. Most ismerkedik meg lapunkkal, biztosra vesszük, hogy igen jó segítséget talál benne. Most ne legyen másra gondja, a tanuláson kívül, most kapja meg az alapot egész életére s az alapot jól kell rakni!

Békésesaba. Legyen türelemmel, az állampolgársági igazolványát visszakapja, amint nincs arra szükség. Az osztályparancsnokságnak gondja van rá. A vasúthoz leendő felvételekre pályázatot szoktak hirdetni a hivatalos lapban (Budapesti Közlöny). Az előjárásnál ez megtalálható. Szándékához megjegyezzük: senkit sem tartanak vissza, aki máshol véli boldogulását megtalálni. Sehoh s nálunk különösen nem értékes az a munka, amit kedv, lélek nélkül végeznek. Aki elvágódik tőlünk, az tanujelét adta annak, hogy nincs kedve a csendőri pályára. Feltételezzük, hogy leszámolt a vasúti szolgálat előnyeivel és hátrányaival s a csendőrről szintén, ezért csak annyit jegyünk meg: soha az életben ne tegyen szemrehányást önmagának sem, mert feleseréte a tollas kalapot mással. Azt tudja bizonyára, hogy a vasúti szolgálat is kemény munkát kíván. Sok szerencsét, meggyőződésünk: mindig büszke lesz arra, hogy magyar csendőr volt.

Kárpátaljai fenyvesek. Vitéz Pintér Aladár tábornok a m. kir. szegedi V. honvéd hadtestparancsnokságnál van beszozva.

Pozsony. 1. Az átköltözködési szabadságot akkor veheti igénybe, amikor a szolgálati viszonyok megengedik. Semmiféle sérelem nem érte. A mai időkben kevésbé a sérelmeket kell nézegetni, inkább a kötelességeket. 2. Az elindulástól számított 72 óra múlva bevonult, tehát nincs mulasztás. 3. Nincs büncselekmény. Az ismeretlen rávenni akarta a lovászt, ennyi az egész s ez a cselekmény nem büntetendő cselekmény ebben az esetben. Olvassa el a Pinczés-Btk. I. kötet V. fejezetét.

Szent Anna-tó. Tessék elolvasni az 1938. évi Csendőrségi Lapok 354. oldalán „Posta” jellegre adott üzenetünket.

Hazámért. A járórvezető a fogalmazványt az ív jobb hátsó sarkán írja alá. Ez előírás, amit nem változtattak eddig meg.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-tól

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérművasznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitonházat
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Kötelezőjének lejártát az őrsparancsnokság és az osztályparancsnokság is nyilvántartja.

Métier. Elsősorban azok kerülnek közlekedési tanfolyamba, akik gépjárművet már vezettek, ilyenek vannak elegenden. Ön tehát nem igen számíthat a vezénylésre. Dícséretes szándékát — a négy középiskola elvégzését — valósítsa meg, sok szerencsét és kitartást hozzá!

F. L. őrmester, Nagyszelmenc. Sajnos, nincsenek mult évről s az elmúlt félevről sem lappéldányaink. Ha mégis kíván bekötési táblákat, értesítést kérünk.

A. L. A csendőr csapatmunkai állományba rendkívüli felvétel nincs és egyelőre nem is lesz. A rendes utánpótlás a Ludovika Akadémiáról történik. Az akadémiára történő felvétel első feltétele a középiskolai vagy honvéd reáliskolai végzettség. A felvettek jelentkezhetnek a csendőrséghez leendő bosztásra.

Érdeklődés. Kézdivásárhelyi Nagy Gyula tábornok Budapest, I., Attila-u. 91. alatt lakik. Olvassa el az 1931. évi Csendőrségi Lapokban Orbán László százados cikkét.

Oroszáza. Sajnos, nincsenek lappéldányaink a mult félevről, a mult évekkel együtt új őrsainknak adtuk.

Battanes és Nagy Rébék próbacsendőr. Mindkettőjük neve kifogástalanul magyar. Irjanak máskor jelégét.

Torna. Levelét mi sem tekintjük panaszkodásnak, sokkal inkább bizalom jelének s éppen ezért válaszolunk is. Nem tudjuk elképzelni, hogy nem a legnagyobb örömmel tett volna eleget az ismételt vezénylésnek. Azt sem hisszük, hogy ne a legnagyobb örömmel mondott volna le illetményeinek egy részéről, ha a haza kívánta volna. Most mégis 10–12 pengőt tesz szová. Nem számította azt, hogy amidőn vezényelve volt, hónapokon át külön pótdíjat kapott! És mit tett volna, ha mint nős, kénytelen lett volna a rendkívüli viszonyok miatt külön élni családjától, mint százan és százan? Hogy a nős költözködési átalányt is kap. Kívánjuk, hogy mielőbb nős legyen és megismerje, hogy nem hűsvéti locsolkodás vagy névnapra vacsora egy-egy költözködés!... Ami pedig a csendőr bácsit illeti, arra az a megjegyzésünk: mindenki tisztában van vele, hogy 30 éven túl nősülhet, aki erre nem hajlandó, ne jöjjön hozzánk, aki pedig tudomásul vette ezt, várjon türelemmel, az a bizonyos fészék meglesz s akkor elfelejti a legényélet „sanyarúságait”.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA. DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

IFJ. KELE LÁSZLÓ író-számológép javítóüzeme,
Budapest, VI., Hajós-u. 26/b.
Telefon: 117-814.
Új és használt írógépek és számológépek eladása.
Javítás, karbantartás és irodagép-kellékek raktára.
Vétel-esere.

KUTSCHER SZILVESZTER

Az „Arany kalapáczhoz”
Budapest, VII., Rákóczi-út 32. sz.

Telefon: 131-578
Lőszerszámveretek, szijgyártó, nyerges és cipész-kellékek.

Új és újjáépített **ÍRÓGÉPEK** legolcsóbban, kedvező hordozható és irodai fizetési feltételekkel
ifj. Horváth Lászlónál, Budapest, VII., Wesselényi-u. 49.
Telefon: 131-632.

M: THEBRIS

MAGYAR MÁSOLO
ÍRÓNT HASZNÁLUNK

GYÁRTJA:
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

Kék papír. Ne firtassuk, mért van ez a keztyű, az a keztyű, mert akkor se vége, se hossza az ilyesminek. Igen fiatalember Ön még, van ennél sokkal fontosabb dolga s ott, az új területen egyetlen gondja legyen: vegyen részt a magyar csendőr munkájában úgy, ahogyan az Ön nagynevű elődei, akik szintén viseltek barna keztyűt is, fehérrel is és soha eszükbe nem jutott más, mint az önképzés és a szolgálat!

F. J. Baboosa. Nagyon sajnáljuk, hogy szép reményekkel indult fia ilyen beteg lett. Amennyire tőlünk telik, igyekszünk segítségére lenni.

Szeretnők tudni. 1. A kerékpárforgalomról szóló 116.000/1938. B. M. rendeletnek azt a rendelkezését, hogy a kerékpároknak igazolólapal és rendszámmal kell ellátva lenniök, a 120.201/1938. B. M. rendelet 1939 január 1-éig, a 126.800/1938. B. M. rendelet pedig további intézkedésig felfüggesztette. Jelenleg tehát csak a Közlekedésrendészeti Kodex rendelkezése van érvényben, amely szerint (101. §.) a kerékpárnak névtáblával, a kerékpárosnak pedig fényképes személyazonossági igazolvánnyal kell ellátva lennie. Külföldi csak akkor köteles a kerékpárját névtáblával ellátni, ha a közúti forgalomban 30 napon túl kíván részt venni. (Hogy 30 napnál hosszabb ideje tartózkodik-e Magyarországon, az útleveléből lehet megállapítani.) Ez a kivétel azonban csak a külföldi illeti; ha a kerékpárját magyar honosnak engedi át használatra, a kivétel az utóbbira nem vonatkozik. Magyar honos tehát csak névtáblával ellátott kerékpárral közlekedhetik, tekintet nélkül arra, hogy az ő tulajdona-e, vagy sem. 2. Hadiárvának csak az tekinthető, akinek ilyen címen hadigondozási igazolványa van, vagy akinek járadéknélküli címhasználatát az illetékes nyilvántartó hatóság a 9300/1933. H. M. rendelet 191. §. 1. bekezdése alapján engedélyezte. A hadiárvát csak 24 éves korukig, illetőleg férjhezmenetelükig illeti meg. Nincs olyan rendelkezés, amely szerint a csendőr soronkívül kaphatna nősülési engedélyt azon a címen, hogy az ara hadiárva. 3. Lekszikonválaszt kap.

Köttősköröz. Az Anyakönyvi Utasítás 101. §-a értelmében a belügyminiszteri engedéllyel történt névváltoztatás nemcsak az érdekeltnek, hanem mindazoknak a törvényes lejegyzendő, akikre a névváltoztatás joghatálya kiterjed. Az Ön névváltoztatását tehát a fia születési anyakönyvébe is fel kellett jegyezni. A feljegyzés nem az eredetileg bejegyzett

régi név átírásával történik, hanem az utólagos bejegyzések és kiigazítások rovatában, amelynek szövegét az anyakönyvi kivonatba is fel kell venni. A gyermek születési anyakönyvi kivonatába az apa névváltoztatását nemcsak a gyermek, hanem az apa családi nevére vonatkozóan is fel kell jegyezni. 2. A második zsidótörvény végrehajtási utasítása még nem jelent meg, így a kérdezett rendelkezésről nem tudunk. 3. Nem lehet. A CSERBA. szolgáltatása fogcsináltatásra nem terjed ki.

K. F. S. Az ipari munka szünetelésére vonatkozó rendelkezések csak vasárnapokra és Szent István napjára vonatkoznak. Más, úgynevezett pirosbetűs ünnepen az ipari munkaszünet nem kötelező, még kevésbé lehet erre olyan vállalásfeleket kötelezni, akiknek az illető napon nincsen ünnepük. Lisztnek vámörles céljából gyűjtése és szállítása ipari munka.

Kalocsa, 1903. Legcélszerűbb minden írást, amit hozzánk beküldenek félhasábosan és a papírnak csak az egyik oldalára írni. Erre szerkesztési és nyomdatechnikai okokból egyaránt szükség van. Azonkívül a pályázatokat célszerű külön papírra írni.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunkon mindenki részt vehet. Feltételeinket a március 14-i számunkban közöltük.

Fényképpályázatunk július havi jutalmazottjai: Vincze Rezső tiszthelyettes (Ungvár) és Paczolai László őrmester (Szekszárd). Művészi csendőrszobrot kaptak megemlékezésül.

T. D. csendőr, Gát. Az eljegyzés igen szép volt, várni kell nyugalommal, türelemmel azt a bizonyos leíratot. Legyen osztályrésztük sok boldogság. Feljegyzéseit alkalmadtán felhasználjuk.

Kóka. Egyik képét közöljük, a többi nem sikerült.

Tóth th., Kőszeg. A képeket gyűrötten kaptuk, nem közölhetjük, egyébként is már nem időszerűek.

3.456. A szép jutalom az ön érdeme. Mindig szívesen látjuk.

P é c s :

Kárpátok

az ország legmodernebbül berendezett autó és minden gumಿನemű javítóüzem,

Budapest, V., Zoltán-u. 10.

Telefon: 113-533.

Tulajd. Kelemen Keresztelő János. Csendőrségi és állami alakulatoknak árkedvezmény.

A J Ö N É M E T K Ö N Y V

Knapp Gusztáv könyvesboltjában,
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.
Speciálítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Vásároljunk arany-ezüst

ÓRÁT, ÉKSZERT

művészi kivitelben méltányos áron kedvező fizetési feltételek mellett

Szakyszerű pontos javítási üzem,

REMES FERENC
órá és ékszerész mesternél
PÉCS, Király-utca 41.

Kerékpár

Alkatrészek

Szakyszerű javítások

összes márkák

Petrovits

PÉCS, Széchenyi-tér 14.

Megbízható magyar cég.

ÍRÓGÉP

gyári új és használt, alkatrészek — javítás — csere

KOVÁTS JÁNOS cégnél

PÉCS, Deák-u. 4.

Megbízható, pontos kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.

A m. kir. csendőrség szállítója.

Óriási válnaszték teljes

Lakásberendezésekben

vásároljunk BÚTORT

A Baross szövetség tagja

Klein Béla

műbútorasztalos bútorraktárból.

PÉCS,

Kedvező fizetési felt.

DEÁK-U. 3. sz.

Magyar Bolt!

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(25)

— Mindenki hozzon ásót és lapátot!... Izibe!...

Rohantak vissza az emberek a faluba ásókért, szerszámokért, a vészharang folyton szólt, asszonyok jajveszékelték a gátakon.

És a víz mindig jobban dagadt. Bömbölt a vízhegy. A falu szélén ezer ember dolgozott, hányt a földet, tehetetlenül ugráltak az önkéntes tűzoltók és a rendőrök.

Még aznap este két század katonaság érkezett a közeli garnizióból. A Vashalom négy gátján fáklák gyultak ki, lovas tisztek vágtattak, sűrű egymásutánban urak érkeztek kocsikkal. Csoportokba állva tanakodtak és arra az álláspontra jutottak, hogy reggelig nem tudnak semmit tenni más, mint azt, hogy a falut körülbástyázzák földdel és reggel majd a mérnökök bevizsgálják a terepet, hogy hol vágják át a gátat, hogy a csodálatos viznek lefolyást engedjenek. Reggelre tenger volt a Vashalom.

A házak udvarán kipakolva álltak a bútorok, kétségbeesett asszonyok sűrűgtek a szekerek mellett útrakészen. A faluba özönlött mérnökök, szakemberek és árszabályozó hivatalnokok pedig még mindig csak tanakodtak, hogy hol folyassák le a vizet?

Két megoldás látszott a legjobbnak.

Az egyik az volt, hogy a Holtkörösbe vágnak neki utat, mely a falut szelte keresztül. De a Holtkörös már abban az időben termőföld volt, kertek ereszkedtek alá az udvarházak végéből, völgy volt már akkor a Holtkörös, úgy-i Laji bátyám, Gábor bátyám? melyekben magvaváló szilvák, ringlótok, kormos almák, császárkörték virultak és ribizli-bokrok határolták el a tagokat a holtmeder közepén. Tehát ide vezetni a kénas, kotus vizet, nagy csapás lett volna a falura..

A másik megoldás pedig az lett volna, hogy átvágják az élő Körös partját a Vashalom mellett és a folyóba vezetik le a vizet. Igen ám, de ezt a halak nem vették volna jónéven.

Kipusztultak volna a potykák, sigérek, kecségék és a harcsák és ki tudja tán nemzeti csapássá vált volna azon a környéken, ez a tény!

A főszerkesztő úr is, aki pedig már útrakészen volt azon az estén, midőn félrekongatták a harangot, ott tolongott az urak között széles kalapjában, jegyzett, irkált kis noteszbe. Hallgatózott, véleményt mondott, helyeselt, bólogatott, ha kellett, hangosan felnevetett, vagy rettentően komoly arcot vágott. És amit mondott, meg is hallgatták.

Már egészen biztosra lehetett venni, hogy a Békésvár és Környéke nem szűnik meg, sőt már vasárnap megjelenik, vagy tán még előbb külön kiadást hoz ki. De vasárnap jelent meg a szokottnál nagyobb terjedelemben, dupla áron és olyan példányszámban, melyre még nem volt példa a lap életében.

150 példányban nyomta ki a főszerkesztő úr ezen a vasárnapon a Békésvár és Környékét. Így tehát felesleges a krónikásnak továbbberöklödni azoknak az eseményeknek a leírásával, hogy miként határoztak a vízhez értő emberek és hogy mik történtek azután a faluban és a Vashalomban?! Sokkal egyszerűbb elővenni a Békésvár és Környéke akkori számát, melyben megvagyon írva minden körülményesen, szakszerűen a főszerkesztő úr ragyogó tollából.

Hagyjuk el az ismert részeket, melyekről már tudunk és folytassuk a lényegét a főszerkesztő úr lapjából:

(A Békésvár és Környéke kiküldött munkatársától.)
... a bizonyosság. De sietni kellett a megoldással, mert bár szerdán már esendedett a szűkösről a kitörése, valamivel lejjebb szállt a vízhegy, mégis folyton telt a Vashalom és elöntéssel fenyegette a falut. Az ellen a megoldás ellen, hogy ezt a kénas, bűdös vizet a Holtkörösbe vezesse a bizottság, falum és népem nevében éppen e sorok írója tiltakozott a legjobban. Ennek az erélyes fellépésnek köszönhető aztán, hogy a bizottság elvetette ezt a megoldást és mégis a második megoldást kényszerült keresztülvitelezni, szintén e sorok írójának az erélyes fellépésére a vashalmi árteret mégis csak a folyóba vezeték le, tekintet nélkül a halak nyugalmi állapotára, mert e sorok írójának a bizottság előtt is kifejtett álláspontja szerint sokkal nagyobb-jelentőségű gazdasági javak vannak veszélyeztetve a Holtkörösben, mint az élő halban. A halak majd csak elhúzódnak valahová a bűdös víz elől.

Tehát már esütörtökön hozzá kezdtek a folyó partjának az áttöréséhez. Hamar ment a munka, mert a kirendelt katonaság Hochwinkler őrnagy úr vezénylete alatt (aki egyébként is nagyon szimpatikus ember, belépett a kiválóan szerkesztett Békésvár és Környéke előfizetői sorába) egész nap dolgozott és este már átszakadt a part, vad zúdulással ömlött belé a piszkos lé a folyóba. Hochwinkler őrnagy érdeme ez a gyors munka, községünk nagyon hálás lehet ennek a kitűnő katonatisztnak. Ezenkívül hálával tartozunk Fronius és Koppenföhler főhadnagy uraknak (szintén beléptek), továbbá Sáfrány és Kep-

1 költséggel 3 helyen főz
ALADDIN petróleumgáz

Hőtankja

Díjtalan ismertetés

Aladdin

Budapest, VII., Rákóczi-út 32
Rókussal szemben

Központi iroda: VII., Nyár-u. 7

FORBÁTH

PATRIA svájci mesterművű óca 4 kg. súlyban,
HUNGARIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben messzemenő jótállással.

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

rinczky hadnagy uraknak. A fentnevezett urak igazán önfeláldozó munkát végeztek. Azonban — lapunk mindig a merő igazság szócsöve volt — mi, ha elismerést osztogattunk, dícséretet szórtunk szíjjel bármikor, ahhoz is volt mindig bátorságunk, hogy a nekünk nem tetsző dolgokat is nyilvánosságra hozzuk. Így most sem hallgathatjuk el, hogy valami Khritek nevű és még többen már régen el akartak vonulni csapataikkal, azon nézetüknek adva kifejezést, hogy a part áttörése a falu kötelessége! A szívtelenségnek minő iskolapéldája ez! (Hogy okuljanak ezek az urak lapunk mostani példányát csak azért is megküldöm nekik!...)

Péntek reggelre már lefolyt a rengeteg víz, de utána támadt a rengeteg iszap. És szakadatlanul ömlik még mindig a szőkőár a föld gyomrából. Lapunk szerkesztőségét elárasztják az országból jövő különféle levelekkel, melyekben a víz minémisége iránt érdeklődnek. Már most felmerült a kérdés, hogy ebben az első pillanatban megdöbbenőnek látszó és páriát ritkító eseményben nincs-e valami beláthatatlan *magyaranyú üzleti lehetőség?*

Milyen a víz összetétele, hőfoka, mire lehet használni, vajjon nem valami csodálatos hatású gyógyvízzel ajándékozta meg községnünket a sors, mely nagy gazdasági fellendülést jelentene számunkra?!!

November 8.

A katonaság elvonul a délceg Hochwinkler őrnagy úr élén. Közvetlen mellette lovagoltak Frónius és Koppenféhler főhadnagyok. A századok élén pedig Sáfrány és Keprieczky hadnagyok táncoltatták büszkén gyönyörű lovaikat. (Hátul kullogtak Khritek és a többiek, akik igen jelentéktelen szerepet tölthettek be az elmúlt napok alatt... (Vivat Hochwinkler, Frónius, Koppenféhler, Sáfrány és Keprieczky! Hoch a 101-ik k. u. k. regiment! Az embernek szinte könnyekkel telik meg a szeme.)

Úgy látszik, hogy a csodaforrás kidühöngte magát. Most már egyenletesen bugyog fel a víz, mely utat vájt már magának és kacskaringósan folyik a Vashalmom keresztül a kivágott partrész felé. A forró szőkőár már megállapodott, már meg lehet közelíteni is. Most már a feltörés ereje kétméter magas állandó nivójú, a nyílás, hogy úgy mondjuk, a kráter keresztmetszete, körülbelül ötméter. A víz hőmérséklete Benedikti gyógyszerész úr mérése szerint 52 Celsius fok. Érdeklődéssel várjuk a fővárosból érkező balneológusokat, végeredményben ők fogják eldönteni a víz összetételét, használhatóságát. Hála a gyönyörű ősznek, a rossz idő után bőségesen tüzi a nap a Vasalmot, felszáradt a talaj. Gyönyörű látvány az őszi napsütésben a hatalmas bűg forrás, melynek meglátására messze környékből özönlenek az emberek és akik nem jöhetnek, a legnagyobb izgalommal várják lapunk megjelenését, hogy lapunk soraiból tájékozódhassanak. (Szerk. és kihadóhiv.: Árok-u. 10. Előfizetési ár egynegyed évre 2 korona.)

A továbbiakat most már elég lesz, ugyi Laji bátyám, ha csak kivonatoljuk.

(Folytatjuk.)

BARNA ANDOR

látzerspecialista, optikai és fotoszaküzlete. A m. kir. Honvédség, OTBA, MABI Posta, HÉV szerződéses szállítója. Budapest, VI., **Andrássy-út 26.** — Telefon: 316-546. (Az „Opera” kávéház mellett). A testület tagjainak 10% enedmény. Vidéknek készségei küld áralanlatot.

ÍRÓGÉP

bármily rendszerű új és újjáépített. Alkatrészek. — Speciális javítóúzem. Kedvezményes fizetési feltételek. A csendőrség tagjainak árengedmény
SZLOBODA JÓZSEF és FIA, Nagykanizsa
Fő-út 8. Telefon: 603.

Varga Sándor

KERÉKPÁR RAKTÁRA ÉS JAVÍTÓÜZEME,
BEREGSZÁSZ, Árpád-utca 4.
ZSEBLÁMPA ELEMÉK.

Pályázatmegfejtések.

Ki a legszorgalmasabb

című pályázatunk nyertese Nagy István őrmester (Füzesabony), aki az 1938 november—1939 április időszak alatt 1792 és felőrs szolgálati teljesítményével kimagaslóan felülmúlta

a többi pályázót. Második Csetneki Antal csendőr (Dunaszerdahely) 1714 óra, harmadik Virág András őrmester (Kenderes) 1578 óra. A többi pályázó teljesítménye havi átlag 200 óra. A legszorgalmasabbaknak emlékül művészi csendőrszobrot küldtünk.

Pályázatok.

I.

Tájékozottnak

kell lennie a csendőrnek olyan dolgokban is, amelyek nem tartoznak szorosan tulajdonképeni hivatásához, de amelyek felől hivatása teljesítése során az örskörletben gyakran szó esik. Napjainkban ilyen többek között a közérdekű munkaszolgálat is. Ennek az új intézménynek a nemzet életére óriási jelentősége van s e szolgálatra az örs körletben is sokan kötelezettek. A járőrhez fordulnak felvilágosításért, amint a behívót megkapták s a járőr el is mondja, hogy... Mit kell elmondania a járőrnek, hogy az érdeklődő gazdaember teljesen tisztán lássa ennek az intézménynek a rendeltetését? Erre feleljenek *legénységi állományú olvasóink szeptember 1-éig.* A falusi ember egyenes, egyszerű gondolkodásvilágához kell szabni a mondanivalókat, így írják le tehát olvasóink is. A legjobb magyarázatot jutalmazni fogjuk. A nyertések maguk választhatják a jutalomtárgyat.

II.

Ha a járőr

nem késte volna el a vonatindulást, nem lett volna ideje arra, hogy még egyszer megnéze az őrizetbevett igazolványait s csak ekkor állapította meg, hogy azok hamisak. Így került kézre egy veszélyes gonosztevő... Ha Kiss Imre őrmester nem itta volna meg azt a bizonyos pohár bort, ma az őrsparancsnoki iskolában volna. De megitta... Biztos, hogy nem itta volna meg, ha ott nincs a présháznál akkor az a leány, akire sokszor gondolt... De az se lett volna ott, ha nincs éppen névnappja a szállósgazda lányának. Ha... mindenütt ha... a véletlenek irányítják az ember sorsát. Mindenki láthatta, tapasztalhatta saját magán is ezt. Ilyen esetek a csendőr szolgálatában is gyakoriak, azok leírására hirdetésünkkel pályázatot. Aki magánéletéből kíván leírni. — érdekes ilyen eseteket, pályázhat azzal is, elfogadjuk. A legérdekesebb leírásokat jutalmazzuk.

A pályázat határideje: szeptember 1.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

ÚJ TÉRKÉPEK Irodák, autósok, katonák számára Áttekintő-lap, szakárjegyzék ingyen! A M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet főbizományosa.

KÓKAI LAJOS-nál Budapest, IV., Kamermayer-utca 3.

Tárbeszélő: 189-444 és 189-464.